

Til: Faste medlemmer av forstanderskapet, styret, revisor og bankens ledergruppe

Innkalling sendes til varamedlemmer kun for orientering. Ved behov for oppmøte blir varamedlem kontaktet.

Innkalling til ordinært møte i forstanderskapet i SpareBank 1 Helgeland

Torsdag den 25. mars 2021 kl. 09:00

Møtet arrangeres elektronisk via Teams og Admincontrol

Helsemyndighetene har vedtatt omfattende tiltak for å hindre smittespredning av Covid-19 (koronaviruset), herunder forbud mot ulike arrangementer, oppfordring om å unngå reisevirksomhet som ikke er strengt nødvendig og oppfordring til økt bruk av hjemmekontor. Den 26. mai 2020 trådte også "midlertidig lov om unntak fra krav til fysisk møte mv. i foretakslovgivningen for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19" i kraft, hvor det åpnes for at styret kan beslutte at generalforsamling skal holdes helt eller delvis uten fysisk møte, herunder ved bruk av elektroniske hjelpemidler. Midlertidig lov gjelder for avholdelse av forstanderskapsmøter i sparebanker.

Styret har på denne bakgrunn besluttet å gjennomføre forstanderskapsmøtet ved elektronisk deltakelse fra medlemmene. Avholdelse av møtet vil skje via Teams og Admincontrol, hvor alle medlemmene må identifisere seg og signere dokumenter ved bruk av Bank-ID. Stemmeavgivelse planlegges avholdt muntlig. Dersom noen medlemmer krever skriftlig stemmeavgivelse vil dette bli tilrettelagt. Krav om skriftlig stemmeavgivelse må meldes banken senest torsdag **18.03.2021**. Valgt løsning er vurdert å være betryggende saksbehandlingsmåte.

Saksliste:

- Sak 1** Åpning av møtet ved forstanderskapets leder
- Sak 2** Opprettelse av fortegnelse over fremmøtte medlemmer
- Sak 3** Godkjenning av innkalling og dagsorden
- Sak 4** Valg av personer til å undertegne protokollen
- Sak 5** Bankens virksomhet i 2020 v/adm. dir. Hanne Nordgaard
- Sak 6** Årsregnskapet for 2020
- Sak 7** Årsberetning for 2020
- Sak 8** Revisors beretning v/Silja Eriksen, partner i PWC
- Sak 9** Fastsettelse av årsregnskapet 2020 og anvendelse av overskuddet
- Sak 10** Fastsettelse av revisjonshonorar 2020
- Sak 11** Erklæring om fastsettelse av lønn og godtgjørelse til ledende ansatte
- Sak 12** Fullmakt til tilbakekjøp av egenkapitalbevis til bankens egenbeholdning
- Sak 13** Fullmakt til å ta opp ansvarlig lån
- Sak 14** Fullmakt til å utstede fondsobligasjoner
- Sak 15** Fullmakt til gjennomføring av emisjon

Forstanderskapsmedlemmer som er forhindret fra å delta bes snarest mulig om å gi beskjed på epost merethe.saeterstad@hsb.no eller ringe tlf 947 92 613.

*Mo i Rana 4. mars 2021
På vegne av styret i SpareBank 1 Helgeland*

(Sign.)

*Stein Andre Herigstad-Olsen
Styrets leder*

F O R S T A N D E R S K A P E T

Dato: 25. mars 2021

Sak 4 - Valg av personer til å undertegne protokollen

Ordinært møte

Som følge av elektronisk møteform foreslås det å tilpasse signering av protokollen til de gjeldende anbefalinger for deltagelse i digitale løsninger.

Forslag til vedtak:

***Samtlige av forstanderskapets medlemmer/varamedlemmer som
deltar via digitale løsninger signerer protokollen elektronisk***

F O R S T A N D E R S K A P E T

Dato: 25. mars 2021

Sakene 6 til 8 - Årsregnskap, Styrets årsberetning og revisors beretning 2020

Ordinært møte

Sidehenvisninger i pdf-dokumentet:

Sak 6	Årsregnskapet for 2020	
	Resultat	side 37
	Balanse	side 38
Sak 7	Årsberetning for 2020	side 22-33
Sak 8	Revisors beretning 2020	side 130

2020

ÅRSRAPPORT

EN DRIVKRAFT FOR VEKST PÅ HELGELAND

SpareBank
HELGELAND

Innholdsfortegnelse

02	OVERSIKT RESULTAT
03	BANKENS STYRE
04	BANKENS LEDERGRUPPE
05	ADMINISTRERENDE DIREKTØRS KOMMENTAR
07	PRIVATMARKEDET
08	BEDRIFTSMARKEDET OG STATUS OM NÆRINGSLIVET PÅ HELGELAND
09	EN DRIVKRAFT FOR VEKST OG SAMARBEID PÅ HELGELAND!
12	ØKONOMISKE UTSIKTER
14	BÆREKRAFT
18	ÅRSBERETNING OG REGNSKAP

Oversikt resultat

Resultat før skatt

390 MNOK

EK-avkastning

9,7 %

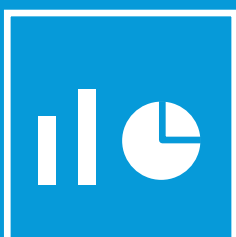
12 mnd utlånsvekst

0,1 %

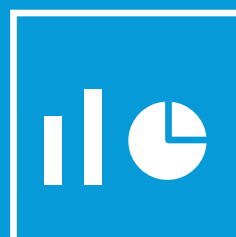
12 mnd
innskuddsvekst

-1,5 %

Forvaltningskapital

**33,2
MRD.NOK**

Soliditet

18,8 %

Ren kjernekapitaldekning

Bankens styre

Stein Andre Herigstad-Olsen

STYRELEDER

Medlem av styret 2013-2014 og nestleder 2015-2017. Styreleder fra 2019.

Bjørn Krane

NESTLEDER

Nestleder i styret siden 2020

Rolf Eigil Bygdnes

STYREMEDLEM

Styremedlem siden 2020.

Marianne Terese Steinmo

STYREMEDLEM

Medlem av styret siden april 2016 og varamedlem fra april 2015-april 2016.

Tone Helen Hauge

STYREMEDLEM

Styremedlem fra 2019 og varamedlem i perioden 2012-2014.

Siw Moxness

STYREMEDLEM

Styremedlem siden 2019.

Birgitte Lorentzen

STYREMEDLEM - ANSATTEREPRESENTANT

Medlem av styret siden april 2016.

Geir Pedersen

STYREMEDLEM - ANSATTEREPRESENTANT

Medlem av styret siden april 2017.

Bankens ledergruppe

Hanne Nordgaard

ADMINISTRERENDE DIREKTØR

Ansatt i 2017.

Sverre Klausen

FINANSDIREKTØR

Ansatt i 1981.

Bjørn-Tore Brønlund

DIREKTØR BEDRIFTSMARKED

Ansatt i 1993.

Dag-Hugo Heimstad

DIREKTØR PRIVATMARKED

Ansatt i 2006.

Øyvind Karlsen

DIREKTØR FORRETNINGSUTVIKLING

Ansatt i 2013.

Anne Ekroll

DIREKTØR RISIKOSTYRING

Ansatt i 1994.

Administrerende direktørs kommentar årsberetning 2020

Mange har allerede kalt 2020 for annerledesåret. Vi i SpareBank 1 Helgeland er helt enig i dette. 18. mars 2020 kunngjorde daværende Helgeland Sparebank at banken har tatt ett strategisk veivalg og skal tre inn i SpareBank 1-alliansen og samtidig inngå et strategisk og forretningsmessig samarbeid med SpareBank 1 Nord-Norge. Resten av 2020 ble preget av dette veivalget og forberedelsene til transaksjonene i 2021 har preget driften av banken, markedskommunikasjon, prioriteringer i kapitalallokeringen og samfunnsdebatten.

Bakgrunnen for valget om å gå inn i et alliansesamarbeid henger sammen med endringene i rammebetingelsene for banknæringen. De regulatoriske kravene til bankdrift i Europa og Norge strammes til, digitalisering og automatisering av banktjenestene krever store investeringer i IT-infrastruktur og konkurransen om kundene hardner til når nasjonale og internasjonale konkurrenter bare er noen tastetrykk unna. Størrelse teller når det kommer til konkurransekraft også i banknæringen, og tett og forpliktende samarbeid mellom flere banker gir bedre løsninger for kundene.

Selve inntreden i SpareBank 1-alliansen og navnebyttet til SpareBank 1 Helgeland skjer i mars 2021. Kundene og ansatte vil merke dette ved at banken skifter logo og hele bankens IT-plattform; både nett- og mobilbank, men også alle bankens produksjonssystemer. I mars blir banken 15 prosent eier i Eiendomsmegler 1 Nord-Norge as og i Regnskapshuset Nord-Norge as.

I oktober 2021 blir SpareBank 1 Nord-Norge 20 prosent eier i banken, og med det den nest største eieren av bankens egenkapitalbevis, samtidig med at kundene og de ansatte i Sparebank 1 Nord-Norge

på Helgeland flyttes over til SpareBank 1 Helgeland. SpareBank 1 Helgeland kjøper da også 15 prosent av aksjene i SNN Finans as.

Helgeland Sparebank har vært en drivkraft for vekst på Helgeland, det er SpareBank 1 Helgeland også. Vekst får vi når næringslivet tør å satse, investere og være innovative. Dette fordrer trygge og stabile rammebetingelser, tilgang til kunder og markeder for å selge det som produseres, tilgang på riktig arbeidskraft og tilgang på kapital.

Tilgang på arbeidskraft er en viktig innsatsfaktor for å få vekst. Det er mangel på både mastere og mestere på Helgeland, og vi er avhengig av å rekruttere nye mennesker inn til Helgeland. Vi trenger mennesker som flytter til Helgeland og slår seg ned her med familien sin. Tilflytting av riktig arbeidskraft blir avgjørende for om Helgeland vil lykkes med veksten fremover. Dette er et arbeid vi engasjerer oss i gjennom vårt omdømmearbeid i tillegg til at vi styrker aktører som har rekruttering som formål gjennom bankens gavefond.

Helgeland består av flere små og mindre arbeidsmarked bygd opp av noen store, men aller flest små og mindre bedrifter. Samarbeid mellom bedriftene, mellom det offentlige og det private næringslivet og mellom kommunene på Helgeland er viktig hvis vi skal vinne Norges- og verdensmesterskapet om kundene og arbeidskraften.

Kapital er i likhet med arbeidskraft viktig for å ha vekst. Kapitalen må være både i form av risikovillig egenkapital og mer langsiktig bankfinansiering. Hva hadde Helgeland vært uten lokalbanken? Den lokalt eide og lokalt drevne sparebanken har vært og er

viktig for Helgeland, og skal fortsatt være viktig når banken nå har skiftet navn til SpareBank 1 Helgeland.

Den lokale sparebanken fyller en helt spesiell rolle i det finansielle landskapet. Den lokale sparebanken lever av og sammen med det lokale næringslivet. Mens internasjonale og nasjonale banker gjerne trekker seg tilbake til sine hovedkontorer i vanskelige tider, står Lokalbanken stødig opp i sitt lokalsamfunn. Lokalbanken kjenner sine kunder, stoler på sine kunder og er opptatt av å følge kundene sine i både gode og vanskelige perioder. Vi lever tett på næringslivet og bidrar effektivt ved å gjøre gode vurderinger. Dette er fordi vi har mange ansatte med høy kompetanse om næringslivet og at vi gir næringslivslederne gode og raske tilbakemeldinger og råd som er viktige for bedriften deres.

SpareBank 1 Helgeland gir store verdier tilbake til lokalsamfunnet i form av utbytte til våre lokale egenkapitalbeveiseiere, og i form av å gi utbytte på vår samfunnsseide kapital. Utbyttet på den samfunnsseide kapitalen gir vi i form av gaver til samfunnsnyttige formål innen idrett, kultur, bærekraft, kunnskap og forskning. Dette kommer alle de 18 kommunene til gode, og gir en drivkraft for vekst innen frivillighet, trivsel og bolyst på Helgeland. Trivsel og bolyst fører ikke nødvendigvis til at flere flytter til Helgeland; men det fører helt sikkert til at flere velger å bli værende her. Når det er sagt, jobber vi bevisst med å styrke innsatsfaktorer som også vil bidra til at Helgeland blir kjent utenfor Helgelands grenser, og dette skal vi fortsette med. Dette gjelder fokus på markedsføringstiltak og å skape opplevelser for den oppvoksende generasjonen som tar med seg en positiv holdning til hjemstedet sitt når de flytter for å studere. Mange helgelendinger studerer utenbys, og det hverken kan eller vil vi hindre, men vi jobber langsiktig med vårt samfunnsansvar og gjennom sponsering for å bidra til at flest mulig av dem kommer tilbake. Dette er et langsiktig arbeid som vi vil spisse ytterligere i årene som kommer.

Helgeland har et godt diversifisert næringsliv med en god balanse mellom en pulserende og eksportrettet privat sektor og en

stabiliserende offentlig sektor. Lakseoppdrett og industribedriftene våre er lokomotivene på Helgeland og skaper store ringvirkninger i det øvrige næringslivet. Når det investeres i de lokale hjørnesteinsbedriftene betyr dette mye for hele lokalsamfunnets fremtidstro.

Også innenfor landbruket og turismen er det stor optimisme på Helgeland. Flere unge gårdbrukere tar sats, bygger nye driftsbygninger og effektiviserer drifta for framtida. Stadig flere turister fant veien til Helgeland også i koronaåret og aktivitetene vi har å tilby dem som kommer hit på ferie blir stadig flere.

Vi trenger et Helgeland som er «tettere sammen» ikke bare i fysiske termer. Skal Helgeland utvikles og vokse videre trenger vi samarbeid, samhandling og enighet på tvers av næringer, kommuner og byer. Vår største utfordring som region er hvordan vi skal få flere unge mennesker, kompetente arbeidstakere, gründere og ildsjeler til å være drivkrefter for vekst på Helgeland. Å være en drivkraft for samarbeid er en posisjon vi har tatt for å bidra best mulig i dette arbeidet, og vi oppfattes allerede både av private og bedriftskunder nettopp som en aktør som bidrar til økt samarbeid.

Lokalbanken ønsker å være en drivkraft for vekst og samarbeid på Helgeland også de neste 160 årene – under navnet SpareBank 1 Helgeland.

Hanne Nordgaard
administrerende direktør

Privatmarkedet

SpareBank 1 Helgeland er Lokalbanken for både lokalbefolkningen på Helgeland og for utflyttede helgelendinger over hele verden. Over 50 prosent av helgelendingene regner Lokalbanken som sin hovedbankforbindelse, og relasjonen mellom kundene og banken er sterk.

Konkurransen i bankmarkedet var betydelig også i 2020. Konkurransen fra nasjonale og internasjonale banker som har inngått avtaler med ulike norske fagforeningsforbund og interesseorganisasjoner har økt merkbart. Å rigge banken for å kunne være konkurransedyktig i forhold til disse aktørene var en av årsakene til at Helgeland Sparebank i mars 2020 kunngjorde at banken går inn i SpareBank 1-alliansen, skifter navn til SpareBank 1 Helgeland og inngår et strategisk samarbeid med SpareBank 1 Nord-Norge.

SpareBank 1 Helgeland har i 2020 hatt en negativ utlånsvekst i privatmarkedet på -0,2 prosent mens markedsveksten har vært rundt 4 prosent. Ambisjonen fremover er å ha en lønnsom vekst i takt med markedet, og å tilby flere produkter og tjenester til den enkelte kunde.

Det har i 2020 vært høy aktivitet i boligmarkedet på Helgeland. Boligprisene har fortsatt en forsiktig positiv utvikling relativt upåvirket av den pågående pandemien. Prisen per kvadratmeter har steget med 6,2 prosent for leiligheter, mens eneboliger har hatt en nedgang på 2,6 prosent i 2020. Nivået ligger fortsatt langt under Trondheim og Oslo.

Innskuddsveksten i privatmarkedet har i 2020 vært 4,6 prosent. Til tross for et rekordlavt rentenivå på banksparing er dette den formen for sparing som ligger helgelendingenes hjerte nærmest. Det siste året har det kommet nye pensjonsspareprodukter på markedet. Dette for å stimulere spesielt unge til å starte egen pensjonssparing tidlig. Dagens velferdsordning utfordres, og det vil i framtiden bli stadig viktigere at befolkningen sikrer sin egen pensjon gjennom oppsparte midler.

Banken har lyktes veldig godt i salg av skade- og personforsikring for Fremtind Forsikring, og er den største forsikringsleverandøren på Helgeland med en markedsandel på 23 prosent. Fra 2022 endrer

SpareBank 1 Helgeland samarbeidspartner for salg av skade- og personforsikringer og starter salg for Fremtind Forsikring.

Banken tar også en stadig større andel av markedet for finansiering av biler og båter gjennom salgspantlån. I 2020 gjorde SpareBank 1 Helgeland dette via Brage Finans, men vil fra 2. halvår 2021 skifte til SNN Finans.

Bruken av bankens digitale kundeflater fortsetter å øke. Mobilbanken er i antall pålogginger nå blitt vår mest brukte kundeflate. Med mobilbanken har du praktisk talt banken i lommen, tilgjengelig hele døgnet. Som kunde i Lokalbanken vil du få ny nettbank og mobilbank når banken går inn i SpareBank 1-alliansen og blir SpareBank 1 Helgeland i mars 2021.

Det personlige møtet mellom banken og kunden er tross dette like aktuelt som før. Dette gjelder særlig når kunden skal foreta store investeringer eller investere i noe for første gang. Det personlige møtet er også av stor betydning når kundene våre er i livssituasjoner som oppleves som vanskelige og hvor økonomiske råd og veiledning har stor betydning.

Bedriftsmarkedet og status om næringslivet på Helgeland

Helgeland er et Norge i miniatyr når det kommer til sammensetning av næringslivet. Vi har en god blanding av primærnæringer, industri, offentlig sektor, privat tjenesteyting, transport, forsknings- og utviklingsmiljø og varehandel. Aktiviteten og det planlagte investeringsnivået hadde aldri vært høyere enn ved inngangen til 2020.

2020 ble i første del av året preget av den pågående pandemien. Mange bedrifter måtte permittere, og arbeidsledigheten gikk dramatisk opp også på Helgeland. Næringslivet på Helgeland hadde ulike utfordringer; for noen ble det vanskeligere å få levert varer og tjenester fra sine leverandører, noen måtte stenge, noen hadde mange medarbeidere i karantene og noen trengte likviditetslån og/eller avdragsfrihet. Situasjonen for de fleste bedriftene begynte å bevege seg mot «det normale» fra sommeren av.

Sett i et Nord-Norge-perspektiv har Helgeland de største kraftprodusentene, metallsmelteverkene, gruvebedriftene, treindustribedriftene og transportbedriftene. Vi har tre olje/gass-feltsenter i drift på sokkelen utenfor Helgeland, vi produserer over 10 prosent av norsk vannkraft, og en vindmøllepark skal etableres på Øyfjellet vest for Mosjøen. Ny teknologi i industrien og økt fokus på sirkulære prosesser med høy grad av gjenvinning, gir store muligheter for Helgeland i årene som kommer.

INDUSTRI, BYGG OG ANLEGG

Helgeland er en av landets ledende industriregioner og har styrket posisjonen gjennom etableringen av industriklyngen Arctic Cluster Team, som i november 2020 ble innvilget ARENA Pro-status. Industrisamarbeidet på Helgeland blir gjennom dette klyngeprosjektet stadig tettere, og prosjektet forventes å gi økt fart i industrien gjennom spennende prosjekter innen sirkulærøkonomi. Både hos Alcoa i Mosjøen og ved Mo Industripark rapporteres det om investeringer innen automatisering og økt produksjon de neste årene.

Industri, bygg og anlegg står for ca 40 prosent av omsetningen på Helgeland og er den største

næringen i regionen. Både i metallindustrien og bygg og anlegg utnyttes kapasiteten godt, og sysselsetningen ligger flatt til tross for høy vekst.

VAREHANDEL, REISELIV OG TRANSPORT

Den nest største sektoren på Helgeland er varehandel, reiseliv og transport. Varehandel er en bransje i omstilling hvor netthandel er den store muligheten og/eller trusselen for de lokale butikkene. En del av bransjen vil ikke klare omstillingen, og vi ser en nedgang i antall lokale butikker.

Opplevelsesbasert reiseliv og hotellnæringen på Helgeland fikk en flott sommersesong med alle som skulle på Norgesferie, men har hatt utfordringer som følge av koronarestriksjoner i året som helhet. Samarbeid på tvers av reiselivsbedriftene og stadig utvikling av tilbudet innen opplevelser, gjør at bransjen er i vekst. Kurs- og konferansemarkedet ble derimot i hele 2020 preget av koronatiltakene.

TJENESTEYTING MOT BEDRIFTSMARKEDET

Den tredje største sektoren i regionen er tjenesteyting mot bedriftsmarkedet på Helgeland. Sektoren utgjør ca 1/5 av omsetningen på Helgeland. Dette er en bred og sammensatt sektor med stor betydning for konkurranseevnen for næringslivet. Tilgangen til tjenester lokalt er ofte med på å skape nye og konkurransedyktige løsninger.

HAVBRUK OG LANDBRUK

Havbruk- og landbruksnæringen er regionenes fjerde største sektor. Landbruk på Helgeland er preget av optimisme, ung satsning og fornying. Produksjon av gress, melk og kjøtt er grunnpillarene i landbruket på Helgeland.

Havbruksnæringen har, sammen med metallindustrien, utviklet seg til å bli helgelandsøkonomiens grunnfjell. Havbruksnæringens satsning på industrialisering, automatisering og økt innsats for å finne løsninger på de biologiske utfordringene i produksjonen, ventes å gi resultater og et godt grunnlag for videre vekst.

En drivkraft for vekst og samarbeid på Helgeland!

SpareBank 1 Helgeland er Helgeland sin egen lokalbank, og det er på Helgeland vi satser. Som sparebank har vi en fantastisk mulighet til å kunne gi noe tilbake til den flotte regionen som vi er så stolte av å være en del av. Vi ønsker å være en drivkraft for vekst og samarbeid på Helgeland og gir derfor hvert år store deler av vårt overskudd tilbake til Helgeland gjennom gaver til allmenntilrette og samfunnsnyttige formål over hele regionen. Gjennom vårt samfunnsengasjement har vi gleden av å bidra til bolyst, trivsel og økt aktivitet for store og små. På den måten gjør vi livet på Helgeland enda litt bedre å leve.

BANKENS GAVEVIRKSOMHET

Siden oppstarten av vår gavevirksomhet i 2007 har banken nå gitt nærmere 210 millioner kroner i gaver

til allmenntilrette og samfunnsnyttige tiltak i hele denne regionen. Dette kommer mange lokalsamfunn, idrettslag, foreninger og barn og unge til gode, og det gir en drivkraft for vekst innen frivillighet, trivsel og bolyst.

I sin gavepolitikk prioriterer banken barn og unges oppvekstvilkår i bred forstand innenfor områder som:

- Idrett og kultur, samt opplevelsesøkonomi
- Helsefremmende tiltak
- Kunnskap og forskning, samt innovasjonstiltak
- Idretts- og Kulturstipend
- Drivkraftprisen – en samfunnspris

Disse satsingsområdene er på ulike måter hver for seg viktige for vekst og utvikling på Helgeland.

KULTURNATTA MO I RANA - var et av relativt få arrangement på Helgeland som lot seg gjennomføre i 2020. Kulturnatta ble arrangert for første gang i 2016 med over 70 forskjellige aktiviteter på ca. 25 ulike lokasjoner. I år var det imidlertid mye usikkerhet rundt avvikling av dagen pga. covid-19. Arrangøren oppsummerte imidlertid i etterkant at: «Vi opplevde årets Kulturnatt som veldig annerledes pga. alle restriksjoner, men vi tror publikum følte seg trygge og ivarettatt på de arrangement som ble avholdt. Vi ønsker å takke for en fantastisk støtte og engasjement fra banken». Bildet er tatt fra et sjørøvertokt på en gammel skute nede i havna.

BANKENS GAVETILDELINGER I 2020

Idrett og friluftsliv er en del av vår kulturarv, og et rikt kulturliv er en viktig faktor for stedsattraktivitet. Gode idretts- og kulturtilbud tiltrekker seg nye mennesker, noe Helgeland trenger for å møte rekrutteringsutfordringene vi står ovenfor.

Barn og unges oppvekstvilkår har derfor høy prioritet i bankens gavetildeling. Vi vet at barn- og ungdomsårene har stor betydning for menneskers evne til å klare seg senere i livet, og på Helgeland er det mange frivillige lag og organisasjoner som legger ned et formidabelt arbeid for barn og unge. Det setter vi stor pris på og ønsker å være en aktiv medspiller og en god motivator gjennom utøvelsen av vår gavepolitikk.

Selv om 2020 på veldig mange måter og områder har blitt preget av den pågående koronapandemien og alle de begrensningene som den er med på å legge, har likevel mange ulike typer lag og foreninger fått dra nytte av bankens gavepolitikk.

Selv om de aller fleste av festivalene på Helgeland måtte avlyse eller utsette, var det også mange som tok initiativet til å arrangere alternative arrangement innenfor gjeldende smittevernregler – arrangement som banken gjennom sin gavepolitikk var med på å støtte i en ellers vanskelig periode.

På tross av den pågående pandemien har likevel mange tiltak og prosjekter blitt iverksatt og gjennomført på Helgeland i 2020 - veldig mange av dem med støtte fra bankens Gavefond og Gavestiftelse. Fornyelse og oppgradering av skytebaner og anlegg, ny black box ved Nordland Teater i forbindelse med deres ungdomssatsning, nytt lysanlegg på fotballbanen på Kippermoen, ny universell tursti i Klevskaret, samt bidrag til bygging av «Barnas Hus» på Bjerka, var bare noen få av mange allmennnyttige og samfunnsnyttige prosjekter på Helgeland som mottok gavemidler fra bankens Gavestiftelse i 2020. Samlet sett ble det gitt gaver for over 13 millioner kroner fra bankens Gavefond og Gavestiftelse i dette året.

HATTFJELLDAL SKOLEKORPS ville gjenoppbygge sitt skolekors og mottok i 2020 en oppstarts- og utviklingsstøtte fra bankens Gavefond. Lederen i skolekorpsen sa etter gavemottaket at; «Vi takker for støtten og er veldig glad for at vi har kunnet investere i innkjøp av instrumenter til våre spillere. Å bygge opp et skolekorps igjen tar tid. Vi har vært så heldige å få midler sånn at våre spillere nå har både uniformer og instrumenter. Dette gir inspirasjon til videre læring og mestring. Å spille i korps er en lærdom du har med deg gjennom hele livet. Ikke bare det musikalske, men også samhold og bånd som knyttes når du utøver noe positivt i lag». Dette bildet av korpsen er tatt før koronaen satte inn.

NÆRING, KUNNSKAP, FORSKNING OG UTDANNING

Framtiden vil stille krav til ny kunnskap og innovasjon og SpareBank 1 Helgeland bidrar med sin gavepolitikk aktivt i samarbeidsprosjekter med høyskoler, universitet, lokale kunnskapspark og næringsforeninger for å fremme lokal kompetanse og konkurransekraft. Vel 25 prosent av bankens samlede gavemidler er viet til næring, kunnskap, forskning og innovasjonstiltak siden oppstarten av gavevirksomheten i 2007. I 2020 tildelte blant annet banken gavemidler til Gründeruka 2020 og Karrieredagen, samt 750 000 kroner til et nytt Newtonrom i det nye Vitensenter Nordland som ligger på Helgeland – nærmere bestemt Mo i Rana.

IDRETTS- OG KULTURSTIPEND

Banken ønsker også å bidra til at unge talent innenfor idrett og kultur på Helgeland får oppmerksomhet og støtte til å satse videre på sitt talent. I 2020 var det 10 år siden banken startet opp med å dele ut slike stipend til talentfull ungdom på Helgeland. I jubileumsåret fikk hele 17 unge idrettsutøvere og 6 kulturutøvere et stipend på 30.000 kroner hver fra banken.

Det var god geografisk fordeling på stipendene, og det ble foretatt utdeling i både Brønnøysund, Sandnessjøen, Mosjøen og i Mo i Rana.

Siden 2011 har nå hele 114 unge talenter på Helgeland mottatt dette stipendet. I kroner og øre har banken utbetalt 3 420 000 kroner i Idretts- og Kulturstipend til unge talent over hele Helgeland.

DRIVKRAFTSPRISEN

SpareBank 1 Helgeland har stiftet samfunnsprisen «Drivkraft». Prisen tildeles en person eller en virksomhet som har utmerket seg gjennom sitt engasjement for enkeltpersoner, grupper eller lokalsamfunn som helhet. Prisen deles ut hvert år i forbindelse med bankens *Drivkraftkonferanse* som har som mål å samle de viktigste aktørene på Helgeland på tvers av bransjer og kommuner.

I 2020 gikk Drivkraftprisen til idrettspersonligheten Trond Olsen. Trond Olsen har vært leder for Bossmo & Ytteren IL i årtier, og har vært en markant skikkelse innen idretten på Mo i en mannsalder. Han har også vært representert og vært leder for Idrettsrådet i svært mange år. Hans brede engasjement, også innen ski og fotball, er lagt merke til i hele idrettsmiljøet i Rana. Innen fotballen er han spesielt lagt merke til for sitt arbeid med Bossmo & Ytteren sine parautøvere og for skiidretten har han vært en pådriver for utviklingen av Skillevollen idrettspark.

IDRETTS- OG KULTURSTIPEND: Seks unge idrettstalent – av i alt 23 Idretts- og Kulturstipendmottakere fikk utdelt sine priser i Brønnøysund like før jul i 2020.

Trond Olsen får her utdelt Drivkraftprisen for 2020. Prisen består av et kunstverk produsert av en lokal helgelandskunstner og et pengebeløp på 100 000 kroner som må doneres bort til veldedig formål. Trond valgte å donere pengene til; Bossmo & Ytteren handikappgruppa, Skillevollen Idrettspark, Bossmo & Ytteren IL Ytteren stadion, BUA Rana, Rana idrettsråd og Vandve ungdomslag. Trond Olsen får her utdelt både diplom og kunstverk, samt pengebeløp fra direktør for Privatmarkedet, Dag Hugo Heimstad, under bankens Drivkraftkonferanse i august 2020.

Økonomiske utsikter

Norsk økonomi ble truffet av et dobbelt sjokk i mars 2020 da landet ble stengt ned i bekjempelsen av koronapandemien, og fallet i oljeprisen som følge av lavere global etterspørsel. Landet har vært gjennom en av de største nedgangskonjunkturer siden andre verdenskrig, med rekordhøy arbeidsledighet og et brått fall i verdiskapingen. Samlet sett har norsk økonomi klart seg relativt bra sammenlignet med øvrige vestlige land. Norges Bank ser for seg et betydelig oppsving i 2021 etter hvert som vaksineringsprogrammet rulles ut og de statlige restriksjonene trekkes tilbake.

GLOBAL ØKONOMI

Koronapandemien og dets konsekvenser har vært den dominerende faktoren i verdensøkonomien i snart ett år. Den andre bølgen av viruset har i høst ført til nye strenge restriksjoner, og satte en brems på den globale gjeninnhenting. Flere vaksinasjonsprogrammer har blitt godkjent i USA og i EU, og det rettes stor innsats mot en rask utrulling. Det er imidlertid usikkerhet forbundet med tempoet for utrulling, vaksinenes varighet og potensielle nye mutasjoner av viruset. Det medfører at det kan ta tid før den globale økonomien bedres betydelig og kommer tilbake til BNP-nivåer før krisen.

For å bekjempe den økonomiske nedturen har det blitt igangsatt massive penge- og finanspolitiske tiltak. Dette har bidratt til å redusere risikoen for enda flere konkurser, tap av arbeidsplasser og finansiell uro.

På verdensbasis har husholdningenes sparing økt betydelig gjennom krisen, som følge av stimulansepakker og begrensede muligheter til konsum ved nedstenging av samfunnet. Det er dermed ventet en rask økning i konsumet etter hvert som økonomiene åpner og usikkerheten reduseres.

NORSK ØKONOMI

I det korte bildet har de statlige restriksjonene i bekjempelsen av viruset en nedkjølende effekt på norsk økonomi. Samtidig ble det gjennom fjoråret iverksatt en rekke kraftfulle tiltak for å stimulere økonomien. Norges Bank hadde tidligere økt styringsrenten fra 0,5 prosent til 1,5 prosent, noe som ga mer potensiale for kraftfulle tiltak gjennom ordinær pengepolitikk. I 2020 ble styringsrenten senket i tre omganger, ned til rekordlave 0 prosent.

I tillegg til en rekordlav styringsrente har også finanspolitikken blitt innrettet svært ekspansivt. Tiltak som for eksempel innføringen av kompensasjonsordningen har bidratt til at det strukturelle, oljekorrigerede budsjettunderskuddet forventes å ende på 392,5 milliarder kroner, tilsvarende 12,3 prosent av trend-BNP for Fastlands-Norge. Endringen målt mot 2019 (budsjettimpulsen) indikerer en ekspansiv effekt på 4,5 prosent. For 2021 er det forventet at budsjettet skal bidra med en kontraktiv impuls inn i norsk økonomi.

Norsk Fastlands-BNP falt med om lag 3,4 prosent i 2020. Norges Bank ser for seg en økning på 3,7 prosent i 2021 og 3,1 prosent i 2022. Sentralbanken knytter sine prognoser for en rask gjeninnhenting med økt konsum i husholdningene, økte boliginvesteringer og offentlig etterspørsel. Derimot trekker petroleumsinvesteringer og foretaksinvesteringer ned utviklingen i verdiskaping i 2021. Norges Bank viser videre til at den underliggende inflasjonen er over målet, men at styrkingen av kronen og utsikter til lav lønnsvekst vil bidra til at prisveksten avtar fremover. Boligmarkedet opplevde gjennom fjoråret en sterk prisvekst, godt hjulpet av det lave rentenivået. Norges Bank har uttalt at en lang periode med lave renter øker faren for at finansielle ubalanser bygger seg opp. Utviklingen i boligmarkedet og husholdningenes gjeldsbelastning vil dermed isolert sett kunne bidra til et høyere rentenivå etter hvert.

Norges Bank har kommunisert at styringsrenten vil bli liggende på dagens nivå en god stund fremover, og har i rentebanen signalisert at renten vil øke gradvis fra første halvår 2022. Samtidig vises det til at størrelsen på tilbakeslaget i økonomien og vesentlig usikkerhet rundt veien videre tilsier at styringsrenten vil holdes på dagens nivå helt til det er klare tegn til at forholdene i økonomien normaliseres.

UTVIKLINGEN PÅ HELGELAND

For Helgeland har den økonomiske effekten av pandemien i hovedsak begrenset seg til næringslivet og husholdningene, som er rammet av de nasjonale tiltakene for å forhindre smittespredning. Mens enkelte næringer og husholdninger er sterkt rammet av pandemien, viser likevel sentrale økonomiske utviklingstrekk ved utgangen av året, at Helgeland har klart seg godt gjennom en pågående pandemi.

For Helgeland har den økonomiske effekten av pandemien i hovedsak begrenset seg til næringslivet og husholdningene som er rammet av de nasjonale tiltakene for å forhindre smittespredning.

Eiendomsmarkedet på Helgeland har holdt seg relativt stabilt gjennom året. Snittpris per kvadratmeter for leiligheter er økt med 6,1 prosent, mens eneboliger har hatt en nedgang på 2,6 prosent målt mot fjoråret. Omsetningshastighet har holdt seg stabil i perioden, med tilhørende sesongvariasjoner. I pris ligger omsatte boliger omtrentlige på takst/verdivurdering. Kredittveksten har i 2020 vært på rundt 4 prosent for Helgeland.

Ved utgangen av året er arbeidsledigheten på Helgeland 2,2 prosent, mens tilsvarende nasjonale tall er på 3,8 prosent.

Større offentlige og private investeringsprosjekter på Helgeland bidrar til en forventning om gode økonomiske utsikter for Helgeland. Arbeidsledighet i regionen forventes å ligge på et stabilt lavt nivå, mens eiendomsprisene og kredittveksten forventes å ha sunn utvikling i året som kommer.

Bærekraft

SpareBank 1 Helgeland bærekraftstrategi har tre hovedspor:

- **FNs Bærekraftsmål**
- **FNs prinsipper for bærekraftig bankdrift**
- **Miljøfyrtårnsertifisering etter nye bransjekrav**

Bærekraftig utvikling er definert som «rammene for våre anstrengelser for å oppnå en høyere livskvalitet for alle mennesker», der «økonomisk utvikling, sosial utvikling og miljøvern samvirker og forsterker hverandre gjensidig.»

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. SpareBank 1 Helgeland skal ta del i denne arbeidsplanen. I tillegg skal SpareBank 1 Helgeland følge FNs prinsipper for bærekraftig bankdrift og sertifiseres som Miljøfyrtårn i henhold til nye bankspesifikke kriterier.

FNS BÆREKRAFTSMÅL

Alle de 17 målene er viktige og en del av en helhetlig arbeidsplan, men alle er ikke like relevante å innarbeide i SpareBank 1 Helgelands virksomhet. Under parolen «ingen kan gjøre alt, men alle kan gjøre noe» har vi plukket ut 5 bærekraftsmål (herunder 1-2 delmål) som skal ha fokus i SpareBank 1 Helgeland.

Mål 5 Likestilling mellom kjønnene

“Oppnå likestilling og styrke jenter og kvinners stilling”

- **Delmål 5.5:** Sikre kvinner fullstendig og reell deltakelse og like muligheter til ledende stillinger på alle nivåer i beslutningsprosessene i det politiske, økonomiske og offentlige liv.

Mål 8 Anstendig arbeid og økonomisk vekst

“Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle”

Å skape økonomisk vekst og nye arbeidsplasser gjennom anstendig arbeid er en forutsetning for bærekraftig utvikling. Å skape arbeidsplasser av god kvalitet er en av de største utfordringene for alle land fram mot 2030.

- **Delmål 8.3:** Fremme en utviklingsrettet politikk som støtter produktiv virksomhet, opprettelse av anstendige arbeidsplasser, entreprenørskap, kreativitet og innovasjon, og stimulere til formalisering av og vekst i antallet svært små, små og mellomstore bedrifter, blant annet ved å sørge for tilgang til finansielle tjenester.

- **Delmål 8.10:** Styrke nasjonale finansinstitusjoners evne til å stimulere til og utvide tilgangen til bank- og forsikringstjenester, samt finansielle tjenester for alle.

Mål 9 Innovasjon og intrastuktur

“Bygge solid infrastruktur, fremme inkluderende og bærekraftig industrialisering og bidra til innovasjon”

- **Delmål 9.4:** Innen 2030 oppgradere infrastruktur og omstille næringslivet til å bli mer bærekraftig, med en mer effektiv bruk av ressurser og større anvendelse av rene og miljøvennlige teknologiformer og industriprosesser, der alle land gjør en innsats etter egen evne og kapasitet.
- **Delmål 9.5:** Styrke vitenskapelig forskning, oppgradere næringslivssektorenes teknologiske evne og kapasitet i alle land, særlig utviklingsland, herunder og innen 2030 ved å stimulere til innovasjon og ved en betydelig økning i antall ansatte innenfor forsknings- og utviklingsvirksomhet per million innbyggere, samt ved å øke bevilgningene til offentlig og privat forskning og utvikling.

Mål 12 Ansvarlig forbruk og produksjon

“Sikre bærekraftig forbruks- og produksjonsmønstre”

Bærekraftig forbruk og produksjon handler om å gjøre mer med mindre ressurser.

- **Delmål 12.5:** Innen 2030 betydelig redusere avfallsmengden gjennom forbud, reduksjon, gjenvinning og ombruk.
- **Delmål 12.6:** Stimulere selskaper, særlig store og flernasjonale selskaper, til å innføre bærekraftige arbeidsmetoder og integrere informasjon om bærekraft i sine rapporteringsrutiner.

Mål 13 Stoppe klimaendringene

“Handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem”

- **Delmål 13.3:** Styrke enkeltpersoners og institusjoners evne til å motvirke, tilpasse seg og redusere konsekvensene av klimaendringer og deres evne til tidlig varsling, samt styrke kunnskapen og bevisstgjøringen om dette.

FNS PRINSIPPER FOR BÆREKRAFTIG BANKDRIFT

Tilpasning: Banker må tilpasse forretningsstrategien sin slik at den er i samsvar med enkeltmenneskers behov og samfunnets overordnede mål, slik det kommer til uttrykk i FNs mål for bærekraftig utvikling, Parisavtalen og i relevante nasjonale rammeverk.

Påvirkning og målsetting: Banker må kontinuerlig øke sin positive påvirkning og redusere sin negative påvirkning på mennesker, klima og miljø som følge av sine aktiviteter, produkter og tjenester. For å oppnå dette må banker sette og publisere konkrete mål på de områdene som har størst positiv og negativ effekt.

Kunder: Banker må jobbe proaktivt med sine kunder og oppmuntre til bærekraftig virksomhet og muliggjøre aktiviteter som skaper velstand både for nåværende og fremtidige generasjoner.

Interessenter: Banker må proaktivt samarbeide med interessenter for å oppnå samfunnets overordnede mål.

Styring og kultur: For å nå sine mål for ansvarlig og bærekraftig bankdrift, må banker implementere effektive styringsverktøy og en kultur for bærekraftig virksomhet.

Åpenhet og ansvarlighet: Banker må med jevne mellomrom gjennomgå sin individuelle og kollektive implementering av disse prinsippene, og være åpne om og ta ansvar for sin positive og negative påvirkning på samfunnets overordnede mål.

GJENNOMFØRTE TILTAK I SPAREBANK 1 HELGELAND 2020

Mål 5 Likestilling mellom kjønnene

SpareBank 1 Helgeland har økt fokuset på likestilling og igangsatt tiltak. Avdeling HR ved HR-sjef er ansvarlig for å lage en årlig samlet rapport for de tre innsatsområdene i «Likestilt arbeidsliv i SpareBank 1 Helgeland».

1. INKLUDERENDE ARBEIDSMILJØ

SpareBank 1 Helgeland vil tilbake til «toppskiktet» i opplevd trivsel og fornøydhetsnivå med arbeidsmiljøet, med samarbeid internt, mulighetene for faglig utvikling og opplevelsen av gjennomgående godt lederskap.

2. LIKELØNN

SpareBank 1 Helgeland ønsker å være god på likelønn, det vil blant annet si at lønnsgapet mellom kvinner og menn må reduseres.

3. REKRUTTERING

SpareBank 1 Helgeland ønsker å være god på rekruttering, både internt og eksternt. Dette gjennom å sikre det mangfoldet i kompetanse, erfaringsbakgrunn, personlige egenskaper og kjønn som gjør at banken er den bedriften vi vil være. Banken skal være en attraktiv og utfordrende kompetansearbeidsplass, både for medarbeidere og ledere.

Mål 8 Anstendig arbeid og økonomisk vekst

- Til tross for utfordringer rundt Covid 19, ble drivkraftkonferansen arrangert i 2020. Dette er en viktig arena for næringslivet på Helgeland for erfaring og kompetanseutveksling.

Mål 9 Innovasjon og infrastruktur

- SpareBank 1 Helgeland har i forbindelse med drivkraftkonferansen lansert et kompetansestipend. Målgruppen er bedrifter som har ansatte som fremmer entreprenørskap, skaperevne og kompetanseutvikling på Helgeland.

Mål 12 Ansvarlig forbruk og produksjon

- Alle SBH kontorene skal sertifiseres som miljøfyrtårn

Mål 13 Stoppe klimaendringene

- SpareBank 1 Helgeland har i 2019 etablert grønne innlån definert for klimavennlige prosjekter.
- SpareBank 1 Helgeland er i ferd med å lansere et Grønt produktrammeverk, dette gjenspeiler de kriteriene som stilles i det grønne obligasjonsmarkedet nå.

PLANLAGTE TILTAK I SPAREBANK 1 HELGELAND

Bærekraftsmålene og tiltakene for å oppnå disse skal innarbeides i bankens overordnede styringsdokumenter, etiske regelverk og i relevante delstrategier (finansstrategi, kredittstrategi, kommunikasjonsstrategi, innkjøpsstrategi og eierstrategi).

Vårt etiske regelverk skal offentligjøres på våre hjemmesider, og det skal i vår finansstrategi, innkjøpsstrategi og vår kredittstrategi forutsettes at de etiske retningslinjene skal følges av våre kunder, leverandører og finansielle partnere, tillegg til våre ansatte.

Bærekraftig utvikling er definert som «rammene for våre anstrengelser for å oppnå en høyere livskvalitet for alle mennesker», der «økonomisk utvikling, sosial utvikling og miljøvern samvirker og forsterker hverandre gjensidig.»

Følgende tiltak er definert:

Mål 5: Likestilling mellom kjønnene

- Følge vedtatte retningslinjer og oppnå definerte mål for likestilt arbeidsliv.
- Målsetningen med bankens lønssystem (ref Bedriftsavtalen) er at det skal være likestilt og likeverdig.
- Likestilling, mangfold og lik lønn for likt arbeid innarbeides som bærende prinsipp i ny HR-strategi.

Mål 8: Anstendig arbeid og økonomisk vekst

- SpareBank 1 Helgeland visjon er å være en drivkraft for vekst på Helgeland. Vi skal i vår kredittgivning fokusere på at den økonomiske veksten vi bidrar til skal være bærekraftig.
- SpareBank 1 Helgeland forretningside: SpareBank 1 Helgeland er den lønnsomme og ledende lokalbanken som bygger framtidens Helgeland. Fremtidens Helgeland må forutsettes å være bygget på FNs bærekraftsmål.

Mål 9: Innovasjon og infrastruktur

- SpareBank 1 Helgeland visjon er å være en drivkraft for vekst på Helgeland. Vi skal i vår kredittgivning fokusere på at den økonomiske veksten vi bidrar til skal være bærekraftig.
- Vi skal bidra til etablering av innovative miljøer og prosjekter som entreprenørskap i videregående skoler, mentorordninger, Gründer tiltak og vekstmiljøer.
- Jobbe for nasjonale rammebetingelser for små/mellomstore sparebanker for å sikre vår konkurransekraft og tilgang til kapital for det lokale næringslivet.

Mål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

- Alle SBH-bankkontorene skal sertifiseres som Miljøfyrtårn i løpet av 2021.
- SBH skal (i løpet 2021) ha en klima- og miljøpolicy, samt rapportere på fastsatte klima- og miljøindikatorer ihht disse, innenfor:
 - Kredittgivning
 - Finansiering
 - Obligasjoner
 - Spareprodukter/plassering av kundenes innskudd
 - Forvaltning av virksomhetens egne midler

Mål 13: Stoppe klimaendringene

- Klimarisiko er kredittisiko, og dette skal belyses i vår risikovurdering i kredittsakene.
- SBH skal utvikle produkter som stimulerer til klima- og miljøsmart adferd.

2020

Årsberetning og regnskap

EN DRIVKRAFT FOR VEKST PÅ HELGELAND

STYRETS ÅRSBERETNING

Styrets årsberetning 2020

Innledende kommentar 2020

SpareBank 1 Helgeland er en selvstendig sparebank med klar målsetting om å være den ledende banken og en drivkraft for vekst på Helgeland. SpareBank 1 Helgeland er den eneste banken med hovedkontor i regionen. Bankens sterke markedsposisjon kombinert med faglig kompetanse, konkurransedyktige priser og god soliditet gjør at banken er godt rustet til å møte konkurransen fremover. Banken har kontorer i 4 kommuner på Helgeland og er den 11. største sparebanken i Norge. Fra 15. mars 2021 er Sparebank 1 Helgeland en del av SamSpar og SpareBank 1-alliansen, og i den forbindelse ble det den 10. februar 2021 vedtatt i forstanderskapet å endre navnet fra Helgeland Sparebank til SpareBank 1 Helgeland.

Hovedtrekk

- Godt resultat av ordinær drift. Resultat før skatt utgjorde 390 mill. kr., mot 384 mill. kr. i 2019.
- 12 mnd. utlånsvekst 0,1 (-1,2) %
- 12 mnd. innskuddsvekst -1,5 (9,9) %
- Egenkapitalavkastning etter skatt (justert for hybridkapital) på 9,7 %
- Ren kjernekapitaldekning på 18,8 % og uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio) på 10,5 %
- Styret foreslår overfor bankens forstanderskap å utdele utbytte for 2020 på kroner 3,10 per egenkapitalbevis

Om SpareBank 1 Helgeland

Historikk

Den 1. april 2005 ble dagens SpareBank 1 Helgeland etablert ved fusjon mellom Sparebanken Rana og Helgeland Sparebank.

I 2007 fikk banken konsesjon som verdipapirforetak. Banken etablerte sammen med andre banker Frende Forsikring i 2007. Fra 2007 startet banken salg av livsforsikring for Frende, og fra 2011 også salg av skadeforsikring for selskapet.

Helgeland Boligkreditt AS ble etablert i november 2008 som et heleid datterselskap av Banken. Selskapet fikk konsesjon som finansforetak i februar 2009 og ble etablert for å være Bankens foretak for utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett.

Forstanderskapet i banken fattet den 26. oktober 2010 vedtak om å konvertere deler av Bankens grunnfond til eierandelskapital ved utstedelse av egenkapitalbevis. De nye egenkapitalbevisene ble gitt vederlagsfritt til Sparebankstiftelsen Helgeland, som ble opprettet samtidig med konverteringen. Banken utstedte egenkapitalbevis for til sammen nesten 605 mill. kr. som ble overført til stiftelsen.

I mars 2020 kunngjorde daværende Helgeland Sparebank og SpareBank 1 Nord-Norge et fremtidsrettet og strategisk banksamarbeid på Helgeland. Samarbeidet medfører at banken kjøper SpareBank 1 Nord-Norges portefølje på Helgeland og blir en del av SpareBank 1-alliansen.

Navneskiftet fra Helgeland Sparebank til Sparebank 1 Helgeland følger av nevnte banksamarbeid.

Visjon, forretningsidé og strategi

Konsernet har som visjon å være en drivkraft for vekst på Helgeland. Forretningsideen er å være en lønnsom og ledende lokalbank som bygger fremtidens Helgeland. SpareBank 1 Helgeland skal tilby finansielle produkter og tjenester til privatkunder, små og mellomstore bedrifter, kommuner og institusjoner tilknyttet Helgeland.

Konsernet har en strategisk målsetting om å opprettholde sin sterke markedsposisjon og være en aktiv støttespiller i utviklingen av regionen. Utlånsvirksomheten skal hovedsakelig være konsentrert om Helgeland. Konsernet skal være en attraktiv, positiv og utviklende kompetansesarbeidsplass og skal tilstrebe en kjønnsmessig lik representasjon i styrende organer og ledelse.

Sparebank 1 Helgeland sin målsetning er å gi eierne en god og stabil langsiktig avkastning i form av utbytte og verdistigning. De to eiergrupperingene skal likebehandles. Inntil halvparten av overskuddet kan utbetales som utbytte og gaver. Konsernet har et langsikt lønnsomhetsmål om en egenkapitalavkastning på linje med sammenlignbare banker, p.t. 11 % etter skatt.

Videre har konsernet har en målsetting om en ren kjernekapitaldekning på minimum 17,0 %, og en totalkapitaldekning på over 20,5 %, kostnader i prosent av inntekter på 40 %, en innskuddsdekning på minst 60 %, og en personmarkedsandelen på minst 60 %.

Konsernets virksomhetsområde

Virksomheten er i hovedsak konsentrert om tradisjonell bank- og finansieringsvirksomhet med tilhørende formidlingstjenester som salg av spare-, plasserings-, og forsikringsprodukter, samt leasing og salgspantlån. For å tilby et fullstendig finansielt tjenestespekter har banken i 2020 hatt samarbeids- og distribusjonsavtaler med Frende Forsikring AS, Norne Securities AS, Brage Finans AS, Enter Card AS, Balder Betaling (Vipps) og flere fondsforvaltningsselskaper. Som følge av inntreden i SpareBank 1-alliansen fra 15. mars vil SpareBank 1 Helgeland gå ut av disse samarbeidene i løpet av 2021, og benytte seg av tilsvarende produktselskaper i SpareBank 1- alliansen.

Konsernet betjener i hovedsak personmarkedet, næringsliv, lag/foreninger og offentlig sektor på Helgeland. Konsernet driver også eiendomsutleie gjennom sine datterselskaper og har strategisk eierskap i tilknyttede selskaper og produktselskaper.

Datterselskaper

Helgeland Boligkreditt AS

Selskapet har konsesjon som kredittforetak med tillatelse til å utstede obligasjoner med fortrinnsrett. Selskapets hovedformål er å tilby gunstige boliglån og å sikre konsernet stabil og langsiktig finansiering til konkurransedyktige vilkår. Banken eier 100 % av aksjene i selskapet. Daglig leder leies ut fra banken i 25 % stilling.

AS Sparebankbygg

Virksomheten består av å eie og drive utleie av lokaler i Storgt. 75 i Brønnøysund, hvor Banken er største leietaker. Selskapet er lokalisert i Brønnøy kommune. Banken eier 100 % av aksjene i selskapet. Selskapet har ingen ansatte.

STYRETS ÅRSBERETNING

SpareBank 1 Helgelands Eiendomsselskap AS

Selskapet driver utleie av fast eiendom med beliggenhet i Mosjøen, hvor Banken er største leietaker. Banken eier 100 % av aksjene i selskapet. Selskapet har ingen ansatte.

Helgeland Utviklingsselskap AS

Selskapet er et eiendomsselskap i Sandnessjøen. Banken eier 100 % av aksjene. Selskapet har ingen ansatte. I 2020 har selskapet solgt alle sine eiendommer, og det forventes at selskapet avvikles i 2021.

ANS Bankbygg Mo

Virksomheten består av å eie og drive utleie av forretningslokaler i Jernbanegata 15 i Mo i Rana. Banken er største leietaker i bygget og banken eier 99,0 % av andelene i selskapet. Selskapet har ingen ansatte.

Storgata 73 AS

Selskapet er et eiendomsselskap i Brønnøysund. Banken eier 56 % av aksjene i selskapet. Selskapet har ingen ansatte.

Strendene Utviklingsselskap AS

Selskapet er et eiendomsselskap i Sandnessjøen. Banken eier 100 % av aksjene. Selskapet har ingen ansatte.

Produktselskaper

Frende Forsikring AS

Frende Forsikring består av selskapene Frende Livforsikring og Frende Skadeforsikring. Selskapet ble startet i 2007 og har hovedkontor i Bergen. Banken har i 2020 solgt sin eierandel på 7,9 % i morselskapet Frende Holding AS.

Norne Securities AS

Norne Securities AS ble startet i 2008 og har etablert tre forretningsområder: netthandel, aksjemegling og corporate finance. Selskapet har hovedkontor i Bergen, og Bankens eierandel er 7,5 %. De resterende andeler eies av tretten andre frittstående sparebanker og Must Invest AS.

Brage Finans AS

Brage Finans AS er et finansieringsselskap med hovedkontor i Bergen, som ble startet i 2010. Foruten SpareBank 1 Helgeland, som eier 8,6 %, har Brage Finans AS ni andre frittstående sparebanker med på eiersiden. Selskapet tilbyr tilpassede finansieringsprodukter med hovedvekt på leasing av alle typer driftsmidler, samt personbilfinansiering med salgspant. Banken har ved avleggelse av årsregnskapet solgt sine aksjer i Brage Finans AS.

Balder Betaling AS

SpareBank 1 Helgeland har en eierandel på 6,2 %. Selskapet eies sammen med 14 andre sparebanker. Selskapet har en eierandel på 10,6 % i VIPPS, og har som mål å videreutvikle Vipps sammen med de øvrige eierne.

Marked

Banken har sitt hovedmarked i de 18 Helgelandskommunene avgrenset av Saltfjellet i nord og grensen mot Trøndelag i sør. De største byene/tettstedene i markedet er Mo i Rana, Mosjøen, Brønnøysund og Sandnessjøen. Befolkningen i disse bykommunene omfatter ca. 60 % av befolkningen på hele Helgeland, som er ca. 78.000 innbyggere. Bankens største konkurrenter er DNB Bank ASA, Grong Sparebank og SpareBank 1 Nord-Norge. SpareBank 1 Helgeland har en sterk og ledende markedsposisjon innenfor personkundemarkedet,

med en markedsandel på rundt 50 % av alle boliglånskunder på Helgeland. Konkurransen er betydelig i hele markedsområdet.

SpareBank 1 Helgeland tilbyr rådgivning og finansielle løsninger til sine kunder gjennom kompetente rådgivere. Banken har et stort distribusjonsnett på Helgeland, samt moderne løsninger for å betjene kunder i digitale kanaler. Banken har som mål at alle PM rådgivere skal være autoriserte finansielle rådgivere.

SpareBank 1 Helgeland har også en sterk markedsposisjon overfor små- og mellomstore bedrifter, med en markedsandel på godt over 50 % på Helgeland. I landbrukssegmentet, som tradisjonelt er et lavrisikosegment, er banken ledende med en markedsandel opp mot 75 %. Bankens næringsportefølje består i det vesentlige av små og mellomstore bedrifter innen ulike næringer. Bankens rådgivere har spisskompetanse innen mange bransjer og tilbyr næringslivet profesjonell rådgivning. Bankens markedsområde er Helgeland. Kun unntaksvis følges gode bedriftskunder ut av regionen.

Eierstyring og selskapsledelse

SpareBank 1 Helgelands prinsipper og policy for eierstyring og selskapsledelse skal sikre at bankens virksomhet er innenfor lover og forskrifter, og i tråd med allmenne og anerkjente normer og standarder. God virksomhetsstyring i SpareBank 1 Helgeland omfatter de verdier, mål og overordnede prinsipper som banken styres og kontrolleres etter. Dette for å sikre et godt samspill mellom bankens ulike interessenter som egenkapitalbeveiere, långivere, kunder, ansatte, ledelse, styringsorganer og samfunnet for øvrig.

Virksomhetsstyringen skal sørge for en forsvarlig formuesforvaltning og gi økt trygghet for at kommuniserte mål og strategier blir iverksatt og nådd. Konsernets risikostrategi og den overordnede styring av operasjonell risiko er styringsdokumenter som årlig gjennomgås av styret. Styringsdokumentene er konsernets interne rammeverk for god styring og kontroll, og gir føringer for konsernets overordnede holdninger til risikoprofil og risikoappetitt. Styret i SpareBank 1 Helgeland legger vekt på å etterleve prinsippene som er gitt i Norsk Anbefaling for Eierstyring og Selskapsledelse.

SpareBank 1 Helgeland har sammenholdt egen policy med den reviderte norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse, samt relevante prinsipper fra European Banking Authority anbefalinger på området. Det er styrets oppfatning at bankens virksomhetsstyring er tilfredsstillende og i overensstemmelse med Norsk Anbefaling.

Det er i 2020 avholdt 19 styremøter i banken. Oppfølging av strategi, strukturendringer, risiko- og kapitalstyring, lønnsomhet og inntreden i SpareBank 1-alliansen, har vært styrets fokusområde. Styret har utarbeidet en årsplan for sitt arbeid. Det legges vekt på å sikre tilstrekkelig kunnskap og kompetanse blant styrets medlemmer. Det er gjennomført egenevaluering av arbeidsform, kompetanse, prioriteringer og samarbeid mellom styre og ledelse.

Styret har som et ledd i sitt arbeid nedsatt revisjonsutvalg, risikoutvalg og godtgjørelsesutvalg. Utvalgene skal se til at SpareBank 1 Helgeland har en uavhengig og effektiv intern

STYRETS ÅRSBERETNING

og ekstern revisjon, at regnskaps- og risikorapportering er i samsvar med lover og forskrifter, samt bidra til å fremme og gi incentiver til god styring og kontroll med foretakets risiko, motvirke for høy risikotaking og bidra til å unngå interessekonflikter. Medlemmene i risikoutvalget er Stein Andre Herigstad-Olsen (leder), Siw Moxness og Rolf Eigil Bygdnes. Medlemmer i revisjonsutvalget er Siw Moxness (leder), Stein Andre Herigstad-Olsen og Rolf Eigil Bygdnes. Medlemmer i godtgjørelsesutvalget er Stein Andre Herigstad-Olsen (leder), Bjørn Krane og Birgitte Lorentzen (ansatte-representant). Revisjonsutvalget har avholdt 6 møter, risikoutvalget 7 møter og godtgjørelsesutvalget 3 møter i 2020.

En fylldigere redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse finnes i eget kapittel i årsrapporten.

Årsregnskap 2020

Regnskapsprinsipper

SpareBank 1 Helgeland utarbeider konsernregnskapet og morbankens regnskap i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS). Konsernregnskapet fremkommer ved konsolidering av regnskapene til morbanken og datterselskapene. Nærmere beskrivelse av regnskapsprinsippene er gitt i noter til årsregnskapet.

I årsregnskapet er forutsetningen om fortsatt drift lagt til grunn. Konsernet er ikke involvert i rettsvister som vurderes å ha betydning for konsernets soliditet eller lønnsomhet. Styret kjenner ikke til forhold etter årsskiftet som har vesentlig betydning for årsregnskapet. Tallene det refereres til er konserntall med mindre det er angitt at de gjelder morbanken.

Hovedtrekk

Konsernet fikk et resultat før skatt på 390 (384) mill. kr. Resultat etter skatt 340 (305) mill. kr gir en egenkapitalavkastning etter skatt justert for hybridkapital på 9,7 (9,3) %. Resultat per egenkapitalbevis er kr 12,0 (10,7). Det foreslås en utdelingsgrad på 12 (25) % av utbyttegrunnlaget som gir et kontantutbytte på kr 3,1 (5,4) per egenkapitalbevis.

Nøkkeltall 31.12.20:

(sammenligning per 31.12.19)

- Nettorente i % av forvaltning 1,77 (1,77) %
- Kostnader i % av forvaltning 1,37 (0,86) %
- Nedskrivninger på utlån i prosent av brutto utlån 0,18 (0,24) %
- Resultat pr EK-bevis utgjør kr 12,0 (10,7)
- 12 mnd utlånsvekst 0,1 (-1,2) %
- 12 mnd innskuddsvekst -1,5 (9,9) %
- Ren kjernekapitaldekning 18,8 (16,5) %
- Totalkapitaldekning 23,1 (20,7) %

Se også note for øvrige nøkkeltall.

Nettorenten

Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter ble 598 mill. kr. for 2020. En sterk nettorente ved inngangen til året medfører at rentenettoen for året som helhet har vært stabil. Nedgangen i netto renteinntekter fra inngangen av året er hovedsakelig knyttet til renteendringene i andre kvartal, samt sterk konkurranse og prispress gjennom året. I prosent av

gjennomsnittlig forvaltningskapital ble nettorenten lik fjoråret med 1,77 %.

Konsernet har kostnadsført 20 mill. kr i bidrag til innskuddsgaranti- og krisefondet.

Netto provisjonsinntekter

Netto provisjonsinntekter ble 97 (100) mill. kr. Av inntektene utgjør provisjon fra skade og livsforsikring 30 (33) mill. kr. Provisjonsinntektene er stabile, nedgangen for året er hovedsakelig knyttet til mindre bruk av tjenester med gebyr i forbindelse med redusert reiseaktivitet. Breddesalg med fokus på forsikring og leasing vil fortsatt være et satsningsområde for banken. Netto provisjonsinntekter i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital ble 0,29 (0,29) %.

Netto resultat fra finansielle instrumenter

Netto inntekter fra finansielle investeringer ble 203 mill. kr, som er en økning på 169 mill. kr sammenlignet med 2019. Verdiendringen skyldes:

- Gevinst og verdiendringer på aksjer 165 mill. kr.
- Resultatandel tilknyttet selskap 30 mill. kr.
- Utbytte og øvrige verdiendringer på finansielle eiendeler 7 mill. kr.

Gevinst på aksjer består i hovedsak av gevinst knyttet til salg av Frende Holding og Helgeland Invest på henholdsvis 84 og 76 mill.kr., mens aksjene i Brage Finans er inntektsført med en verdiendring på totalt 18 mill.kr. i 2020. Aksjene i Brage Finans er realisert i 1. kvartal 2021. Inntekter fra tilknyttede selskaper er økt med 9 mill. kr og utgjør totalt 30 (21) mill. kr., mens mottatt utbytte er redusert med 9 mill.kr.

I morbanken er aksjene i datterselskapet Strendene Utviklingsselskap AS er nedskrevet med 15 mill. kr, og utbytte fra Helgeland Boligkreditt inntektsført med 49,6 mill.kr.

Driftskostnader

Samlede driftskostnader for året 2020 ble 462 (293) mill. kr., herunder engangskostnader på 146 mill. kr. tilknyttet Helgeland 1. I prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital ble kostnadene 1,37 (0,86), mens kostnader i forhold til inntekter ble 51,2 (39,5) %.

De høye driftskostnadene for 2020 skyldes i stor grad engangskostnader i forbindelse med Helgeland 1. Banken har også nedskrevet bruksrett tilknyttet leieavtaler og overtatte eiendommer på 4 mill.kr., mens lavere lønn og administrasjonskostnader trekker driftskostnadene ned. I tillegg har datterselskapet Strendene Utviklingsselskap AS nedskrevet eiendom som følge av tap i tidligere beskrevet rettssak med 20 mill.kr. Eksklusive engangskostnadene knyttet til Helgeland 1 utgjør driftskostnadene 35,0 % av inntektene. Holdes inntekt fra finansielle investeringer også utenfor blir nøkkeltallet 57,4 %. Bankens måltall for kostnadsnivå er 40 % av totale inntekter.

Bankens sykefravær er lavere enn i 2019 og ble på 3,1 (4,4) %.

Resultatførte nedskrivninger på engasjement

Det er utgiftsført 51 (65) mill. kr i nedskrivning på utlån. I prosent av brutto utlån utgjør dette 0,18 (0,24) %. Nedskrivningen er dels et resultat av beregnede tap, og dels konstateringer på tidligere avskrevne engasjement. Som følge av Covid-19 ble det i første kvartal utført endringer på enkelte av forutsetninger i tapsmodellen. Disse endringene utgjør ved

STYRETS ÅRSBERETNING

utgangen av året en nedskrivning på 22 mill.kr.
Nedskrivningsnivået vurderes som moderat.

Morbanken har ved utgangen av året tapsført deler av et større engasjement som inngår i konsernet, tapsføringen på 15 mill.kr. er knyttet til datterselskapet Strendene Utviklingsselskap AS.

Brutto utlån allokert i trinn 2 i tapsmodellen er økt med 942 mill.kr. fra begynnelsen av året. Dette følger i hovedsak av nevnte endringer i tapsmodellen.

Balanseutviklingen (konsern)

Forvaltningskapitalen utgjør 33,2 mrd. De siste 12 månedene har forvaltningskapitalen blitt redusert med -861 (1.099) mill. kr eller -2,5 (3,3) %.

Kontantstrøm

Kontantstrømoppstillingen viser hvordan SpareBank 1 Helgeland har fått tilført likvide midler og hvordan disse er brukt. Den er utarbeidet med utgangspunkt i brutto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter og investerings- og finansieringsaktiviteter. Likviditetsbeholdningen er redusert med 143 mill. kr. siden årsskiftet.

Rentebærende verdipapirer

Konsernets beholdning av rentebærende verdipapirer per 31.12.20 var 4.663 (4.904) mill. kr. Durasjon portefølje er 1,5 (1,5) år. 98,5 % av porteføljen er ratet A- eller bedre. 98,1 % er OMF (Obligasjoner med fortrinnsrett) eller stats-/kommunegaranterte obligasjoner.

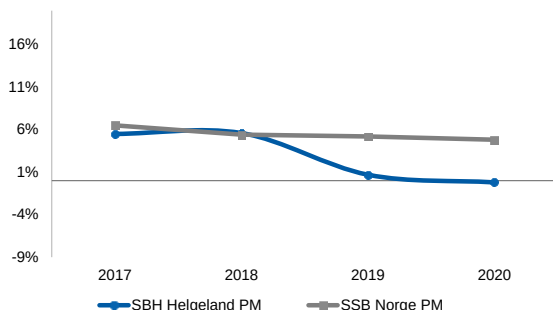
Utlån

Ved utgangen av året utgjorde brutto utlån 27.689 mill. kr. Samlet 12 månedsvekst ble positiv med 34 (-340) mill. kr, eller 0,1 (-1,2) %.

83,3 (82,0) % av konsernets utlån er lånt ut til kunder på Helgeland. Av brutto utlån utgjør 18.733 mill. kr eller 67,7 (67,9) % lån til personkunder, hvorav 7.230 mill. kr er overført til bankens boligkreditselskap.

12 mnd. utlånsvekst i personmarkedet ble negativ med -40 (124) mill. kr eller -0,2 (0,7) %.

Utlånsvekst i % PM (12 mnd)

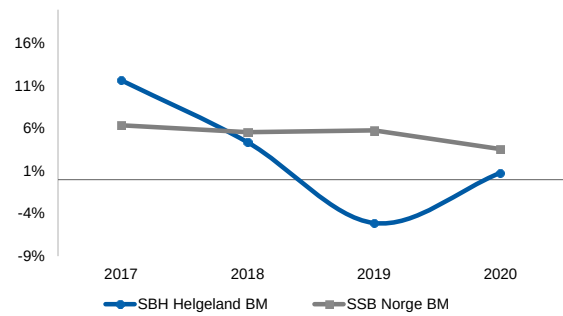

I bedriftsmarkedet ble 12 mnd. Veksten 74 (-561) mill. kr eller 0,8 (-5,0) %. Nedgangen i tilsvarende periode i fjor skyldes i hovedsak balanseoptimalisering i fjerde kvartal 2019.

Innskudd fra kunder

Ved utgangen av året utgjorde kundeinnskuddene 18.684 mill. kr. Innskuddene har de siste 12 månedene blitt redusert med -275 (1.711) mill. kr, eller -1,5 (9,9) %.

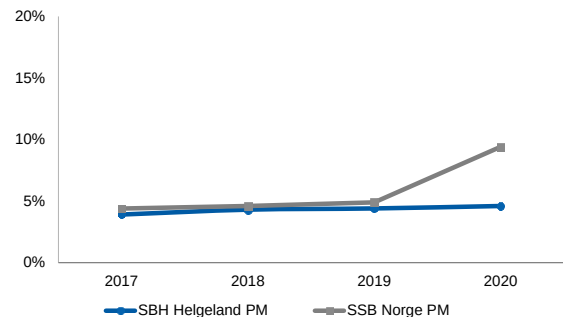
Utlånsvekst i % BM (12 mnd)

Konsernet har en stabil og lokal innskuddsmasse. 89,8 (89,0) % er innskudd fra kunder på Helgeland.

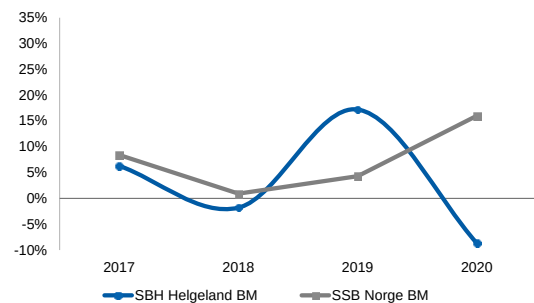
12 mnd. veksten i personmarkedet ble 476 (439) mill. kr eller 4,6 (4,4) %. Av totale innskudd på 18.684 mill. kr er 10.782 mill. kr eller 57,7 (54,4) % innskudd fra personkunder.

Utvikling innskudd i % PM (12 mnd)

I bedriftsmarkedet er innskuddene de siste 12 mnd. redusert med -751 (1.272) mill. kr eller -8,7 (17,2) %.

Utvikling innskudd i % BM (12 mnd)

Nedgang i innskuddene har medført en redusert innskuddsdekning, som per 31.12.20 var 67,5 (68,5) % i konsernet og 93,1 (96,4) % i morbanken.

Finansiering

Innskudd fra kunder er en viktig finansieringskilde for banken. Volumforskjellen mellom utlån og innskudd er finansiert i det norske penge- og verdipapirmarkedet. Samlet kapitalmarkedsfinansiering utgjorde ved utgangen av året 9.418 (10.334) mill. kr., og har en tilfredsstillende fordeling på løpetid og innlånskilder. Ved utgangen av kvartalet var andel innlån med en durasjon på over ett år 87,6 (97,3) %. Per 31.12.20 er durasjonen på innlånsporteføljen 2,58 (2,96) år. Durasjonen i boligkreditselskapet er noe høyere med 2,7 (3,4) år.

Banken tilrettelegger løpende for overføring av godkjente boliglån til det heleide boligkreditforetak. Volumet av utlån

STYRETS ÅRSBERETNING

er redusert fra 7.600 mill. kr. per 31.12.19 til 7.230 mill. kr. per 31.12.20. Internt fastsatt maksimal grense for overføring av lån til Helgeland Boligkreditt er p.t. på 35 % av brutto utlån og 50 % av brutto utlån til personmarkedet. Per 31.12.20 er overføringsgraden henholdsvis 26,1 (27,5) % og 38,6 (40,6) %.

Rating

SpareBank 1 Helgeland er ratet av Moody's. Bankens rating er A3 med «stable outlook». Obligasjoner utstedt av Helgeland Boligkreditt AS er ratet av Moody's med Aaa.

Egenkapitalbevis – HELG

Ved utgangen av kvartalet utgjør antall egenkapitalbevisiere 2502. De 20 største eierne er notert med 75,0 % av eierandelskapitalen. Av dette eier Sparebankstiftelsen Helgeland 35,0 %. Antall utstedte egenkapitalbevis er 20.871.427. Per 31.12.20 eide banken 1.492 egne egenkapitalbevis. Ved utgangen av året var kursen på bankens egenkapitalbevis kr 86,0, som representerer en økning på kr 2,0 fra 31.12.19.

Utbyttepolitikk

SpareBank 1 Helgeland sitt mål er å forvalte konsernets ressurser på en måte som gir egenkapitalbevisiere en tilfredsstillende samlet avkastning i form av utbytte og verdistigning.

Overskuddet vil bli fordelt mellom eierandelskapitalen og grunnfondskapitalen i samsvar med deres andel av bankens egenkapital. Halvparten av eierandelskapitalens andel av overskuddet¹ kan utbetales som utbytte, og tilsvarende halvparten av grunnfondskapitalens andel av overskuddet kan utbetales som utbytte i form av gaver til allmennnyttige formål. Fordeling mellom gavefond og gavestiftelse avgjøres basert på en vurdering av fremtidige behov. Resterende del av overskuddet overføres henholdsvis utjevningfondet og grunnfondet.

Konsernets egenkapitalutvikling og soliditet vil bli tillagt vekt ved fastsettelse av utbyttetenivå. Det samme vil forventet resultatutvikling i en normalisert markedsituasjon, eksterne rammebetingelser og konsernets behov for kjernekapital.

Resultatdisponering

Morbankens resultat etter skatt ble 319 mill. kr. Korrigert for endring fond for urealiserte gevinster og renter på fondsobligasjoner, ble utbyttegrunnlaget på 708 mill. kr.

Ved fastsettelse av utbytte skal bankens kapitalsituasjon, herunder fremtidig kapitalbehov, samt bankens strategiske planer hensyntas. Styret har som følge av signaler fra myndighetene forholdt seg til en samlet utbyttebegrensning på 30 % av resultat etter skatt for årene 2019 og 2020, begrensningen inkluderer alle utdelinger og beslutninger om utdelinger i perioden.

Styret foreslår med bakgrunn i nevnte vurderinger følgende disponering av resultatet for 2020,

Utbytte

- 65 millioner kroner i kontantutbytte, tilsvarende kr 3,1 per EK-bevis
- 20 millioner kroner til samfunnsnyttige formål

Styrking av egenkapitalen

- 476 mill.kr. til utjevningfond, som tilsvarer kroner 22,8 per EK-bevis
- 147 mill.kr. kroner til grunnfondet

Utbytte utbetales til de egenkapitalbevisiere som er registrert som eiere per 25.03.21. Bankens egenkapitalbevis noteres ex utbytte den 26.03.21.

Koronakrisen

Koronapandemien har hatt stor effekt på norsk og internasjonal økonomi. Ved slutten av året, og inn i 2021 har man sett en oppblomstring av smitte, til dels også på Helgeland.

Pandemien har ved utgangen av året hatt begrenset effekt på bankvirksomheten. Hovedsakelig har pandemien påvirket verdiendringer på finansielle instrumenter, tapsavsetninger, samt operasjonelle aktiviteter knyttet til rentesenkning, avdragsutsettelse, og øvrige tilpasninger til nye regler og ordninger knyttet til krisen.

Den totale effekten av Koronapandemien er usikker. Da pandemien til nå har vært lite utbredt på Helgeland, har innvirkningen i markedsområdet til banken hovedsakelig vært tilknyttet de tiltakene som ble satt i gang for å forhindre smitte. Ved utgangen av året har banken tatt de kostnadene og nedskrivningene som er vurdert relevante. Det foreligger likevel fortsatt usikkerhet knyttet til endelige konsekvenser som følge av pandemien, spesielt med tanke på hvordan bedrifter og personkunder fremover vil takle de økonomiske tapene som vil følge av pandemien.

Omfanget av statlige garantilån og søknader om avdragsfrihet knyttet til koronasituasjonen er begrenset i bankens markedsområde. Det er ved utgangen av året bevilget statlige garanterte lån på 46 mill. kr. av en ramme på 253 mill.kr.

Helgeland 1

Helgeland Sparebank og SpareBank 1 Nord-Norge kunngjorde i mars 2020 et fremtidsrettet og strategisk banksamarbeid på Helgeland. Inntrreden i SpareBank 1-alliansen og virksomhetsoverdragelsen er forventet å gi styrket inntektsgrunnlag gjennom bedre og bredere produkt- og tjenestetilbud, samt effektivisering av bankdriften. SpareBank 1 Helgeland vil også etter inngåelsen av samarbeidet være Lokalbanken og en drivkraft for vekst på Helgeland. SpareBank 1 Helgeland trer inn i SpareBank 1-alliansen fra 15. mars 2021, og vil i den forbindelse kjøpe seg inn i flere av SpareBank 1 Gruppens produktselskapet og SamSpar i 2021. Investeringene i nye aksjer i løpet av 2021 er estimert til å utgjøre rundt 750 mill.kr. Overdragelsen av SpareBank 1 Nord-Norges virksomhet på Helgeland er forventet gjennomført i oktober 2021.

Ved utgangen av året er det kostnadsført 146 mill. kr. knyttet til IT, økonomi og juridisk rådgivning, nedskrivning av it-systemer og sluttpakker knyttet til prosjektet. I kostnadene inngår betydelige avsetninger knyttet til prosjektet. Endelig avsetning knyttet til sluttpakker utgjør 26 mill.kr. ved utgangen av året. I tillegg er det påløpt 59 mill.kr. knyttet til

¹ Utbyttegrunnlaget

STYRETS ÅRSBERETNING

arbeidet med migrasjon og tilpasning inn i SpareBank 1-alliansen og tilhørende virksomhetsoverdragelse. Ved utgangen av året har banken avsatt de kostnadene som det foreligger en eksisterende plikt til og som kan måles med tilstrekkelig pålitelighet. Det forventes å påløpe ytterligere prosjektkostnader på rundt 50 mill.kr. i 2021.

Risiko- og kapitalstyring

Risiko- og kapitalstyringen støtter opp under konsernets strategiske utvikling og ambisjoner, og skal bidra til å sikre realisering av konsernets finansielle og operasjonelle mål. Det vil likevel kunne oppstå uventede tap som krever at konsernet har tilstrekkelig egenkapital. Som en del av risikostyringsarbeidet er det for de ulike risikoområdene vurdert behov for tilleggskapital. Vurderingene er underbygget med beregningsmodeller. Dette er oppsummet i bankens interne prosess for vurdering av kapitalbehov (ICAAP).

Risikokategorier og definisjoner:

- Kredittrisiko: risikoen for tap som følge av at kunder eller motparter ikke har evne/vilje til å oppfylle sine forpliktelser
- Likviditetsrisiko: risikoen for at konsernet ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser ved forfall.
- Markedsrisiko: risikoen for tap som følge av endringer i markedspriser knyttet til aktiviteter og posisjoner i verdipapirer (renter og aksjer) og valuta
- Operasjonell risiko: risiko for tap grunnet svikt i interne rutiner, systemer og prosesser, utilstrekkelig kompetanse, skader på eiendeler, driftsavbrudd, systemfeil, internt eller eksternt bedrageri.
- Compliance-risiko: Risiko for ikke å etterleve regulatoriske krav og interne rutiner/retningslinjer
- AHV risiko: Risiko for ikke å ikke etterleve lov og forskrift for anti hvitvask- og terrorfinansierings, eller ikke etterleve internt regelverk med hensikt å oppfylle lovens krav.

Risikostyringen er sentral i den daglige driften og i styrets løpende arbeid. Operasjonell risiko styres primært gjennom risikostrategi, overordnede retningslinjer operasjonell risiko, periodisk måling og rapportering av fastsatte styringsmål i alle forretningsområder, retningslinjer, rammer, fullmakter, rapporteringskrav og krav til kompetanse.

Styret fastsetter konsernets kredittstrategi som omfatter kredittrisiko, og konsernets finansstrategi som dekker likviditetsrisiko og markedsrisiko. Banken har kredittvalg og finansutvalg for styring og oppfølging av risiko i tråd med styringsrammer og fullmakter gitt av styret.

Bankens risikostyringsenhet utgjør seks årsverk. Direktør risikostyring er direkte underlagt adm. direktør og har ansvaret for å overvåke og koordinere den samlede risikostyringen i banken. Direktør risikostyring rapporterer også direkte til styret.

Konsernets internrevisjon utgjør ett årsverk og er direkte underlagt styret. Intern revisor skal vurdere om det er etablert betryggende rutiner på de viktigste områder i banken for å redusere risiko. Styret godkjenner årlig intern revisors instruks og arbeidsplan. Intern revisor kan benytte eksterne tjenester ved behov.

Kredittrisiko

Bankens mest sentrale risiko er kredittrisikoen, dvs. risikoen for at kunder eller motparter ikke kan overholde sine forpliktelser overfor konsernet.

Kredittrisikoen styres gjennom kredittstrategi, kredittpolicy, kredittrutiner, og bevilgningsreglement. Kredittpolicy, kredittrutiner og bevilgningsreglement ble i oktober 2020 gjenstand for en grundig evaluering, korrigeringer, og tilpasninger som er gjeldende fra 1.1.2021. I tillegg til innstramninger og presiseringer knyttet til god kredittpraksis, er det også fra 1.1.2021 definert stillingsbeskrivelse som Kredittsjef for hhv. PM og BM. Kredittstrategien er vedtatt for en treårsperiode med årlige vurderinger. Gjeldende strategi fra ble vedtatt av styret i november 2019.

Konsernets strategi på kredittområdet er utledet fra den overordnede strategien, og inneholder retningslinjer og styringsrammer for risikoprofil og risikokonsentrasjoner. Det er satt styringsrammer for fordeling av utlån mellom person- og bedriftsmarkedet, størrelse på engasjement og antall av disse, eksponering innenfor bransjer (konsentrasjonsrisiko) og geografiske begrensninger. Styringsrammene for risiko overvåkes og rapporteres kvartalsvis til styret, og med tillegg av årlig porteføljegjennomganger.

Utviklingen i kredittrisiko følges opp gjennom regelmessige analyser av misligholdsutviklingen i konkrete bransjer, geografiske områder, låntakeres og potensielle låntakeres evne til å betjene renter og avdrag, samt en vurdering av den sikkerhet som ligger til grunn for kredittengasjementet. For løpende oppfølging av risiko er det definert et sett av aksjoner og handlingsplaner for oppfølging av låntaker. Dette er et arbeid som ble intensivert gjennom 2019 og 2020 gjennom konkrete handlingsplaner, og som reduserte både kort og langt mislighold.

Samlet kapitalbehov for kredittrisikoen fremkommer i konsernets ICAAP. Toleransenivå for kredittrisiko er definert for utvalgte bransjer og områder. Styringsnivå for bedriftsmarkedsporteføljen er etablert, etterleves og rapporteres periodisk. Stresstester anvendes for å vurdere tapspotensialet i kredittporteføljen som følge av stort fall i eiendomspriser.

Risikoen i personmarkedsporteføljen har over tid vært lav. Boligprisutviklingen har vært jevnt stigende for solgte eneboliger på Helgeland gjennom 2020, men har variert en del ut fra de enkelte markedene. Boligutbyggingen i 2020 har for hele Helgeland vært svak med få igangsatte boligprosjekter hva gjelder både leilighets- og eneboligbygging.

Risikoen i bedriftsmarkedsporteføljen er moderat, og nivået på misligholdte og tapsutsatte engasjement er vurdert som lavt. For 2020 har i tillegg utviklingen for bedriftsmarkedet vært avventende med hensyn til nye investeringer. Dette har først og fremst vært som følge av Covid-19 situasjonen, men også som følge av ferdigstillelse av E6 utbyggingen på Helgeland og avventning nye store industriprosjekt som er under planlegging. Hva gjelder selskaper som fikk likviditetslettelse i 2020 som følge av Covid-19 situasjonen, har kun en håndfull av disse hatt behov for ytterligere bistand utover 3-4 mnd. likviditetslettelse. Banken fikk også tildelt en ramme på 253 mill. kr. som likviditetslån gjennom ordningen for

STYRETS ÅRSBERETNING

statsgaranterte lån. Per 31.12.2020 var kun 46 mill. kr. benyttet. Banken opplever at næringslivet på Helgeland står godt rustet til tross for Covid-19 situasjonen.

Bankens kunder har en mindre portefølje valutalån hvor banken har stilt garanti. Motverdien utgjorde pr. 31.12.20, 78 mill. kr. Porteføljen er fordelt på et mindre antall kunder hvor sikkerhet er stilt i fast eiendom og/eller innskudd. Kredittrisikoen i denne porteføljen vurderes som lav.

Banken har i 2020 gjennomført årlig validering av kredittmodeller, PD modeller benyttet ved lånesøknader, og andre vurderinger samt månedlig porteføljescore for både PM og BM, i tillegg til modell for beregning av tap i henhold til IFRS 9. Sistnevnte modell baserer seg på sannsynlighet for mislighold og tapsgrad gitt at et engasjement går i mislighold. Scoremodellene benyttes av flere andre sparebanker som samarbeider om validering og eventuell justering av parameterne. Valideringen viser at scoremodellene er tilfredsstillende og at den differensierer godt mellom kundene. Beregningen av nedskrivningene gjøres iht. IFRS 9.

Kostnadsførte nedskrivninger på utlån ble i 2020 51 mill. kr. mot 65 mill. kr. i 2019. Nedskrivningene vurderes fortsatt som moderate og utgjør 0,18 (0,24) % av brutto utlån.

Sum netto misligholdte (>90 dager) og tapsutsatte engasjement utgjorde 316 (297) mill. kr., som tilsvarer 1,1 (1,1) % av brutto utlån. Engasjementene følges løpende med henblikk på identifisering av mulige tapsutsatte engasjement gjennom spesifikke overvåkningslister.

Det er stort fokus og regelmessige gjennomganger av god kredittpraksis og kvalitet i kredittarbeidet. Herunder forståelse av god oppfølging og kontroll av kundeporteføljene. Etterlevelse i enkeltsaker sikres gjennom kredittutvalget, ledernes nøkkelkontroller, og arbeidsfordelingen mellom rådgivere og depot. For bedriftsmarkedet sikres styring og overvåking gjennom løpende vurdering av kundeforhold, betalingsevne, og sikkerhetsvurderinger. Dette gjennom både månedlige og kvartals vise gjennomganger. For overvåking og utvikling i personmarkedsporteføljen foretas kvartalsvise analyser av bonitet på nye innvilgede lån, og på halvårsbasis på totalporteføljen.

Risikofordelt utlånsportefølje fordelt på lav, middels og høy risiko rapporteres basert på scoremodellene. Risikomigrasjonen rapporteres kvartalsvis som en del av samlet risikoreport til styret.

Tett oppfølging av større bedriftskunder, overvåking av misligholds sannsynlighet i porteføljen, og for konkrete definerte bransjer, er videreført som prioriterte fokusområder. Ved utgangen av 2020 hadde banken ett engasjement som samlet sett var ut over 10 % av ansvarlig kapital, med 10,6 %.

Likviditetsrisiko

Banken skal til enhver tid ha tilstrekkelige likvide midler til å møte forpliktelser ved forfall, samt å ha en likviditetsstrategi som sikrer tilgang til tilstrekkelig langsiktig finansiering. Banken skal benytte seg av de vanlige innlånskildene i markedet for å optimalisere en diversifisert innlånsstruktur.

Styret har vedtatt en strategi for likviditetsstyring som angir hensikt, styringsmål og risikotoleranse for styring av

likviditetsrisiko. Strategien har som hovedformål å sørge for at konsernet har en forsvarlig likviditetsstyring. Likviditetsstrategien gjennomgås årlig av styret.

Bankens likviditetsreserve består hovedsakelig av rentebærende verdipapirer utstedt av solide utstedere. Banken tilfredsstiller LCR/NSFR (liquidity coverage ratio/net stable funding ratio) i henhold til gjeldende regler.

Overvåking og måling av likviditetssituasjonen baseres på ulike stresstestscenarier som tar hensyn til både markedsspesifikke og bankspesifikke hendelser. Banken hadde LCR på 185 (197) % ved årsslutt. NSFR ble ved utgangen av året 153 (154) %. Det er stilt sikkerhet i bankens eiendeler (obligasjoner) for låneopptak i Norges Bank på til sammen 550 (525) mill. kr. som i sin helhet er ubenyttet ved årsskiftet.

Likviditetsrisikoen reduseres gjennom å spre innlånene på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider. I styringen av konsernets likviditetsrisiko anvendes mål for langsiktig finansieringsgrad, innskuddsdekning og krav til likviditetsbufferkapital, i tillegg til regulatoriske krav til LCR og NSFR. Styret har også fastsatt at andel langsiktige innlån skal utgjøre minst 70 % av samlede innlån. Andelen langsiktig finansiering har i hele 2020 vært godt innenfor rammen,

Banken har likviditetsreserver i form av kontanter, innskudd i Norges Bank og andre banker, rentebærende verdipapirer, samt ubenyttede trekkrettigheter. Det er fastsatt minstekrav til nivå på likviditetsreserver i konsernets likviditetsstrategi. Konsernet har de siste årene gradvis tilpasset likviditetsreservene til kravene i henhold til Basel III. Per 31.12.20 utgjorde likviditetsreservene 16,4 (17,0) % av forvaltningskapitalen. Konsernets samlede likviditetsreserver vurderes å være tilfredsstillende.

Innskuddsdekningen er et viktig parameter for oppfølging av likviditetsrisikoen. Innskuddsdekning er andelen av utlån til kunder som er dekket ved innskudd fra kunder. Styret har fastsatt et minstekrav til innskuddsdekning på 60 %. Dette kravet var innfridd gjennom hele 2020.

Helgeland Boligkreditt AS er en viktig finansieringskilde for konsernet. Helgeland Boligkreditt AS har gradvis økt sin aktivitet og har de siste 12 årene utstedt obligasjonslån med fortrinnsrett i markedet. Fastsatt maksimal grense for overføring av lån til Helgeland Boligkreditt er p.t. på 35 % av brutto utlån, og 50 % av brutto utlån PM. Ved utgangen av 2020 var overført utlånsvolum innenfor disse rammene. Som en konsekvens av inntreden i SpareBank 1- alliansen og tilgang på finansiering gjennom SpareBank 1 Boligkreditt, vil størrelsen og omfanget av overføring av utlån til, og utstedelser av obligasjoner i Helgeland Boligkreditt, reduseres gradvis.

Overdekningen i sikkerhetsmassen (utlån i forhold til utestående obligasjoner) i selskapet anses å være god, og var på 17 (19) % ved utgangen av året. Gjennomsnittlig belåningsgrad var på 57 (56) %.

Markedsrisiko

Det samlede markedsrisikonivået består i hovedsak av aksje-, rente-, valuta, eiendom-, kredittspread-, og eierrisiko.

Styret har vedtatt en strategi for markedsrisiko som fastsetter rammer og overordnet mål for konsernets

STYRETS ÅRSBERETNING

markedsrisikotoleranse, samt konkrete rammer for rente-, kredittspread- og aksjepriserisiko. Strategien revideres årlig. Konsernet har ingen aktive handelsporteføljer innenfor renter, aksjer eller valuta.

Bankens likviditetsreserver består hovedsakelig av rentebærende verdipapirer som kvalifiserer innenfor regelverket til LCR. Papirene består for det meste av likvide 0/10/20 % – vektete papirer. Verdipapirene er primært basert på FRN (flytende rente) struktur og har således en lav renterisiko. Kredittdurasjonen på hele porteføljen skal være innenfor 2,0 år. Fullmaktsrammer sikrer god diversifisering og begrensning av eventuell motpartsrisiko.

Bankens utlån til kunder og innskudd fra kunder er hovedsakelig basert på flytende rentebetingelser, det samme gjelder bankens likviditetsportefølje. Bankens innlånsportefølje består av både FRN-baserte lån, men også lån til fast rente. Renterisikoen på fastrente innlån begrenses ved hjelp av rentebytteavtaler.

Banken påtar seg kredittspreadrisiko, i første rekke gjennom forvaltning av rentebærende verdipapirer i bankens likviditetsportefølje. Porteføljen består i hovedsak av verdipapirer utstedt av norske banker, boligkredittforetak, kommuner, stat og ikke finansielle foretak. Kredittspreadrisikoen er innenfor styrevedtatte rammer.

Den totale renterisikoen styres innenfor målsatt nivå gjennom en samlet vurdering av rentebærende balanseposter, samt ved bruk av rentebytteavtaler. Renterisikoen er på et lavt nivå.

Konsernet har en relativt konservativ strategi for plasseringer i rentebærende verdipapirer, hvor hovedformålet er å sikre en tilfredsstillende likviditetsbufferkapital. Det stilles krav til utsteders rating. I tillegg er det fastsatt en maksimal ramme for durasjon på den rentebærende verdipapirportefølje, samt at sammensetningen skal være diversifisert mellom ulike bransjer og typer utstedere.

Bankens posisjoner i aksjer er ved utgangen av året i hovedsak strategisk motivert gjennom investeringer i aksjer i datterselskaper og produktselskaper. Markedsrisikoen knyttet til disse aksjeinvesteringene vurderes å være moderat. Banken har ingen aktiv eiendomsforvaltning, og eksponering i eiendom er knyttet til eiendommer som benyttes i virksomheten, eventuelt overtatte eiendommer som skal avhendes.

Valutarisiko

SpareBank 1 Helgeland er ikke valutabank, og konsernet har ingen aktive valutaporteføljer eller valutabeholdning utover eurobeholdning i minibanker. Konsernets valutarisiko er derfor ubetydelig.

Operasjonell risiko

God intern kontroll og kvalitetssikring er en forutsetning for tilfredsstillende håndtering av operasjonell risiko.

Styringsdokumentene og kontrollsystemene er bygget opp for å ivareta effektiv drift, risikokontroll, fornuftige forsiktighetshensyn, korrekt finansiell- og ikke finansiell informasjon, overholdelse av lover og retningslinjer, og interne retningslinjer og strategier.

Det gjennomføres risikovurdering på alle nivå. Risikovurderingen dokumenteres og gir også oversikt over

prosess og nøkkelkontroller i de operative funksjonene. Fokus på system og prosesser i de operative funksjonene bidrar til stadig økt fokus på kvalitet og effektivitet, så vel som målrettet drift i konsernet. Operasjonell risiko måles ved vurdering av operasjonelle hendelser tilordnet definerte tapshendelseskategorier, og for oppsummerte avvik avdekket gjennom rutinemessig kontroll. Operasjonell risiko kvantifiseres ved beregning av kapitalbehov for operasjonell risiko. Dette summeres opp i krav om å holde tilstrekkelig ansvarlig kapital som sikkerhet for framtidig forventede tap som konsernet kan bli påført som følge av operasjonell risiko. Vurdert ut fra organisasjonens kompetanse, organisering og ansvarsdeling, samt konsernets inntjening og soliditet, mener styret at konsernets samlede risikoeksponering er forsvarlig.

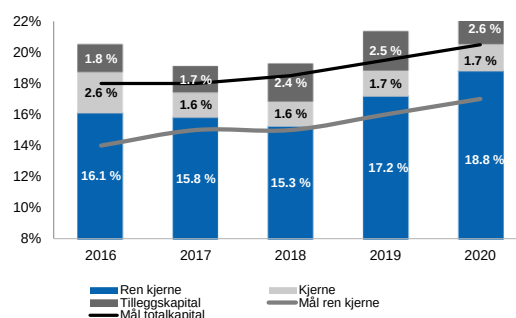
Compliance

Styret legger avgjørende vekt på at driften skal innrettes i tråd med gjeldende lover og regler, og at interne regler og retningslinjer skal følges. Økte regulatoriske krav vies stor oppmerksomhet.

Soliditet

Netto ansvarlig kapital ved utgangen av 2020 utgjorde 4.184 mill. kr, herav fondsobligasjon med 299 mill. kr, og ansvarlig lån med 451 mill. kr. Konsernet har en ren kjernekapitaldekning på 18,8 (16,5) %, kjernekapitaldekningen på 20,5 (18,2) % og totalkapitaldekning på 23,1 (20,7) %.

Utvikling kapitaldekning i %

Tallene inkluderer en forholdsvis konsolidering av samarbeidende grupper, som ved utgangen av 2020 utgjør andel av kapital og beregningsgrunnlag i Brage Finans. Det lovbestemte minstekravet til ren kjernekapitaldekning er på 11,0 %. Banken har et Pilar 2 tillegg på 2,2 %. Konsernets kapitalkrav inkludert Pilar 2 tillegg utgjør dermed 13,2 %. Konsernet har et kapitalmål for ren kjernekapitaldekning på minimum 17,0 % og totalkapitaldekning på over 20,5 %. Banken har i måltallet tatt høyde for økt systemrisiko og motsykliske bufferkrav. Redusert balanse hittil i år og aksjesalgene har medført økt kapitaldekning.

Banken har fulgt diskusjonen om Finanstilsynets fortolkning av reglene knyttet til finansiering av høyrisiko engasjementer, særlig knyttet finansiering av investering i spekulativ eiendom. Ved utgangen av året har banken valgt å følge de fortolkningene som fremkommer av Finanstilsynets rundskriv den 10. desember 2020. Banken er likevel ikke av den oppfatning at alle engasjementene som nå er merket som finansiering av spekulativ investering i fast eiendom har en forhøyet risiko som tilsier en risikovekt på 150 %.

SpareBank 1 Helgeland benytter standardmetoden i kapitaldekningsberegningen.

STYRETS ÅRSBERETNING

Konsernets uvektede kjernekapital (leverage ratio) etter forholdsmessig konsolidering utgjorde ved utgangen av året 10,5 (9,3) %. Minstekravet er for ikke systemviktige banker er på 5 %.

Datterselskapene

Helgeland Boligkreditt AS (100 %)

Resultat etter skatt ble 68,1 (49,6) mill. kr for 2020 og egenkapitalen per 31.12.20 er 616 (598) mill. kr.

AS Sparebankbygg (100 %)

Resultat etter skatt i 2020 ble 0,0 (-0,5) mill. kr og egenkapitalen ved årsskiftet var på 0,6 (0,5) mill. kr.

Helgeland Sparebanks Eiendomsselskap AS (100 %)

Resultatet etter skatt i 2020 ble 0,6 (0,7) mill. kr og egenkapitalen ved årsskiftet var på 8,1 (7,5) mill. kr.

Helgeland Utviklingsselskap AS (100 %)

Resultat etter skatt i 2020 ble -4,7 (-1,3) mill. kr og egenkapitalen ved årsskiftet var på -0,3 (4,4) mill. kr. Aksjene i selskapet er i sin helhet nedskrevet.

ANS Bankbygg Mo (99 %)

Resultat etter skatt i 2020 ble 0,6 (0,7) mill. kr, og ved årsskiftet var egenkapitalen på 46,9 (47,3) mill. kr.

Strendene Utviklingsselskap AS (100 %)

Resultat etter skatt i 2020 ble -24,8 (2,3) mill. kr, og egenkapital på -13,6 (11,1) mill. kr. Aksjene i selskapet er i sin helhet nedskrevet.

Storgata 73 AS (56 %)

Resultat etter skatt i 2020 ble 0,8 (0,7) mill. kr, og egenkapitalandel 5,1 (5,0) mill. kr.

Tilknyttede selskaper

Helgeland Invest AS (0 %)

Resultatandel per 30.09.20 ble 30 (20) mill. kr. Aksjene er solgt i fjerde kvartal 2020 med en gevinst på 76 mill. kr.

Samfunnsengasjement

Konsernets visjon er å være en drivkraft for vekst på Helgeland er et uttrykk for at våre verdier og handlinger er forankret i et tydelig samfunnsengasjement. Konsernet er en samfunnsaktør som skal være en drivende kraft og medspiller i lokalsamfunnet som det er en del av, både innen kulturliv, idrett, talentutvikling, undervisning, forskning og næringsutvikling.

Konsernet henter motivasjon fra våre kunder og våre samarbeidspartnere gjennom tett dialog, læring, oppfølging og konsernet bidrar med økonomisk støtte til hundrevis av aktiviteter hvert eneste år. Barn og ungdom er samfunnets viktigste ressurs, og konsernet har fokus på alt som skaper en meningsfull og innholdsrik oppvekst for barn og ungdom. For SpareBank 1 Helgeland er både privat, offentlig og frivillig sektor på Helgeland viktige partnere i arbeidet med å gjøre Helgeland til et livskraftig samfunn for alle.

Som lokal sparebank utdeles betydelige deler av overskuddet til allmennnyttige formål. I 2020 delte banken ut gaver for over 13 mill. kr til glede og nytte for store og små på Helgeland. SpareBank 1 Helgeland har over mange år satset offensivt på å vise samfunnsansvar gjennom å gi bidrag til allmennnyttige og

samfunnsnyttige formål, og bankens gavefond og gavestiftelse har siden 2007 tildelt økonomiske bidrag på ca. 210 mill. kr til allmennnyttige og samfunnsnyttige formål på Helgeland. I 2020 foreslår styret å avsette 20 mill. kr. av bankens overskudd til allmennnyttige formål.

Idrett og friluftsliv er en del av kulturarven på Helgeland, og et rikt kulturliv er en viktig faktor for bolyst og gode opplevelser. Gode idretts- og kulturtilbud tiltrekker seg nye mennesker, noe Helgeland trenger for å møte rekrutteringsutfordringene regionen står ovenfor. Barn og unges oppvekstvilkår har derfor høy prioritet i bankens gavetildeling. I tillegg bidrar Sparebankstiftelsen Helgeland med betydelige gavetildelinger. Stiftelsens kapital er tilført fra banken.

Helgeland er rik på naturressurser som alltid vil være en viktig premiss for framtidig verdiskaping og utvikling. Framtiden vil stille krav til ny kunnskap og innovasjon og SpareBank 1 Helgeland bidrar aktivt i samarbeidsprosjekter med høyskoler og universitet for å fremme lokal kompetanse og konkurransekraft. Samlet sett har SpareBank 1 Helgeland hittil bidratt med over 50 mill. kr. til kunnskap og forskning på Helgeland.

Etikk

SpareBank 1 Helgeland er avhengig av godt omdømme og tillitt i markedet hvis vi skal være ei drivkraft for vekst på Helgeland, dette etterstrebes i alt arbeid i banken. Nye etiske retningslinjer er vedtatt av styret i 2020, og ligger tilgjengelig på bankens hjemmeside.

Medarbeidere og arbeidsmiljø.

SpareBank 1 Helgeland hadde ved årsskiftet 149 ansatte fordelt på de 4 kontorene. Dette utgjør 143 årsverk inkludert vaktmestere og kantineansatte. I tillegg hadde konsernet 10 årsverk i vikariater.

Styret er opptatt av at konsernet skal ha et godt arbeidsmiljø. Bankens medarbeidere, deres trivsel, lokalkunnskap og kompetanse er ett av konsernets viktigste konkurransefortrinn.

Ansattes trivsel måles gjennom ulike typer undersøkelser. I 2019 ble den store arbeidsmiljøundersøkelsen i regi av Kantar TNS gjennomført, denne gjennomføres annet hver år og står igjen for tur i 2021. For de ansatte har 2020 vært et spesielt år der mye fokus har vært på Helgeland 1 prosjektet; arbeidet for å bli SpareBank 1 Helgeland. Dette påvirker opplevd trivsel og arbeidsmiljø. De ansatte svarte på en enkel spørreundersøkelse der informasjon, oppfølging fra nærmeste leder og engasjementet for ny bank var hovedtema. Svarprosenten var 100 % og de ansatte gir gode tilbakemeldinger på spørsmålene.

Helgeland Sparebank er en veletablert Inkluderende Arbeidslivsbedrift, med gode rutiner og kultur for oppfølging av ansatte. Lederne følger opp sine ansatte digitalt og i fysiske møter. Bankens målsetting er 97 % nærvær, der ikke noe fravær skal være arbeidsrelatert. Det samlede sykefraværet i 2020 ble 3,1 %, som gir et nærvær på 96,9 %. Dette er et godt resultat sett i lys av mye arbeid med Helgeland 1 prosjektet og en koronasituasjon som har preget arbeidshverdagen.

Kompetanse

Banken er tilsluttet Finansnæringens Autorisasjonsordning, og det er besluttet hvilke autorisasjoner de ulike rådgiverne innenfor privat- og bedriftsmarkedet skal inneha. Denne

STYRETS ÅRSBERETNING

oversikten er tilgjengelig på bankens hjemmeside. Godkjenning for informasjonsgivere er den nyeste autorisasjonen i Finansnæringens autorisasjonsordninger (FinAut). Etter plan fra 2020 rulles den ut for fullt i løpet av 2021.

Rask tilgjengeliggjøring, og en enklere tilgang for de ansatte til ny læring og oppdatering av eksisterende kunnskap er viktig for konsernet. Dette vil bli løst på en langt bedre måte i SpareBank 1 Helgeland gjennom kompetanseplattformen Utsikt. Banken har forsterket HR-avdelingen med en ny ressurs som blant annet har ansvar for koordinering av opplæring.

Lederplattformen beskriver hva som forventes av ledere med personalansvar. Etterlevelsen av disse er viktig for framtidig ledelse av ny bank, men innholdet i plattformen må også tilpasses den nye tida.

Likestilt arbeidsliv

Aktivitet- og redegjørelsesplikten på områdene mangfold, inkludering og likestilling (MIL) har banken tatt inn i arbeidsområdet «Likestilt arbeidsliv». Det er satt mål og tiltak på følgende satsingsområder; Inkluderende arbeidsmiljø, likelønn og rekruttering. I 2020 er det rapportert på måltallene, og det er konkludert med at banken arbeider i rett retning men har en vei å gå på flere av satsingsområdene.

I bankens forstanderskap er det 25 medlemmer med leder, hvorav 10 kvinner og 15 menn. Styre har 8 medlemmer hvorav 4 kvinner og 4 menn. Bankens ledergruppe har 6 medlemmer hvorav 2 kvinner og 4 menn, blant mellomlederne med personalansvar er det 5 kvinner og 13 menn.

Korrupsjon og interne misligheter

I arbeidet med å forebygge og bekjempe uønskede hendelser er det utarbeidet mål, rutiner og tiltak på flere områder. Det gjennomføres rutinemessige kontroller av handlinger for å avdekke eventuelle misligheter. I 2020 er det gjennomført nanolæring og rutinegjennomganger for å gjøre de ansatte mer bevisst på forebygging av risiko på IT, ran og andre trusselsituasjoner.

Banken har systemer for melding av uønskede hendelser i rutine for varsling, i avvikssystemet på HMS området. Viktig informasjon i normale og kritiske situasjoner er og beskrevet. Personal-, leder- og HMS håndbøkene er tilgjengelig for alle ansatte.

Hvitvasking og terrorfinansiering

SpareBank 1 Helgeland arbeider systematisk for å avdekke og bekjempe økonomisk kriminalitet. Hvitvaskingsrutinen ivaretar at bankens hvitvaskingspolicy er i tråd med de lover og regler som gjelder. Bankens ansatte er bredt involvert i opplæring knyttet til identifisering av mulig hvitvasking- og terrorfinansieringsforsøk. Det er gjennomført e-læring på antikorrupsjonsområdet og GDPR (General Data Protection Regulation) i Finanssektoren, og nanolæring på datasikkerhet og GDPR generelt.

Myndigheter, kunder og konkurrenter skal ha tillit til bankens profesjonalitet og redelighet. Mistenkelige transaksjoner håndteres og rapporteres til Økokrim dersom aktuelle kriterier er oppfylt. Banken har gjennomført tiltak for å sikre etterlevelse av gjeldende instruksjoner og rutiner, blant annet

ved økt ressursbruk og tilførsel av kompetanse for å sikre handhevelse av regulatoriske og interne krav.

Miljø og bærekraft

De to største kontorene til SpareBank 1 Helgeland, Mo i Rana og Mosjøen er godkjente Miljøfyrtårnsbedrifter. Viktige fokusområder er energisparing i egne bygg, og mer aktiv bruk av digitale hjelpemidler i arbeidet. I koronasituasjonen har ansatte fått et radikalt løft i bruk av digitale samarbeidsløsninger.

Mye av bankens opplæring skjer via e-læring, nettmøter, webinarer og andre delingsforum i sosiale medier. Alle eksterne stillingsutlysninger publiseres på ulike nettsteder.

SpareBank 1 Helgeland har som mål å etterleve FN sine bærekraftsmål. For å nå de overordnede målene jobber banken med å implementere effektive styringssystemer og en kultur for bærekraftig virksomhet.

Banken forpliktet seg i 2019 til noen av FNs bærekraftsmål:

- Likestilling mellom kjønnene»
- Anstendig arbeid
- Økonomisk vekst,
- Innovasjon og infrastruktur,
- Ansvarlig forbruk og produksjon
- Stoppe klimaendringene

Videre er det utviklet delmål og tilhørende tiltak som beskriver bankens overordnede samfunnsansvar på Helgeland for dagens- og kommende generasjoner. Det er i 2020 tilsatt en egen ressurs som skal implementere dette i bankens drift. Bærekraftstrategi og interne retningslinjer knyttet til bærekraft er nærmere beskrevet i eget kapittel i årsrapporten.

Konsernets godtgjørelsespolitikk

Alle godtgjørelsesordninger i SpareBank 1 Helgeland utformes i samsvar med finansforetaksloven, lov om verdipapirhandel med tilhørende forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond. Retningslinjer som omhandler godtgjørelsesordningene i SpareBank 1 Helgeland ble sist oppdatert og vedtatt i styret desember 2020.

Hendelser etter balansedagen

Det er ikke oppstått noen hendelser av vesentlig betydning for regnskapet etter balansedatoen.

Utsiktene fremover

Året 2020 vil gå inn i historien som et spesielt år for konsernet og samfunnet forøvrig. Banken har inngått et fremtidsrettet banksamarbeid på Helgeland, og jobber nå målrettet mot første fase i Helgeland 1, hvor SpareBank 1 Helgeland blir en del av SpareBank 1-alliansen. Parallelt har en pågående pandemi med de utfordringene dette medfører påvirket store deler av samfunnet. For SpareBank 1 Helgeland og Helgeland er framtidsutsiktene likevel positive. Lav arbeidsledighet, store offentlige og private prosjekter, samt stigende boligpriser og stabile omsetningstall, er faktorer som underbygger dette. SpareBank 1 Helgeland ser ingen spesielle forhold som tilsier at denne utviklingen skal endre seg vesentlig i 2021.

STYRETS ÅRSBERETNING

Etter styrets vurdering er avtalen om konsernets inntreden i SpareBank 1-alliansen og banksamarbeidet på Helgeland de viktigste hendelsene for banken i år. De tilknyttede transaksjonene vil prege driften og kostnadene i 2021. Dette medfører at konsernets langsiktige lønnsomhetsmål i en periode ikke kan forventes innfridd. I et lengre perspektiv forventes lønnsomheten å bli styrket. Konsernet har et langsiktig lønnsomhetsmål om en egenkapitalavkastning på linje med sammenlignbare banker, p.t. 11 % etter skatt fra og med 2023. Ved utgangen av året har banken avsatt de kostnadene som kan måles med tilstrekkelig pålitelighet i forbindelse med prosjektet. Utover det som er kostnadsført i 2020 er det estimert å komme ytterligere prosjektkostnader på 50 mill.kr. i 2021. Virksomhetsoverdragelsen i forbindelse med Helgeland 1 vil bli gjennomført i oktober 2021. Overdragelsen vil medføre endringer i bankens balanse- og resultatregnskap, og vil følgelig påvirke flere av nøkkeltallene fra og med 4. kvartal 2021.

Nettorenten forventes å stabilisere seg rundt nåværende nivå i de kommende kvartalene. Bankens opplever sterk konkurranse på pris, noe som kan medføre mindre endringer på nettorenten.

Nivået på provisjonsinntektene er samlet sett tilfredsstillende. Etablerte pristiltak og en offensiv salgsorganisasjon gir grunnlag for å forvente at nivået vil være stabilt ut 2021. Som følge av inntreden i SpareBank 1-alliansen vil banken bytte produktleverandører i 2021, dette forventes ikke å gi vesentlige endringer i provisjonsinntektene.

Kostnadsnivået vil naturlig preges av Helgeland 1. Driftskostnader for basisdriften forventes å forholde seg

relativt stabilt, men noe over måltall på 40 prosent av sum inntekter. Dette er i hovedsak knyttet til økte kostnader i en overgangsfase etter inntreden i SpareBank 1-alliansen og virksomhetsoverdragelsen.

Banken har tidligere indikert en forventning om normaliserte tap på rundt 0,20 % av brutto utlån. Forventningsnivået opprettholdes også for 2021. Det foreligger likevel usikkerhet med hensyn til fremtidige tap som følge av Covid-19, men banken har relativt liten eksponering mot særlig utsatte næringer som olje-, reiselivs-, hotell- og restaurantbransjen.

På privatmarkedet forventer styret den nærmeste tiden en relativt svak markedsvekst. Konsernets vekstambisjoner tilsier en utlånsvekst minimum tilsvarende markedet på Helgeland, men styret vil likevel prioritere lønnsomhet foran vekst.

SpareBank 1 Helgeland ser frem til å tre inn i SpareBank 1-alliansen i første kvartal 2021. Styret forventer at tiltakene som nå gjennomføres vil forsterke konsernets posisjon som en lønnsom og fremtidsrettet lokalbank, samt ytterligere bidra til at Helgeland Sparebank fremover skal representere en drivkraft for vekst på Helgeland.

2020 har vært annerledes og utfordrende år for banken og samfunnet for øvrig. Styret vil rette en stor takk til alle ansatte for viktige bidrag i året som har gått. Styret vil også takke bankens kunder og gode forretningsforbindelser for oppslutningen og tillit de har vist banken.

Styret for SpareBank 1 Helgeland
Mo i Rana, 24. februar 2021

Stein Andre Herigstad-Olsen
styreleder

Bjørn Krane
nestleder

Marianne Terese Steinmo

Siw Moxness

Rolf Eigil Bygdnes

Tone Helen Hauge

Birgitte Lorentzen
ansattrepresentant.

Geir Pedersen
ansattrepresentant.

Hanne Nordgaard
administrerende direktør

EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

Eierstyring og selskapsledelse (Corporate Governance)

Bankens risikostrategi skal sikre at bankens virksomhetsstyring er i tråd med allmenne og anerkjente oppfatninger og standarder, samt lover og forskrifter. Strategien beskriver de verdier, mål og overordnede prinsipper som banken styres og kontrolleres etter for å sikre eierens, innskytternes og andre gruppers interesser i banken.

Styringsdokumenter for SpareBank 1 Helgelands ulike virksomhetsområder konkretiserer styringsmål og rammer. Dette omfatter blant annet bankens samfunnsengasjement, vedtekter, etiske retningslinjer, strategidokument, policydokumenter, budsjett, fullmakter og rammer, rutinebeskrivelser, innsidereglement og egenhandel, overordnet styring operasjonell risiko og retningslinjer for systemer og prosesser som fokuserer på risikovurdering og intern kontroll i banken.

SpareBank 1 Helgelands røtter er dypt forankret på Helgeland, og banken er levende opptatt av det som skjer i regionen. Derfor har banken en visjon om å være en drivkraft for vekst på Helgeland.

Fordi SpareBank 1 Helgeland er en solid og robust lokal sparebank med sterk markedsposisjon, kan banken bidra aktivt til samfunnsutviklingen. Lovgiver har gitt sparebankene anledning til å gi deler av overskuddet tilbake til lokalsamfunnet i form av gaver til allmennyttige formål. Sparebankene kan betale utbytte til lokalsamfunnet av den egenkapitalandelen som eies av kundene/samfunnet.

Bosetning og vekst er en forutsetning for bankvirksomhet. Uten livskraftige og attraktive lokalsamfunn blir det vanskelig å rekruttere arbeidskraft til bedrifter og offentlig virksomhet, noe vi trenger for å fremme samfunnsutviklingen. Vi lever derfor i skjebnefellesskap – banken og helgelendingen. SpareBank 1 Helgelands Gavefond er en del av bankens bidrag til utvikling, optimisme og vekst i bygder og byer på Helgeland. I tillegg til de strategiske og finansielle målsettingene har SpareBank 1 Helgeland valgt å ta sitt miljøansvar på alvor, og har derfor vedtatt en egen miljøstrategi.

Styringsdokumentene bygger blant annet på Norsk anbefaling til eierstyring og selskapsledelse, samt Committee of European Banking Supervisors prinsipper for overordnet styring og kontroll. SpareBank 1 Helgeland har som ambisjon å følge de nevnte anbefalinger så langt de passer.

I tråd med punkt en i Norsk Anbefaling for Eierstyring og Selskapsledelse, følger en redegjørelse for bankens etterlevelse av punktene i anbefalingen.

Virksomhet

SpareBank 1 Helgeland er et finanskonsern som består av morbanken samt datterselskaper. Henvisninger til banken og/eller konsernet SpareBank 1 Helgeland i denne artikkelen gjelder konsernet SpareBank 1 Helgeland.

I henhold til vedtektene i SpareBank 1 Helgeland er formålet til virksomheten å fremme sparing ved å ta imot innskudd fra en ubestemt krets av innskyttere, levere finansielle tjenester til privatpersoner, næringsliv og offentlig sektor og forvalte på en trygg måte de midler den rår over i samsvar med de lovregler

som til enhver tid gjelder for sparebanker. Banken kan utføre alle forretninger og tjenester som det er vanlig eller naturlig at sparebanker kan utføre i henhold til gitte konsesjoner og den til enhver tid gjeldende lovgivning.

Styrets beretning inneholder en beskrivelse av bankens mål og strategier. SpareBank 1 Helgeland har en tre årig strategiperiode med årlig rullering. Det strategiske grunnlaget evalueres av styret og ledelsen minimum årlig, og bankens planer justeres og tilpasses løpende. Bankens strategiske plattform sammenfattes i hovedpunktene visjon, forretningsidé, identitet, strategiske og finansielle mål, samt etiske retningslinjer.

Banken er en kunderettett organisasjon med fokus på personmarked, bedriftsmarked og kapitalmarked som forretningsområder. Dette er supplert med støtteområder og stabsfunksjoner. Bankens organisatoriske struktur er dynamisk og vurderes ut fra endrede behov og rammebetingelser.

Selskapskapital og utbytte

Bankens egenkapital er sammensatt av egenkapitalbeviskapital, overkursfond, grunnfondskapital, fond for urealiserte gevinster, gavefond, utjevningsfond, fondsobligasjon og annen egenkapital.

Bankens målsetting er en ren kjernekapitaldekning (konsern) på minimum 17,0 % og en totalkapitaldekning på over 20,5 %.

Bankens utbyttepolitikk:

SpareBank 1 Helgeland sitt mål er å oppnå økonomiske resultater som gir eierne av kapitalen en god og stabil langsiktig avkastning i form av utbytte og verdistigning på egenkapitalen. Det er en målsetting for banken å likebehandle bankens to eiergrupperinger.

Likebehandling av egenkapitalbeviserne

Eierne av egenkapitalbevis skal ha forutsigbare vilkår både med hensyn til likebehandling, avkastning og styringsmessig innflytelse.

Børsnoteringen av egenkapitalbevisene sikrer at banken aksepterer og imøtekommer de markedsvilkår som til enhver tid gjelder i egenkapitalmarkedet og for egenkapitalbevis.

Fri omsettelighet

Vedtektene inneholder ingen begrensninger i omsetteligheten av egenkapitalbevisene.

Sparebankstiftelsen Helgeland eier egenkapitalbevis i SpareBank 1 Helgeland. Stiftelsen skal i henhold til sine vedtekter eie 25 % eller mer av egenkapitalbevisene i SpareBank 1 Helgeland.

Ut over dette er eneste begrensning de lovmessige krav som for tiden fastsetter at ervervelse av egenkapital (10 % eller mer) krever samtykke fra Finanstilsynet.

Forstanderskap

Forstanderskapet er bankens øverste organ, og er sammensatt av egenkapitalbevisere, kunder og ansatte. Forstanderskapet skal se til at banken virker etter sitt formål og i samsvar med lov og vedtekter. Forstanderskapet velger bankens styre.

Forstanderskapet har 25 medlemmer og 25 varamedlemmer. Vedtak treffes med alminnelig flertall. Imidlertid krever vedtak om vedtektsendringer 2/3 flertall av de frammøtte og at minst 50 % av forstanderskapets medlemmer stemmer for forslaget.

EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

Valgene skjer i tråd med lov om finansforetak og finanskonsern. Innkalling og referater fra forstanderskapsmøter sendes Oslo Børs.

Valg til forstanderskapet skjer i valgmøter og på valgdag(er). Alle valg skal være avholdt innen utgangen av april, og før konstituerende møte i forstanderskapet. Invitasjon til egenkapitalbeveiseiernes valgmøte med sakliste, påmeldingsskjema og valgkomiteens innstilling sendes samtlige egenkapitalbeveiseiere fjorten dager før valgmøtet. I tillegg informeres det om valget på bankens hjemmeside og via Oslo Børs. Innskyternes valg kunngjøres ved oppslag i bankens lokaler og på bankens hjemmeside 6 uker før valget, selve valget foregår elektronisk.

Valgkomiteen

Bankens valgkomitee forbereder

- de valg som foretas i forstanderskapet
- egenkapitalbeveiseiernes valg til forstanderskapet
- innskyternes valg til forstanderskapet

Forstanderskapets valgkomité foreslår også honorarsatser. Bankens hjemmeside inneholder opplysninger om hvem som sitter i valgkomiteen.

Styrets sammensetning og uavhengighet

SpareBank 1 Helgelands valgkomité foreslår kandidater til styret i tråd med bestemmelser om sammensetning i lov og vedtekter. Ingen styremedlemmer eller representanter for ledelsen er medlem av valgkomiteen. Styrets leder og nestleder velges av forstanderskapet. Styret består av fra 6 til 9 medlemmer og inntil 4 varamedlemmer. Styret består nå av 8 faste medlemmer. For tiden er 4 av de faste medlemmene kvinner. Viktige kriterier for styrets medlemmer og sammensetning er kvalifikasjoner, kapasitet, uavhengighet og kjønn. Flertallet av styrets medlemmer skal være uavhengige av bankens ledelse og hovedforretningsforbindelser. Styret foretar en årlig evaluering av medlemmenes uavhengighet og styrets samlede kompetanse. Alle som velges til medlem eller varamedlem til styret må tilfredsstille de krav til egnethet som følger av lovgivningen.

Styrets arbeid

Styret møtes gjennomsnittlig en gang i måneden og arbeider etter oppsatt plan for året. I tillegg til de valgte medlemmene møter administrerende direktør og internrevisor. Styret har det overordnede ansvaret for forvaltningen av SpareBank 1 Helgeland og for å føre tilsyn med den daglige ledelse og bankens virksomhet.

Med styrets forvaltningsansvar menes blant annet ansvaret for å organisere banken på en forsvarlig måte, ansvaret for å fastsette planer og budsjetter for banken, ansvaret for å holde seg orientert om bankens økonomiske stilling og at bankens virksomhet, formuesforvaltning og regnskaper er gjenstand for betryggende kontroll.

Den årlige strategiprosessen med rullering av strategiplanen vektlegges. Her fastsettes overordnede mål og strategier, og på grunnlag av disse utarbeides handlingsplaner og budsjetter. Administrerende direktør forbereder saker som skal behandles av styret, i samarbeid med styrets leder.

Styret har nedsatt revisjonsutvalg, risikoutvalg og godtgjørelsesutvalg som skal se til at SpareBank 1 Helgeland har en uavhengig og effektiv ekstern og intern revisjon, at

regnskaps- og risikorapportering er i tråd med lover og forskrifter, samt sikre at banken har godtgjørelsesordninger som bidrar til å fremme og gi incentiver til god styring av og kontroll med bankens risiko, samt motvirke for høy risikotaking.

Risikostyring og intern kontroll

God risiko- og kapitalstyring er sentralt i SpareBank 1 Helgelands langsiktige verdiskapning.

Banken skal identifisere - analysere - handle - og leve med et akseptabelt risikonivå på bankens viktigste forretningsmessige risikoer. SpareBank 1 Helgeland har en målsetning om at bankens risikoprofil skal være moderat.

Risikostyring er knyttet opp mot de viktigste områdene:

- Kreditt
- Marked
- Likviditet
- Operasjonell risiko, herunder HMS, IT, kommunikasjon, marked, compliance og anti hvitvask(AHV)- og anti terrorfinansiering
- Bærekraft

Valg av metode for risikovurdering skal begrunnes i bankens kompleksitet og omfang i de ulike forretningsområder.

Styret i SpareBank 1 Helgeland legger til grunn at bankens skal være godt kapitalisert. Kapitalvurderinger gjennomføres kvartalsvis, og ICAAP gjennomføres en gang pr år. Bankens kapitalstrategi vil være basert på reell risiko i virksomheten supplert med effekt av ulike stress scenarioer.

Ansvar for gjennomføring av bankens risiko, kapitalstyring og kontroll er delt mellom styret, ledelsen og operative enheter. Styret har ansvar for å påse at banken har tilstrekkelig kapital ut fra ønsket risiko og bankens virksomhet. Administrerende direktør har ansvaret for bankens samlede risikostyring, herunder utvikling av gode modeller og rammeverk for styring og kontroll. Direktør BM leder bankens kredittutvalg, som påser at kredittsaker er innenfor den enkeltes fullmakt vedtatt av styret. Administrerende direktør er fast medlem av kredittutvalget. Finansdirektør leder bankens finansutvalg, som behandler innlån og tilhørende vurdering innenfor fullmakter vedtatt av styret. Administrerende direktør er fast medlem av finansutvalget.

I bankens ledelse inngår stilling som direktør risikostyring. Direktør risikostyring rapporterer til administrerende direktør. I enkelte definerte saker rapporterer direktør risikostyring direkte til styret.

Avdeling for risikostyring ivaretar funksjoner som compliance ansvar, anti hvitvask – og anti terrorfinansiering ansvar, styring, kontroll og rapportering. Kvantifisering av kapitalbehov i tilknytning til risiko i bankens ulike forretningsområder er en integrert del av styrets strategiarbeid og bedømmelse av risikoområder (ICAAP prosessen).

Alle ledere i SpareBank 1 Helgeland har ansvar for å styre risiko og sikre god intern kontroll innenfor eget salgsansvars - fagansvarsområde i tråd med bankens risikoprofil. SpareBank 1 Helgeland har vedtatt risikostrategi og overordnet styring operasjonell risiko som fastsetter målsetninger, organisering og gjennomføring av internkontrollarbeidet. Her inngår også krav til rapportering av status for bankens risikobilde, kvaliteten i internkontrollen samlet og for complianceområdet, AHV og terrorfinansiering samt GDPR

EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

særskilt. I tillegg rapporteres registrerte hendelser samt oppfølging av risikoreducerende tiltak.

Banken har ansatt intern revisor, som på vegne av styret skal vurdere og kontrollere at det er etablert betryggende rutiner for å redusere risiko. Intern revisors kontroll skjer på grunnlag av årlig utarbeidet revisjonsplan.

Bankens etiske retningslinjer omfatter informasjonsplikt for ansatte angående brudd på interne retningslinjer, lover og forskrifter og framgangsmåte for hvordan slik informasjon skal avgis.

Godtgjørelse til styret

Forstanderskapet fastsetter bankens honorarsatser.

Godtgjørelsen til styret reflekterer styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og kompleksitet. Honoraret til det enkelte styremedlem fremgår av note til regnskapet.

Godtgjørelse til ledende ansatte

Styret fastsetter godtgjørelse til administrerende direktør og prinsippene for godtgjørelse til ledende ansatte. Banken har per 31.12.20 ingen opsjons- eller bonusavtaler. Administrerende direktør har avtalefestet sluttlønn. I note til årsregnskapet

framgår oversikt over lønn og ytelser til ledende ansatte. Banken har etablert rutiner for å sikre etterlevelse av forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond.

Informasjon og kommunikasjon

SpareBank 1 Helgeland er notert på Oslo Børs og melder inn datoer for viktige hendelser som valgmøter, forstanderskapsmøter og offentliggjøring av finansiell informasjon i form av delårsrapporter og årsoppgjør.

Informasjon til markedet formidles gjennom åpne investorpresentasjoner ved kvartalsregnskapsrapportering, samt ved børs- og pressemeldinger.

Tilsvarende informasjon legges ut på bankens nettsider.

Overtakelse

Finansforetaksloven setter begrensninger for hvor stor andel av egenkapitalbevisene som kan eies av en eier. Spørsmål om fusjon avgjøres av forstanderskapet i de aktuelle sparebankene.

Revisor

Forstanderskapet har valgt PriceWaterhouseCoopers som ekstern revisor, og godkjenner dennes godtgjørelse.

RESULTATREGNSKAP

<i>Morbank</i>		Resultatregnskap	<i>Konsern</i>	
2019	2020	(beløp i mill. kroner)	2020	2019
904	776	Renteinntekter og lignende inntekter (note 5)	966	1.121
380	272	Rentekostnader og lignende kostnader (note 5)	368	519
524	504	Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter (note 4)	598	602
114	108	Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester (note 6)	108	114
14	11	Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester (note 7)	11	14
100	97	Netto provisjonsinntekter (note 4)	97	100
70	58	Utbytte	7	16
21	30	Netto resultat fra tilknyttede selskaper	30	21
-4	150	Netto resultat på finansielle instrumenter	166	-3
87	238	Netto resultat på finansielle instrumenter (note 8)	203	34
9	9	Andre driftsinntekter (note 9)	5	5
286	436	Driftskostnader (note 4,10,11,12, 13,14,15,28,44)	462	293
64	67	Tap på utlån, garantier m.v. (note 4,16)	51	65
370	346	Resultat før skatt	390	384
66	27	Skatt (note 17)	50	79
304	319	Årsresultat (note 18)	340	305
10,7	11,2	Resultat per egenkapitalbevis i kroner (note 18)	12,0	10,7
10,7	11,2	Utvannet resultat per egenkapitalbevis i kroner (note 18)	12,0	10,7
304	319	Årsresultat etter skatt	340	305
		<u>Poster som ikke vil bli reversert over resultat:</u>		
-2	-1	Resultatført estimatavvik pensjoner	-1	-2
		<u>Poster som senere reverseres over resultat:</u>		
0	0	Skatt på utvidet resultat	0	0
-2	-1	Netto utvidet øvrige resultatposter	-1	-2
302	318	Periodens totalresultat	339	303

BALANSE

<i>Morbank</i>		Balanse	<i>Konsern</i>	
31.12.19	31.12.20	(beløp i mill. kroner)	31.12.20	31.12.19
EIENDELER				
88	76	Kontanter og fordringer på sentralbanker (note 19,22,27,32)	76	88
1.432	1.531	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner (note 20,22)	619	750
19.778	20.210	Utlån til og fordringer på kunder (note 2.1,4,21,22)	27.398	27.320
16	54	Finansielle derivater (note 22,23)	67	15
5.314	4.849	Sertifikater, obligasjoner og aksjer (note 2.2,22,24,25)	4.870	5.283
379	0	Investeringer i tilknyttede selskaper (note 27)	0	379
604	590	Investeringer i datterselskaper (note 26,28)	0	0
8	26	Utsatt skattefordel (note 29)	26	12
75	47	Varige driftsmidler (note 30)	118	173
66	61	Andre eiendeler (note 31)	33	48
27.760	27.444	Sum eiendeler	33.207	34.068
GJELD OG EGENKAPITAL				
553	550	Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid (note 2.2,22,33)	551	554
19.391	19.101	Innskudd fra kunder (note 2.2,4,22,34)	18.684	18.959
3.669	3.318	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer (note 2.2,22,23,35)	9.418	10.334
18	39	Finansielle derivater (note 22, 23)	39	25
184	254	Andre forpliktelser (note 12,36)	245	179
452	451	Ansvarlig lånekapital (note 37)	451	452
24.266	23.713	Sum gjeld	29.388	30.503
Egenkapital				
208	209	Eierandelskapital (Note 39)	209	208
971	971	Overkursfond	971	971
822	1.354	Utjevningfond	1.354	822
2.001	2.534	Sum eierandelskapital	2.534	2.001
590	753	Grunnfondskapital	753	590
53	41	Gavefond	41	53
643	794	Sum grunnfondskapital	794	643
439	38	Fond for urealiserte gevinster	38	439
299	299	Fondsobligasjon	299	299
112	65	Annen egenkapital (note 38)	150	181
3.494	3.731	Sum egenkapital ekskl. minoritetsinteresse	3.816	3.563
		Ikke kontrollerende interesse	3	2
3.494	3.731	Sum egenkapital	3.819	3.565
27.760	27.444	Sum gjeld og egenkapital	33.207	34.068

Betingede forpliktelser utenom balansen (note 40)

Styret for SpareBank 1 Helgeland

Mo i Rana, 24. februar 2021

Stein Andre Herigstad- Olsen
styreleder

Bjørn Krane
nestleder

Marianne Terese Steinmo

Siw Moxness

Rolf Eigil Bygdnes

Tone Helen Hauge

Birgitte Lortenzen
ansattrepresentant

Geir Pedersen
ansattrepresentant

Hanne Nordgaard
administrerende direktør

ENDRING EGENKAPITAL

Konsern

31.12.20

	Ek bevis kapital	Overk. fond	Egne EK b.	Fonds- obliga.	Fond for ureal.gev.	Grunn- fond	Gave- fond	Gave- stiftelse	Utjevn. fond	Annen EK	Ikke kont. Interes.	Sum
Egenkapital 01.01.20	209	971	-1	299	439	590	39	14	822	181	2	3.565
Årsresultat				12	-401	147	12	8	476	84	1	340
Utvidet resultat						-1						-1
Årets totalresultat	0	0	0	12	-401	146	12	8	476	84	1	339
Utbetalt renter FO				-12								-12
Utdelt gaver							-7					-7
Transaksj. med eierne			1							-2		-2
Endring av disp.res.2019						17	-10	-7	56	-56		0
Utbetalt utbytte/renter								-7		-56		-63
Egenkapital 31.12.20	209	971	0	299	38	753	33	8	1.354	150	3	3.819
Innsk./opptj. egenkap.			1.179								2.640	3.819

I fond for urealiserte gevinster inngår urealisert merverdi aksjer med 38 mill. kr

Konsern

31.12.19

	Ek bevis kapital	Overk. fond	Egne EK b.	Fonds- obligasj.	Fond for ureal.gev.	Grunn- fond	Gave- fond	Gave- stiftelse	Utjevn. fond	Annen EK	Ikke kont. Interes.	Sum
Egenkapital 01.01.19	209	971	-2	299	440	557	27	6	709	103	2	3.322
Årsresultat				13	-3	35	21	14	112	112		305
Utvidet resultat						-2						-2
Årets totalresultat	0	0	0	13	-3	33	21	14	112	112	0	302
Utbetalt renter FO				-13								-13
Utdelt gaver							-8	-6				-13
Andre endringer					2					-2		0
Transaksj. med eierne			1									1
Utbetalt utbytte/overf.gj.										-33		-33
Egenkapital 31.12.19	209	971	-1	299	439	590	39	14	822	181	2	3.565
Innsk./opptj. egenkap.			1.178								2.387	3.565

I fond for urealiserte gevinster inngår urealisert merverdi aksjer med 439 mill. kr

ENDRING EGENKAPITAL

Morbank

31.12.20

	Ek bevis kapital	Overk. fond	Egne EK-bev.	Fonds- Obliga.	Fond for ureal.gev.	Grunn- fond	Gave- fond	Gave- stiftelse	Utjevn. fond	Annen EK	Sum
Egenkapital 01.01.20	209	971	-1	299	439	590	39	14	822	112	3.494
Resultat				12	-401	147	12	8	476	65	319
Årets utvidet resultat						-1					-1
Totalresultat	0	0	0	12	-401	146	12	8	476	65	318
Utbetalt rente FO				-12							-12
Utdelt gaver							-7				-7
Transaksjoner med eierne			1								1
Endring disp. resultat 2019						17	-10	-7	56	-56	0
Utbetalt utbytte/renter								-7		-56	-63
Egenkapital 31.12.20	209	971	0	299	38	753	33	8	1.354	65	3.731
Innsk./opptj. egenkap.			1.180							2.551	3.371

I fond for urealiserte gevinster inngår urealisert merverdi aksjer med 38 mill. kr

Morbank

31.12.19

	Ek bevis kapital	Overk. fond	Egne EK-bev.	Fonds- Obliga.	Fond for ureal.gev.	Grunn- fond	Gave- fond	Gave- stiftelse	Utjevn. fond	Annen EK	Sum
Egenkapital 01.01.19	209	971	-2	299	440	557	27	6	711	33	3.251
Resultat				13	-3	35	21	14	112	112	304
Årets utvidet resultat						-2					-2
Totalresultat	0	0	0	13	-3	33	21	14	112	112	302
Utbetalt rente FO				-13							-13
Utdelt gaver							-8	-6			-14
Andre endringer					2				-1		0
Transaksjoner med eierne			1								1
Utbetalt utbytte/renter										-33	-33
Egenkapital 31.12.19	209	971	-1	299	439	590	39	14	822	112	3.494
Innsk./opptj. egenkap.			1.179							2.315	3.494

I fond for urealiserte gevinster inngår urealisert merverdi aksjer med 439 mill. kr

KONTANTSTRØM

Kontantstrømpoppstilling

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.19	31.12.20	(beløp i mill. kr.)	31.12.20	31.12.19
559	-404	utlån til kunder	-33	340
801	697	Renteinnbetalinger på utlån til kunder	904	1.037
1.673	-290	Innskudd kunder	-275	1.711
-242	-170	Renteutbetalinger på innskudd fra kunder	-156	-239
300	3	Fordring og gjeld til kredittinstitusjoner	3	300
0	-9	Renter på fordring og gjeld til kredittinstitusjoner	-4	0
0	-2.859	Kjøp av sertifikater og obligasjoner	-2.909	0
0	3.153	Salg av sertifikater og obligasjoner	3.073	0
-1.157	0	sertifikater og obligasjoner	0	-1.136
71	61	Renteinnbetalinger på sertifikater og obligasjoner	61	71
100	97	Provisjonsinnbetaling	97	100
-272	-323	Utbetalinger til drift	-321	-273
-61	-53	Betalt skatt	-61	-76
-15	-67	Andre tidsavgrensninger	-37	14
1.757	-164	A Netto likviditetsendring fra operasjonelle aktiviteter	342	1.849
-50	-21	Investering i varige driftsmidler	-21	-90
0	0	Innbetaling fra salg av varige driftsmidler	0	0
-15	0	Langsiktige investeringer i aksjer	0	-15
0	715	Innbetaling fra salg langsiktige investeringer i aksjer	715	0
70	96	Utbytte fra langsiktige investeringer i aksjer	45	16
5	790	B Netto likviditetsendring investering	739	-89
2.563	679	Opptak av gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir	699	6.308
-3.907	-1.079	Tilbakebetaling – utstedt verdipapir	-1.676	-7.454
-104	-61	Renteutbetalinger på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir	-169	-274
-13	-15	Renteutbetalinger på ansvarlige lån	-15	-13
0	-7	Utdeling gavefond	-7	0
-33	-56	Utbytte til aksjeeierne	-56	-33
-1.494	-539	C Netto likviditetsendring finansiering	-1.224	-1.466
268	87	A+B+C Netto endring likvider i perioden	-143	295
1.252	1.520	Likviditetsendring i periodens start	838	543
1.520	1.607	Likviditetsendring i periodens slutt	695	838
		Likviditetsbeholdning spesifisert		
88	76	Konter og fordringer på sentralbanker	76	88
1.432	1.531	Fordringer på kredittinstitusjoner uten oppsigelsestid	619	750
1.520	1.607	Likviditetsbeholdning	695	838

Innholdsfortegnelse:

NOTE 1 – Regnskapsprinsipper.....	40
NOTE 1.1 - Regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger.....	45
NOTE 2 - Finansiell risikostyring.....	46
NOTE 2.1 - Kredittisiko.....	47
NOTE 2.1.1 – Utlån og tapsavsetninger.....	48
NOTE 2.1.2 – Sentralbanker og kredittinstitusjoner.....	62
NOTE 2.1.3 - Misligholdte (> 3 mnd.) og tapsutsatte engasjement.....	63
NOTE 2.2 – Likviditetsrisiko.....	63
NOTE 2.2.1 - Likviditetsrisiko, restløpetid.....	64
NOTE 2.3 - Markedsrisiko.....	66
NOTE 2.3.1 - Garantiansvar for valutalån.....	66
NOTE 2.3.2 - Renterisiko, gjenstående tid til renteregulering.....	67
NOTE 3 - Sensitivitetsanalyse for endring i markedspriser.....	69
NOTE 4 - Segmentinformasjon.....	70
NOTE 5 - Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter.....	71
NOTE 5.1 - Renter på enkelte balanseposter (gjennomsnitt rente i %)......	71
NOTE 5.2 – Gjennomsnitt volum på enkelte balanseposter.....	72
NOTE 6 - Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester.....	72
NOTE 7 - Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester.....	72
NOTE 8 - Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser.....	72
NOTE 9 - Andre driftsinntekter.....	73
NOTE 10 – Driftskostnader.....	73
NOTE 11 - Lønn og sosiale kostnader.....	73
NOTE 12 - Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser.....	73
NOTE 12.1 - Forpliktelse og kostnader pensjonsordninger.....	74
NOTE 12.2 - Risiko ved endringer i økonomiske forutsetninger.....	74
NOTE 12.3 - Økonomiske forutsetninger.....	74
NOTE 12.4 - Pensjonsforpliktelse ytelsesordning.....	75
NOTE 12.5 - Estimatavvik ytelsesordning.....	75
NOTE 13 - Netto pensjonskostnad ytelsesordning, innskuddsordning og AFP.....	75
NOTE 14 - Andre driftskostnader.....	76
NOTE 15 - Revisjonshonorar og kostnader bistand ekstern revisor.....	76
NOTE 16 - Nedskrivninger på engasjement.....	77
NOTE 17 – Skattekostnad.....	77
NOTE 17.1 – Leiekontrakter.....	77
NOTE 18 - Resultat per egenkapitalbevis.....	78
NOTE 19 - Kontanter og fordringer på sentralbanker.....	78
NOTE 20 - Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner.....	78
NOTE 21 - Utlån til og fordringer på kunder.....	79
NOTE 21.1 - Geografisk fordeling av brutto utlån.....	80
NOTE 21.2 - Fordeling av brutto utlån mellom personmarked og bedriftsmarked.....	80
NOTE 21.3 - Utlån, garantier og tap fordelt på næring.....	80
NOTE 21.4 – Engasjement og tapsavsetning fordelt på næring.....	81
NOTE 21.5 - Overførte boliglån til Helgeland Boligkreditt AS (inngår i konsernregnskapet).....	83
NOTE 21.6 - Restløpetid Helgeland Boligkreditt AS.....	84
NOTE 22.1 - Finansielle instrumenter fordelt på kategori.....	85
NOTE 22.2 – Verdipapirgjeld verdisikring.....	87
NOTE 22.3- Vurdering av virkelig verdi finansielle instrumenter fordelt per nivå.....	88
NOTE 22.4 - Virkelig verdi av finansielle instrumenter.....	89
NOTE 23 - Finansielle derivater.....	90
NOTE 23.1 - Nettopresentasjon av finansielle eiendeler og forpliktelser.....	90
NOTE 24 - Sertifikater, obligasjoner og aksjer.....	91

NOTE 24.1 - Sertifikater og obligasjoner	91
NOTE 25 - Aksjer, andeler og egenkapitalbevis	92
NOTE 25.1 - Tilgang og avgang aksjer, andeler og egenkapitalbevis	92
NOTE 26 - Investeringer i datterselskap	93
NOTE 26.1 - Spesifikasjon av årets endringer i datterselskap	93
NOTE 26.2 - Eierandeler i datterselskap	93
NOTE 27 - Tilknyttede selskaper	94
NOTE 27.1 - Spesifikasjon av årets endringer i tilknyttede selskap	95
NOTE 27.2 - Resultatandel fra tilknyttede selskap	95
NOTE 27.3 - Mellomværende og transaksjoner mellom banken og tilknyttede selskap	96
NOTE 27.4 - Strategiske investeringer, ikke betydelig innflytelse	96
NOTE 28 - Nærstående parter	96
NOTE 28.1 - Konserninterne eliminerings / transaksjoner	97
NOTE 28.2 - Tillitsvalgtes og ansattes låneforhold	97
NOTE 28.3 - Ledende ansatte	97
NOTE 28.4 - Erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte	98
NOTE 28.5 - Styret og kontrollkomite	99
NOTE 28.6 - Forstanderskapet	100
NOTE 29 - Utsatt skattefordel	102
NOTE 30 - Varige driftsmidler	102
NOTE 31 - Andre eiendeler	103
NOTE 32 - Utenlandsk valuta	103
NOTE 33 - Gjeld til kredittinstitusjoner	103
NOTE 34 - Innskudd fra kunder	104
NOTE 34.1 - Innskudd fra kunder fordelt på næring	104
NOTE 34.2 - Innskudd fra kunder, geografisk fordeling	104
NOTE 34.3 - Innskudd fra kunder, ulike innskuddsformer	105
NOTE 35 - Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	105
NOTE 35.1- Spesifikasjon av obligasjonslån	105
NOTE 36 - Andre forpliktelser	109
NOTE 36.1 - Ubenyttede trekkfasiliteter	110
NOTE 37 - Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjon	110
NOTE 38 - Kapitaldekning	111
NOTE 38.1 - Kapitalstyring	112
NOTE 39 – Egenkapitalbevis	112
NOTE 39.1 - Fordeling av egenkapitalbevis etter antall egenkapitalbevis	112
NOTE 39.2 - Egenkapitalbeviskapital	113
NOTE 39.3 - De 20 største eierne	114
NOTE 39.4 - Egenkapitalbevis eid av bankens tillitsvalgte	115
NOTE 39.5 – Utbytte	117
NOTE 39.6 - Nøkkeltall egenkapitalbevis	117
NOTE 40 - Garantiansvar fordelt på garantitype	117
NOTE 41 - Pantstillelser	118
NOTE 42 - Hendelser etter balansedagen	118
NOTE 43 - Balansen splittet i kortsiktige og langsiktige poster	118
Resultat i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital	116
Øvrige nøkkeltall	117

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 1 – Regnskapsprinsipper

Konsern og morbank

Generelt

Morbanken

SpareBank 1 Helgeland har som mål å være en lønnsom og ledende bank på Helgeland. Banken skal selge alle typer finansielle produkter og tjenester, inkludert forsikringer og pensjonsprodukter til privatkunder, små og mellomstore bedrifter, kommuner og institusjoner på Helgeland.

Bankens forretningsadresse er Jernbanegata 15, 8622 Mo i Rana. Hovedkontorfunksjonen er i Mo i Rana. Banken har i tillegg 3 kontorer fordelt over Helgeland: Mosjøen, Brønnøysund, Sandnessjøen. 10. februar vedtok forstandskapet å endre navnet fra Helgeland Sparebank til SpareBank 1 Helgeland.

SpareBank 1 Helgeland sine egenkapitalbevis er notert på Oslo Børs.

Grunnlag for utarbeidelse av regnskapet

SpareBank 1 Helgeland avlegger konsernregnskapet og selskapsregnskapet i overensstemmelse med internasjonale standarder for finansiell rapportering (IFRS) som er gjort gjeldende i Norge. Dette omfatter også tolkninger fra IFRS tolkningskomité (IFRIC).

Konsernregnskapet og selskapsregnskapet er avlagt basert på historisk kost prinsipp med følgende unntak:

- Finansielle derivater, som måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat
- Sertifikater, obligasjoner og aksjer, som måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat
- Utlån fastrente, som måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat
- Verdipapirgjeld fastrente, som defineres som sikringsobjekt i verdisikring

For finansielle eiendeler og gjeld benyttes amortisert kost, med unntak av finansielle instrumenter som vurderes til virkelig verdi.

Amortisert kost er det beløp som instrumentet ble målt til ved første gangs regnskapsføring (kostpris) med fradrag for renter og betalte avdrag på hovedstol, med tillegg for akkumulert effektiv rente og med fradrag for enhver netto nedskrivning.

Virkelig verdi er den prisen som ville blitt mottatt for å selge en eiendel eller betale for å overføre en forpliktelse mellom uavhengige markedsaktører på måletidspunktet.

Finansielle instrumenter som er sikringsobjekt i en verdisikring balanseføres til amortisert kost med justering for endring i virkelig verdi av sikret risiko. Dette vil ofte være tilnærmet lik virkelig verdi.

Utarbeidelsen av årsregnskapet etter IFRS krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av de internasjonale standarder at ledelsen må utøve skjønn. Områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige er beskrevet i note 1.1.

Konsernregnskapet ble vedtatt av selskapets styre 24. februar 2021. Notene er en integrert del av regnskapet.

Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet omfatter morbanken, datterselskaper, herunder underliggende datterselskaper. Regnskapsprinsippene anvendes konsistent ved innarbeiding av eierinteresser i datterselskaper (og tilknyttede selskap) og er basert på de samme rapporteringsperiodene som for morselskapet. Konserninterne transaksjoner og konsernmellomværende, inkludert internfortjeneste og urealisert gevinst og tap, elimineres ved utarbeidelse av konsernregnskapet.

Datterselskaper

Som datterselskaper regnes alle foretak hvor banken, direkte eller gjennom andre datterselskaper har kontroll (dvs. makt til å styre et foretaks finansielle og driftsmessige prinsipper i den hensikt å oppnå fordeler av foretakets aktiviteter). Datterselskap er konsolidert fra det tidspunkt banken har overtatt kontroll, og de tas ut av konsolideringen fra det tidspunkt banken ikke lenger har kontroll.

Datterselskaper er vurdert til anskaffelseskost i selskapsregnskapet. Nedskrivning foretas når balanseført verdi overstiger eierpostens verdi.

Tilknyttede selskaper

Tilknyttede selskaper er selskaper der konsernet utøver betydelig innflytelse, men ikke kontroll. Dette vil normalt være investeringer på mellom 20 og 50 % av selskapenes egenkapital. Investeringer i tilknyttede selskaper regnskapsføres etter egenkapitalmetoden både i konsernregnskapet og i selskapsregnskapet. For regnskapsføring etter egenkapitalmetoden er regnskapet omarbeidet til IFRS.

Segmentrapportering

Konsernets virksomhet omfatter kun ett strategisk forretningsområde som er organisert og ledet samlet. Konsernet driver tradisjonell bankvirksomhet med formidlingssalg av spare-, plasserings- og forsikringsprodukter. Bankdriften er inndelt i segmentene personmarkedet (PM) og bedriftsmarkedet (BM). Inntekter og utgifter som ikke er direkte allokert til disse segmentene fremkommer som ufordelt.

Geografisk segment er Helgeland, kun en mindre andel er utenfor Helgeland.

Presentasjonsvaluta

Presentasjonsvalutaen er norske kroner (NOK), som også er bankens funksjonelle valuta. Alle beløp er angitt i millioner kroner med mindre noe annet er angitt. Konsernet har ingen egen virksomhet i utlandet.

Presentasjon i balanse og resultatregnskap

Utlån

Utlån balanseføres enten som utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner eller kunder. Renter inngår i resultatregnskapet under renteinntekter og lignende inntekter. Verdiendringer, som skyldes nedskrivninger, føres i resultatet under tap på utlån, garantier m.v.

Verdiendringer på fastrenteutlån, som er valgt målt til virkelig verdi, inngår i resultatet under netto gevinst/tap på finansielle instrumenter, med unntak av boliglån i morbanken som inngår i utvidet resultat.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Sertifikater og obligasjoner

I balanseposten inngår konsernets sertifikater og obligasjoner. All verdiendring og realisert gevinst/tap føres i resultatet under netto resultat på finansielle instrumenter. Renteinntekter av sertifikater og obligasjoner inngår i renteinntekter og lignende inntekter.

Finansielle derivater (eiendeler og gjeld)

I balanseposten inngår finansielle derivater. Verdiendringer knyttet til derivatene føres i resultatregnskapet under netto resultat på finansielle instrumenter.

Gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder.

Forpliktelser til kredittinstitusjoner og kunder er regnskapsført, avhengig av motpart, enten som gjeld til kredittinstitusjoner eller som innskudd fra kunder. Renter inngår i resultatregnskapet under rentekostnader.

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

I balanseposten inngår gjeld ved utstedelse av verdipapirer. Effektiv rente inngår i resultatregnskapet under rentekostnader og lignende kostnader. Utstedt verdipapirgjeld med fast rente sikres ved virkelig verdi sikring. Verdiendringer resultatføres under netto resultat på finansielle instrumenter.

Ved førtidig innfrielse eller tilbakekjøp av utstedte obligasjoner føres evt. gevinst / tap på netto resultat på finansielle instrumenter.

Ansvarlig lånekapital

I balanseposten inngår utstedte ansvarlige lån. Renter inngår i resultatregnskapet under rentekostnader og lignende kostnader.

Fondsobligasjon

I balanseposten inngår utstedte fondsobligasjoner. Fondsobligasjoner er evigvarende og banken har en ensidig rett til å unnlate å betale renter til investorer under gitte vilkår. Fondsobligasjoner tilfredsstiller ikke definisjonen av finansielle forpliktelse i henhold til IAS 32 og er klassifisert som egenkapital. Renter blir ikke presentert som en rentekostnad i resultatet, men som en reduksjon i annen egenkapital. Skatt på renter i fondsobligasjonen er presentert i resultatet.

Endringer i regnskapsprinsipper og opplysninger

(a) Nye og endrede standarder som er tatt i bruk

IBOR-reformen

Som følge av IBOR-reformen har IASB utgitt lettelse knyttet til IFRS 9 og sikringsbokføring. Der hvor banken har avtaler som kan påvirkes av fremtidig valg av referanserente, får man en lemping av sannsynlighetskravene. Lempingen medfører at kontantstrømmen i sikringsobjekter og/eller sikringsinstrumenter som bygger på nåværende referanserenter forutsettes uendret, og at man fortsetter sikringsbokføringen som tidligere. Konsernet har kun virkelig verdi sikring på verdipapirgjeld i norske kroner med fastrente. IBOR-reformen og tilhørende regnskapsmessige endringer har ikke hatt vesentlig påvirkning på konsernets finansielle rapportering.

(b) Nye standarder og fortolkninger som ennå ikke er tatt i bruk

En rekke nye standarder, endringer i standardene og fortolkninger, er pliktige for fremtidige årsregnskap. Ingen av disse forventes å ha vesentlig effekt på selskapets finansielle rapportering.

Finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter regnskapsføres iht. IFRS 9. Målekategoriene for finansielle instrumenter i IFRS 9 består av virkelig verdi med verdiendringer over resultatet, virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat (OCI) og amortisert kost.

Måling av den finansielle eiendelen bestemmes ved førstegangsinnregning av eiendelen. Forretningsmodellen for å holde de finansielle instrumentene vil være avgjørende for valg av kategori.

Finansielle instrumenter som holdes for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer skal i utgangspunktet måles til amortisert kost.

Finansielle eiendeler som både holdes for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og for videresalg skal i utgangspunktet måles til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat (OCI).

Instrumenter med kontantstrømmer som ikke bare er betalinger av renter og hovedstol eller der formålet med å eie instrumentet ikke er å motta kontraktsfestede kontantstrømmer skal måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. Derivater som benyttes i forbindelse med sikringsbokføring måles etter prinsippene for sikringsbokføring. Note 2.1.1 viser utlån og nedskrivninger iht. IFRS 9.

Innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser balanseføres når banken blir part i instrumentets kontraktsmessige bestemmelser.

En finansiell eiendel fraregnes når de kontraktsmessige rettene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen utløper, eller banken overfører den finansielle eiendelen på en slik måte at risiko- og fortjenestepotensialet ved den finansielle eiendelen i det alt vesentlige blir overført. En finansiell forpliktelse fraregnes når den finansielle forpliktelsen er oppfylt, kansellert eller utløpt.

Finansielle instrumenter til amortisert kost

Gjeldsinstrumenter som har kontantstrømmer som kun representerer betaling av renter og avdrag og hvor formålet kun er å holde instrumentet for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer skal føres til amortisert kost. I konsernet er alle innlån og utlån med flytende rente klassifisert til amortisert kost.

I morbankens regnskap er det et unntak knyttet til utlån til personkunder med sikkerhet i bolig. Dette kommer som en konsekvens av at flere av utlånene på et senere tidspunkt vil selges til bankens heleide boligkredittforetak, og derfor blir vurdert som holdt for å inndrive kontraktsfestede kontantstrømmer og salg iht. IFRS 9. Finansielle instrumenter til amortisert kost består i all hovedsak av:

Eiendeler og gjeld:

- Utlån til flytende rente
- Gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder
- Verdipapirgjeld til flytende rente
- Gjeld ansvarlig lån til flytende rente

Utlån til kunder

Utlån til og fordringer på kunder er ved førstegangs måling vurdert til virkelig verdi med tillegg av direkte transaksjonsutgifter. I perioder etter første måling verdifuldres utlån til amortisert kost etter effektiv rentemetode. Lånene blir nedskrevet iht. IFRS 9.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Nedskrivningsbeløp beregnes som forskjell mellom balanseført verdi og nåverdi av fremtidige kontantstrømmer, beregnet over forventet levetid på utlånet. Ved nåverdiregningen benyttes den sist fastsatte effektive renten på lånet eller lånene som nedskrives.

Potensiell eksponering

Ubenyttet trekk og innvilget ikke diskonterte lån er off balance poster som er presentert i noter. Inntekter er presentert i provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester. Off balance poster inngår i beregningen av forventet tap og tapsavsetningen presenteres i balansen under andre forpliktelser.

Utstedte finansielle garantier

Kontrakter som medfører at banken må godtgjøre innehaveren for et tap som følge av at en spesifikk debitor unnlater å betale i samsvar med betingelsene i et gjeldsinstrument, klassifiseres som utstedte finansielle garantier. Provisjonsinntekter føres over garantiens løpetid under «Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester».

Verdiendringer som følge av kredittengasjementer som er nedskrevet, er bokført under «Tap på utlån, garantier, mv.». Forventet tap er balanseført under «Andre forpliktelser».

Nedskrivninger på utlån

Reglene i IFRS 9 for nedskrivninger av finansielle eiendeler gjelder for engasjement målt til amortisert kost (engasjement med flytende rente er definert under denne kategorien) og for engasjementer målt til virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat (boliglån til flytende rente i morbanken). Standarden innebærer krav om tapsavsetninger også på nye engasjementer, ved at det skal gjøres en nedskrivning for forventet kredittap som følge av forventet mislighold de nærmeste tolv månedene. Det beregnes forventet tap for alle kunder på kontonivå. I beregningen inngår utlån, garantier, ubenyttede rammer på kreditter og lånetilsagn. For utlån hvor kredittrisikoen har økt vesentlig etter førstegangsinnregning, skal det foretas nedskrivning for forventet kredittap over utlånenes løpetid. Banken har utviklet en modell i samarbeid med flere andre banker. Modellen inneholder makrosenarioer iht. IFRS 9 (4 scenarioer). Modellen er nærmere beskrevet i note 2.1.1.

Det beregnes forventet tap for alle konti. Alle kontoengasjementer legges inn i en av de tre "trinnene" i tapsmodellen, basert på deres risikoendring siden innvilgelse (endring i kredittrisiko). For beskrivelse av de enkelte

"trinnene" vises det til forklaringer nedenfor. Alle engasjement som ikke allerede på innregningstidspunktet har objektive bevis på tap plasseres ved innregningstidspunktet i trinn 1, og flyttes på et senere tidspunkt til trinn 2; i de tilfellene der det har vært en vesentlig økning i kredittrisiko, eller trinn 3; i de tilfeller hvor det er objektive bevis på tap.

Trinn 1: 12 måneders forventet tap.

Her inngår de fleste tilfeller av finansielle eiendeler som er omfattet av den generelle tapsmodellen. Finansielle instrumenter som har tilsvarende sannsynlighet for mislighold (eller bedre) over gjenværende løpetid som ved førstegangsinnregning omfattes av dette trinnet. Det beregnede forventede tapet som avsettes i regnskapet tilsvarer forventet tap fra mislighold de neste 12 månedene.

Trinn 2: Forventet tap i levetiden.

I trinn 2 plasseres finansielle eiendeler som har hatt en vesentlig økning i sannsynlighet for mislighold (PD) siden førstegangsinnregning.

Om et engasjement er «vesentlig forverret» avgjøres ved å sammenligne sannsynlighet for mislighold (PD) på innvilgestidspunkt med PD på beregningstidspunkt.

Vurdering av vesentlig forverring tar utgangspunkt i både en relativ økning i PD og den absolutte endringen. Nivået er satt slik at både den relative endringen er vesentlig og at nivået i seg selv ikke er uvesentlig sammenlignet med hva som regnes som lav risiko. I tillegg er det lagt opp til at hvis det er en stor absolutt endring skal det uansett regnes som vesentlig forverret.

Et engasjement som på beregningstidspunkt har en PD høyere enn 0,75 % og samtidig enten har fått dobbelt så høy PD, eller har fått en PD som minst er 5 %-poeng høyere, anses å være vesentlig forverret.

I tillegg er følgende hendelser er også vurdert å utgjøre en vesentlig økning i kredittrisiko:

- Engasjement hvor det foreligger et 30 dagers overtrekk. Dette gjelder overtrekk fra første krone, men eldre enn 30 dager.
- Engasjement hvor det foreligger større overtrekk. Dette gjelder overtrekk fra første dag, der saldo er vesentlig større enn bevilgningen. Minimum NOK 1000, og 5 ganger bevilgning i overtrekk
- Engasjement med endrede betalingsforpliktelser eller refinansiering (forbearance)

Banken har interne rutiner for merking og identifisering av kunder som har fått betalingsutsettelse. En kunde som har fått innvilget betalingslettelse som omfattes av Finanstilsynets retningslinjer for rapportering, vil være merket i en periode på minimum 2 år.

Trinn 3: Forventet tap i levetiden.

I trinn 3 i tapsmodellen er eiendeler der det foreligger objektive bevis på tap på rapporteringstidspunktet. Forventet tap for eiendeler i trinn 3 beregnes over restløpetiden for eiendelen. Renteinntekter beregnes av eiendelens netto bokførte verdi. I trinn 3 inngår både misligholdte utlån og kreditter, samt engasjement hvor det foreligger øvrige objektive bevis for tap.

Samme modell benyttes for konsern, morbank og heleid boligkredittforetak, men med forskjellige datodefinsjon når det gjelder første innregning. For konsern og morbank skal kontoens innvilgestidspunkt benyttes, mens det for boligkredittforetaket benyttes score ved overførelsesdato.

Objektive bevis for tap

Med bakgrunn i gjeldende interne retningslinjer følges engasjement løpende med henblikk på identifisering av tapsutsatte engasjementer.

Objektive bevis for tap er mislighold iht. definisjon nedenfor, samt utlån og andre engasjementer som ikke er misligholdte, men hvor kundens økonomiske situasjon gjør det sannsynlig at konsernet vil bli påført tap.

I tillegg til misligholdte engasjement har banken definert at det foreligger objektive bevis for tap i et engasjement hvor det er åpnet konkurs, konstaterte tap på engasjementet, er foretatt individuelt vurdert avsetning, eller andre individuelle vurderinger som tilsier at det foreligger objektive bevis for tap. Ved Individuelt vurderte nedskrivninger overstyres modellnedskrivninger for aktuelle engasjement. Objektive bevis for tap vurderes på kundenivå.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Tilfriskning

Trinn 1 anses som standardtrinnet. Ethvert kontoengasjement som på beregningstidspunktet ikke oppfyller kriteriene for å ligge i trinn 2 eller 3, som beskrevet ovenfor, vil bli beregnet i trinn 1.

Mislighold

Samlet engasjement fra en kunde regnes som misligholdt når forfalte avdrag eller renter ikke er betalt 90 dager etter forfall, og beløpet overstiger 1 000 kroner, eller rammekreditter er overtrukket i 90 dager eller mer.

Konstaterte tap

Når det er overveiende sannsynlig at tapene er endelige, klassifiseres tapene som konstaterte tap. Konstatering av tap medfører at eiendelen og tilhørende tapsavsetninger fraregnes balansen. Konstaterte tap som er dekket ved tidligere foretatte tapsavsetninger, føres mot tapsavsetninger. Konstaterte tap uten dekning i tidligere tapsavsetninger samt over- eller underdekning i forhold til tidligere tapsavsetninger, resultatføres.

Modifikasjon

Når de kontraktsregulerte kontantstrømmene fra en finansiell eiendel blir reforhandlet eller på annen måte endret, og reforhandlingen eller endringen ikke fører til fraregning av den finansielle eiendelen, beregnes den finansielle eiendelens brutto balanseførte verdi på nytt og det innregnes en endringsgevinst eller et endringstap i resultatet. Den finansielle eiendelens brutto balanseførte verdi beregnes på nytt som nåverdien av de reforhandlede eller endrede kontraktsregulerte kontantstrømmene, diskontert med den finansielle eiendelens opprinnelige effektive rente. Eventuelle påløpte kostnader eller honorarer hensyntas ved beregningen.

Gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder

Gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder bokføres til amortisert kost. Ved førstegangs innregning vurderes gjelden til virkelig verdi med tillegg av direkte transaksjonsutgifter. Ved etterfølgende måling verddivurderes gjelden til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode.

Verdipapirgjeld med flytende rente

Ved førstegangs innregning vurderes gjelden til virkelig verdi med tillegg av direkte transaksjonsutgifter. Ved etterfølgende måling verddivurderes gjelden til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode.

Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultat

Eiendeler og gjeld:

- Utlån til fastrente
- Derivater utenfor sikring
- Certifikater, obligasjoner (rentebærende verdipapirer) og aksjer

Utlån til fast rente

Utlån med fast rente blir vurdert til virkelig verdi (FVO). Banken inngår rentederivater for økonomisk å sikre renteeksponeringen i disse utlånene. Bruk av FVO reduserer vesentlig den resultatvolatiliteten som ellers ville ha oppstått som følge av ulike målemetoder for utlån og derivater. Virkelig verdi blir beregnet ved å neddiskontere fremtidige kontantstrømmer (renter og avdrag) på lånene med avkastningskrav utledet fra

rentekurven på balansedagen. Kredittspread på utlån anslås ut fra en helhetsvurdering basert på observerte endringer i markedet.

Derivater utenfor sikring

De avtaler som konsernet har inngått er rente-derivater.

Derivater balanseføres til virkelig verdi på det tidspunkt derivatkontrakten inngås, og deretter løpende til virkelig verdi.

Sertifikater, obligasjoner og aksjer

Sertifikater, obligasjoner og aksjer er klassifisert til virkelig verdi. Virkelig verdi på børssnoterte investeringer er basert på gjeldende kurs på balansetidspunktet. For aksjer som ikke er børssnotert og der det ikke er aktivt marked, legges kjente omsetningsverdier til grunn eller siste emisjonskurs. Papirer uten omsetning er verdsatt med utgangspunkt i tilgjengelig regnskapsinformasjon eller lignende.

Finansielle instrumenter sikring

Eiendeler og gjeld:

- Verdipapirgjeld fastrente
- Derivater sikring

Banken og konsernet benytter sikringsbokføring når det gjelder verdipapirgjeld til fastrente. Sikringen dekker renterisikoen i obligasjonene. Verdiendring resultatføres under netto gevinst/tap på finansielle instrumenter. Ved førtidig innfrielse eller tilbakekjøp av utstedte obligasjoner føres evt. gevinst /tap på netto gevinst/tap på finansielle instrumenter. Banken har som policy å sikre all eksponering mot verdipapirgjeld med fastrente. Konsernet har kun virkelig verdi sikring på verdipapirgjeld i norske kroner med fastrente. Sikringsinstrumentene sikrer totalbeløpet og har løpetid, volum og fastrente tilsvarende det enkelte fastrentelønet. Det flytende benet i sikringsinstrumentet er avtalt med 3 mnd NIBOR.

IFRS 9 forenklet kravene til sikringsbokføring ved å knytte sikringseffektiviteten tettere sammen med risikostyringsaktiviteter, og gir dermed større mulighet for kvalitativ vurdering. For å benytte sikringsbokføring iht. IFRS 9 må det være et økonomisk forhold mellom sikringsinstrumentet og det sikrede elementet. I tillegg kan ikke effekten av kredittrisiko dominere verdiendringer i sikringsforholdet. I henhold til IFRS 9 er en prospektiv (fremtidsrettet) effektivitetstest tilstrekkelig, effektivitetstest utføres iht. kravene i IFRS 9. Ineffektivitet i sikringen, definert som forskjellen mellom verdireguleringen av sikringsinstrumenter og verdijustering av den sikrede risikoen, innregnes i resultatregnskapet etter hvert som det oppstår. Virkelig verdi av derivatene brukt i sikringsrelasjoner er vist i note 22.2.

Finansielle instrumenter til virkelig verdi over utvidet resultat (OCI)

Eiendeler:

- Boliglån til flytende rente i morbanken

Iht. IFRS 9 skal disse utlånene klassifiseres til virkelig verdi over utvidet resultat (holdt for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og videresalg). Dette kommer som en konsekvens av at utlånene på et senere tidspunkt kan selges til bankens heleide boligkredittforetak..

Renteinntekter og rentekostnader

Renteinntekter inntektsføres ved bruk av effektiv rentemetode. Dette innebærer løpende inntektsføring av nominelle renter med tillegg av amortisering av etableringsgebyrer fratrukket direkte etableringskostnader. Inntektsføring av renter etter effektiv

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

rentemetode benyttes både for balanseposter som vurderes til amortisert kost og balanseposter som vurderes til virkelig verdi over resultatet. Renteinntekter for finansielle eiendeler i trinn 1 og trinn 2 beregnes ved hjelp av den effektive rentemetoden på den finansielle eiendelens brutto verdi, mens renteinntekter for finansielle eiendeler i trinn 3 beregnes basert på den finansielle eiendelens nettoverdi.

Provisjonsinntekter og -kostnader

Provisjonsinntekter og -kostnader blir resultatført i takt med at en tjeneste blir ytt, og banken har rett til betaling iht., IFRS 15. Her inngår blant annet gebyr fra betalingsformidling og forsikringssalg.

Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler er balanseført når det kan påvises sannsynlige fremtidige økonomiske fordeler som er henførbare til eiendelen, og eiendelens kostpris kan estimeres pålitelig. Immaterielle eiendeler er regnskapsført til kostpris.

Utvikling av programvare balanseføres og klassifiseres som immaterielle eiendeler dersom verdien vurderes som vesentlig og eiendelen forventes å ha varig verdi. Ved utvikling av programvare aktiveres bruk av egne ressurser så fremt påløpte utgifter kan måles pålitelig. Utgifter til blant annet forprosjektering, implementering og opplæring kostnadsføres løpende. Balanseført egenutviklet programvare avskrives lineært over antatt levetid. Avskrivningene påbegynnes på det tidspunktet programvaren er tilgjengelig for bruk i selskapet, slik at programvare under utvikling er oppført til kostpris inntil utvikling er ferdigstilt.

Immaterielle eiendeler med begrenset levetid blir avskrevet, og eventuelle nedskrivningsbehov vurderes.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler og eiendommer verdsettes til historisk kost og avskrives over driftsmiddelets forventete økonomiske levetid. Det stilles krav til at de ulike elementer med ulik levetid skilles ut, og avskrives separat. Ordinære avskrivninger er basert på kostpris og fordelt lineært over driftsmidlenes økonomiske levetid:

- Bygninger og annen fast eiendom 30 – 40 år
- Maskiner, utstyr, inventar og biler 3 – 10 år

Avskrivningsperiode og - metode blir vurdert årlig for å sikre at metoden og perioden som benyttes samsvarer med de økonomiske realiteter for driftsmiddelet. Tilsvarende gjelder for utrangeringsverdi.

Andre eiendeler

Eiendommer holdt for salg består av eiendeler som konsernet har ervervet som ledd i inndrivelse av misligholdte engasjement. Dette er driftsmidler som konsernet ikke har til hensikt å beholde og som skal selges innen ca. 1 år. Ved overtakelse verdsettes eiendelene til antatt realisasjonsverdi og er ikke gjenstand for avskrivning. Disse eiendommene inngår i andre eiendeler.

Leieavtaler

Konsernet som leietaker

Konsernets leiekontrakter regnskapsføres etter reglene i IFRS 16. Prinsippene for IFRS 16 fastsetter innregning, måling, presentasjon og offentliggjøring av leieavtaler, og pålegger leietakeren å gjøre rede for alle leieavtaler i enkel balansemodell. Konsernet bokfører bruksrettseiendelen og tilhørende forpliktelse til virkelig verdi på innregningstidspunktet. Eiendelen avskrives over leieperioden, mens forpliktelsen måles til amortisert kost.

Konsernet benytter følgende praktiske unntak for leieavtaler:

- unntak for kortsiktige leieavtaler (definert som tolv måneder eller mindre)
- unntak for eiendeler av lav verdi (under USD 5 000)

Når det gjelder leieavtalene som faller inn under disse unntakene, innregner konsernet leiebetalingene som andre driftskostnader i resultatregnskapet når de oppstår.

Konsernet som utleier

Konsernet presenterer eiendeler som er utleid som driftsmidler i balansen. Leieinntektene inntektsføres lineært over leieperioden. Innføringen av IFRS 16 har ikke hatt effekt for konsernet som utleier.

Avsetninger

En avsetning blir regnskapsført når konsernet har en gjeldende forpliktelse (rettslig eller antatt) som følge av hendelser som har skjedd, det er sannsynlighetsovervekt for at et økonomisk oppgjør som følge av forpliktelsen vil skje, og beløpets størrelse kan beregnes pålitelig. Avsetninger gjennomgås ved hver balansedato og nivået reflekterer det beste estimatet på forpliktelsen.

Pensjonsforpliktelser og pensjonskostnader

Konsernet har innskuddsbasert pensjonsordning, det er noen medlemmer igjen i ytelsesbasert pensjonsordning. Se note 12 for nærmere detaljer.

Innskuddsordning

Bankens ansatte ble i 2016 overført fra ytelsesbasert ordning til innskuddspensjon. Innskuddene regnskapsføres og periodiseres som pensjonskostnader. Når det gjelder fordelingen mellom de to ordninger, henvises til egen regnskapsnote.

Ytelsesbasert ordning

De som står igjen i ytelsesordningen er medlemmer som i henhold til gjeldende regler ikke kan overføres.

Konsernets pensjonsforpliktelser er knyttet til ytelsesbaserte kollektive ordninger sikret i livsforsikringsselskap og usikrede ordninger.

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser presentert i regnskapet er fremkommet ved beregninger foretatt av aktuar.

Renten på OMF obligasjoner benyttes som diskonteringsrente.

Note 12.2 viser sensitiviteten i beregning av pensjonskostnader og pensjonsforpliktelsen.

De sikrede og usikrede pensjonsforpliktelsene beregnes som den diskonterte verdien av de fremtidige pensjonsytelser som anses påløpt på balansedagen, sikrede og usikrede, basert på at arbeidstakerne opparbeider sine pensjonsrettigheter jevnt over den yrkesaktive perioden.

Pensjonsmidlene vurderes til virkelig verdi og føres netto mot pensjonsforpliktelsene i balansen. Den enkelte pensjonsordning vurderes for seg, men verdien av overfinansiering i en ordning og underfinansiering i andre ordninger nettoføres i balansen såfremt pensjonsmidlene kan overføres mellom ordningene.

Netto pensjonsmidler presenteres i balansen som forskuddsbetalte kostnader og opptjente inntekter, mens netto pensjonsforpliktelser presenteres under andre forpliktelser.

Periodens netto pensjonskostnad er inkludert i personalkostander, og består av periodens pensjonsopptjening, rentekostnad på den beregnede pensjonsforpliktelsen og beregnet avkastning av

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

pensjonsmidlene. Avviket mellom faktisk avkastning og beregnet avkastning føres i utvidet resultat. Virkning av planendring resultatføres, endringer i estimater føres over utvidet resultat.

Skatter

Utsatt skatt og utsatt skattefordel balanseføres i samsvar med IAS 12 inntektskatt. Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt/utsatt skattefordel er beregnet med 25 % av netto midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reverseres i samme periode er utlignet og nettoført.

Utsatt skattefordel balanseføres ut fra forventninger om skattepliktig inntekt gjennom inntjening i fremtidige år. Betalbar skatt i balansen er periodens betalbare skatt knyttet til årets resultat, skatt på formue, samt betalbar skatt knyttet til mottatt konsernbidrag. Formueskatt er behandlet som driftskostnad.

Egenkapitalbeviskapital

Egenkapitalen består av eierandelskapital, grunnfondskapital, fond for urealiserte gevinster, annen egenkapital konsern og hybridkapital.

Eierandelskapitalen omfatter innbetalt kapital knyttet til egenkapitalbevis, egne egenkapitalbevis, overkursfond og utjevningsfond. Grunnfondskapitalen omfatter innbetalt og opptjent grunnfondskapital, gavefond og kompensasjonsfond.

I morbanken består fond for urealiserte gevinster av verdøkning på finansielle instrumenter der prinsipp for verdifastsettelse etter IFRS avviker fra prinsipp etter Norsk God Regnskapsskikk.

Annen egenkapital konsern er opptjent egenkapital i datterselskaper og tilknyttede selskaper etter konsernetablering, samt effekten av egenkapitalelimineringer i konsernregnskapet. Fondsobligasjoner som ikke tilfredsstiller definisjonen av finansiell forpliktelse i henhold til IAS 32 inngår i egenkapitalen. Påløpte renter fondsobligasjoner tilordnes fondsobligasjonskapitalen.

Ved utstedelse av nye egenkapitalbevis eller oppkjøp av annen virksomhet, behandles merkostnader direkte henførbare til utstedelsen av de nye egenkapitalbevisene eller oppkjøpet som en reduksjon av

innbetalt kapital. Årets overskudd tilordnes eierne av egenkapitalbevis og grunnfondet iht. utbyttepolitikken.

Utbytte på egenkapitalbevis og utdelinger til gavestiftelsen blir klassifisert som egenkapital i perioden frem til utbyttet er besluttet av bankens forstanderskap. Overføring til bankens gavefond klassifiseres som egenkapital frem til gavetildelingen gjennomføres. Når utbyttet er besluttet av forstanderskapet blir det tatt ut av egenkapitalen og klassifisert som kortsiktig gjeld frem til utbetaling finner sted. Når banken eller andre selskaper i konsernet kjøper egenkapitalbevis utstedt av banken, blir det samlede kjøpsvederlaget trukket ut av den totale egenkapitalbeviskapitalen.

Segmenter

Segmentrapportering er inndelt i forhold til hvordan ulike virksomhetsområder rapporteres og følges opp. Banken har to driftssegmenter, personmarkedet og bedriftsmarkedet.

Kontantstrømmer

Kontantstrømoppstillingen (IAS 7) viser innbetalinger og utbetalinger av kontanter og kontantekvivalenter gjennom året. Kontanter og kontantekvivalenter er definert som kontanter og fordringer på sentralbanker. Konsernet benytter den direkte metoden.

Kontanter og kontantekvivalenter består av kontanter, bankinnskudd, andre kortsiktige, lett omsettelige investeringer med maksimum tre måneders opprinnelig løpetid.

Sammenlignbarhet

Sammenligningstall er blitt justert der det er ansett nødvendig for at de skal være i overensstemmelse med presentasjonen for inneværende år.

Hendelser etter balansedagen

Det opplyses om hendelser etter balansedagen i samsvar med IAS 10. Opplysningene omfatter hendelser som ikke innregnes i konsernets finansregnskap, men som er av en slik art at de er vesentlige for vurdering av virksomheten.

Regnskapet er avlagt etter en forutsetning om fortsatt drift. Denne forutsetningen var etter styrets oppfatning til stede på det tidspunkt regnskapet ble godkjent for fremleggelse. Styrets forslag til utbytte fremgår av årsberetningen.

NOTE 1.1 - Regnskapsestimater og skjønnsmessige vurderinger

Morbank og konsern

Konsernet utarbeider estimater og forutsetninger som har effekt på de rapporterte balansetallene for neste regnskapsår. Estimater og vurderinger er stadig gjenstand for evaluering og baserer seg på historisk erfaring og andre faktorer, herunder forventninger i forhold til fremtidige hendelser som ansees som rimelige.

Nedskrivning på utlån

Vurdering av nedskrivninger vil delvis baseres på skjønn. Låneporteføljer/garantiforpliktelser overvåkes løpende med hensyn til behov for nedskrivninger/avsetninger. Nedskrivning/avsetning foretas iht. IFRS 9. Se regnskapsprinsipper og note 2.1.1.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter

Virkelig verdi av finansielle instrumenter er til dels beregnet basert på forutsetninger som ikke er observerbare i markedet. Dette gjelder særlig ved fastsettelse av relevant påslag for kredittrisiko, ved virkelig verdifastsettelse for fastrentepapirer i form av innlån og verdipapirer utstedt av andre. Banken har i slike tilfeller basert sine vurderinger på den informasjon som er tilgjengelig i markedet kombinert med beste skjønn. Slik informasjon vil blant annet være kredittvurderinger utført av ledende markedsaktører.

NOTE 2 - Finansiell risikostyring

Konsern og morbank

Risiko og kapitalstyring

Risiko- og kapitalstyringen støtter opp under konsernets strategiske utvikling og ambisjoner, og skal bidra til å sikre realisering av konsernets finansielle og operasjonelle mål. Det vil likevel kunne oppstå uventet tap som krever at konsernet har tilstrekkelig egenkapital. Som en del av risikostyringsarbeidet er det for de ulike risikoområdene vurdert behov for tilleggskapital. Vurderingene er underbygget med beregningsmodeller. Dette er oppsummert i bankens interne kapitalbehovsvurderingsprosess (ICAAP).

Risikokategorier og definisjoner:

- Kredittrisiko: risikoen for tap som følge av at kunder eller motparter ikke har evne til å oppfylle sine forpliktelser
- Likviditetsrisiko: risikoen for at konsernet ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser ved forfall.
- Markedsrisiko: risikoen for tap som følge av endringer i markedspriser knyttet til aktiviteter og posisjoner i verdipapirer (renter og aksjer) og valuta
- Operasjonell risiko: risiko for direkte eller indirekte tap grunnet svikt i interne rutiner, systemer og prosesser, utilstrekkelig kompetanse, skader på eiendeler, driftsavbrudd, systemfeil, internt eller eksternt bedrageri.
- Compliancerisiko: Risiko for ikke å etterleve regulatoriske krav og interne rutiner/retningslinjer
- AHV risiko: Risiko for ikke å ikke etterleve anti hvitvask- og terrorfinansierings lov og forskrift, og ikke etterleve internt regelverk med hensikt å oppfylle lovens krav.

Risikostyringen er sentral i den daglige driften og i styrets løpende arbeid. Risikoen styres primært gjennom risikostrategi, overordnede retningslinjer operasjonell risiko, periodisk måling og rapportering av fastsatte styringsmål i alle forretningsområder, retningslinjer, rammer, fullmakter, rapporteringskrav og krav til kompetanse.

Bankens risikostyringsenhet utgjør seks årsverk. Direktør risikostyring er direkte underlagt adm. direktør og har ansvaret for å overvåke og koordinere den samlede risikostyringen i banken. Direktør risikostyring rapporterer også direkte til styret.

Konsernets internrevisjon utgjør ett årsverk og er direkte underlagt styret. Intern revisor skal vurdere om det er etablert betryggende rutiner på de viktigste områder i banken for å redusere risiko. Styret godkjenner årlig intern revisors instruks og arbeidsplan. Intern revisor kan benytte eksterne tjenester ved behov..

Virksomhetsstyring (corporate governance)

SpareBank 1 Helgelands prinsipper og policy for eierstyring og selskapsledelse skal sikre at bankens virksomhetsstyring er i tråd med allmenne og anerkjente oppfatninger og standarder, samt lover og forskrifter. God virksomhetsstyring i SpareBank 1 Helgeland omfatter de verdier, mål og overordnede prinsipper som banken styres og kontrolleres etter. Dette for å sikre et godt samspill mellom bankens

ulike interessenter som egenkapitalbeveiseiere, långivere, kunder, ansatte, styringsorganer, ledelse og samfunnet for øvrig. Virksomhetsstyringen skal sikre en forsvarlig formuesforvaltning og gi økt trygghet for at kommuniserte mål og strategier blir iverksatt og nådd. Konsernets prinsipper og rammer for intern kontroll og risikostyring er nedfelt i egne styringsdokumenter som årlig gjennomgås av styret. Styringsdokumentene er konsernets interne rammeverk for god styring og kontroll, og policyen gir føringer for konsernets overordnede holdninger til risikostyring.

Styret i SpareBank 1 Helgeland legger vekt på å etterleve prinsippene som er gitt i Norsk Anbefaling for Eierstyring og Selskapsledelse i virksomhetsstyringen, samt relevante prinsipper fra EBA på området. SpareBank 1 Helgeland har sammenholdt egen policy med Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse og nevnte prinsipper fra EBA. Det er styrets oppfatning at bankens virksomhetsstyring er tilfredsstillende og i overensstemmelse med norsk anbefaling. Det er i 2020 avholdt 19 styremøter i banken. Oppfølging av strategi, risiko- og kapitalstyring, lønnsomhet og inntreden i SpareBank 1-alliansen har vært styrets fokusområder.

Styret har utarbeidet en årsplan for sitt arbeid. Det legges vekt på å sikre tilstrekkelig kunnskap og kompetanse blant styrets medlemmer. Det er gjennomført egevaluering av arbeidsform, kompetanse, prioriteringer og samarbeid mellom styre og ledelse.

Styret har som et ledd i sitt arbeid nedsatt revisjonsutvalg, risikoutvalg og godtgjørelsesutvalg. Utvalgene skal se til at SpareBank 1 Helgeland har en uavhengig og effektiv intern og ekstern revisjon, at regnskaps- og risikorapportering er i samsvar med lover og forskrifter, samt bidra til å fremme og gi incentiver til god styring og kontroll med foretakets risiko, motvirke for høy risikotaking og bidra til å unngå interessekonflikter. Medlemmene i risikoutvalget er Stein Andre Herigstad-Olsen(leder), Rolf Eigil Bygdnes og Siw Moxness. Medlemmer i revisjonsutvalget er Siw Moxness (leder) Stein Andre Herigstad-Olsen og Rolf Eigil Bygdnes..

Medlemmer i godtgjørelsesutvalget er Stein Andre Herigstad-Olsen (leder), Bjørn Krane og Birgitte Lorentzen (ansatte-representant). Revisjonsutvalget har gjennomført 6, risikoutvalget 7 og godtgjørelsesutvalget 3 møter i 2020.

En fylldig redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse finnes i eget kapittel i årsrapporten.

NOTE 2.1 - Kredittrisiko

Konsern og morbank

Kredittrisikoen er risikoen for at kunder eller motparter ikke kan overholde sine forpliktelser overfor konsernet. Kredittrisikoen, og eksponeringen av denne, styres gjennom kredittstrategi, kredittpolicy, kredittrutiner, og bevilgningsreglement. Kredittpolicy, kredittrutiner og bevilgningsreglement ble oppdatert oktober 2020, og gjeldende fra 1.1.2021. Kredittstrategien er vedtatt for en treårsperiode med årlige vurderinger. Gjeldende strategi fra 1.1.2020 ble vedtatt av styret november 2019.

Konsernets strategi på kredittområdet er utledet fra den overordnede strategien, og inneholder retningslinjer og styringsrammer for risikoprofil og risikokonsentrasjoner på porteføljnivå og bransjenivå. Det er satt styringsrammer for fordeling av utlån mellom person- og bedriftsmarkedet, størrelse på engasjement og antall av disse, eksponering innenfor bransjer (konsentrasjonsrisiko) og geografiske begrensninger. Styringsrammene for risiko overvåkes og rapporteres kvartalsvis til styret, og med tillegg av årlig porteføljegjennomganger. Utviklingen i kredittrisiko følges opp gjennom regelmessige analyser av misligholdsutviklingen i konkrete bransjer, geografiske områder, låntakeres og potensielle låntakeres evne til å betjene renter og avdrag, samt en vurdering av den sikkerhet som ligger til grunn for kredittengasjementet. For løpende oppfølging av risiko er det definert et sett av aksjoner og handlingsplaner for oppfølging av låntaker, samt rapporter som fremlegges periodisk til styret. Samlet kapitalbehov for kredittrisikoen fremkommer i konsernets ICAAP. Toleransenivå for kredittrisiko er definert for utvalgte bransjer og områder. Styringsnivå for bedriftsmarkedsporteføljen er etablert, etterleves og rapporteres periodisk. Stresstester anvendes for å vurdere tapspotensialet i kredittporteføljen som følge av stort fall i eiendomspriser.

Risikoen i personmarkedsporteføljen har over tid vært lav. Boligprisutviklingen er stabilt stigende for solgte eneboliger og leiligheter på Helgeland gjennom 2020, men varierer en del i de enkelte markedene. Boligutbyggingen i 2020 har for hele Helgeland vært svak med få igangsatte boligprosjekter hva gjelder både leilighets- og eneboligbygging.

Med bakgrunn i tapsregler i IFRS 9 og interne retningslinjer, følges engasjementene løpende med henblikk på identifisering og modellering. Det er stort fokus og regelmessige gjennomganger av god kredittpraksis og kvalitet i kredittarbeidet. Herunder forståelse av god oppfølging og kontroll av kundeporteføljene. Etterlevelse gjennom enkeltsaker sikres gjennom kredittutvalget, ledernes nøkkelkontroller, og arbeidsfordelingen mellom rådgivere og depot. For bedriftsmarkedet sikres styring og overvåking gjennom løpende vurdering av kundeforhold, betalingsevne, og sikkerhetsvurderinger. Dette gjennom både månedlige og kvartalsvis gjennomganger. For overvåking og utvikling i personmarkedsporteføljen foretas kvartalsvis

analyser av bonitet på innvilgede lån, og halvårsbasis på totalporteføljen.

Risikofordelt utlånsportefølje fordelt på lav (risikoklasse A-D), middels (risikoklasse E-G) og høy risiko (risikoklasse H-k) rapporteres basert på scoremodellene. Risikomigrasjonen rapporteres kvartalsvis som en del av samlet risikorapport til styret.

Tett oppfølging av større bedriftskunder, overvåking av misligholds sannsynlighet i porteføljen, og for konkrete definerte bransjer, er videreført som prioriterte fokusområder. Ved utgangen av 2020 hadde banken 1 (1) engasjement som samlet sett var ut over 10 % av ansvarlig kapital.

NOTE 2.1.1 – Utlån og tapsavsetninger

Nedskrivninger for tap på utlån og utenombalanseposter iht. IFRS 9

Se beskrivelse Note 1 regnskapsprinsipper.

Forutsetninger i beregningsmodellen

Periodevis forventet tap beregnes som produktet av sannsynlighet for mislighold (PD), eksponering ved mislighold (EAD) og tap gitt mislighold (LGD), og skal være forventningsrett. PD-modellen har vært i bruk og validert i banken siden 2009, mens LGD-modellen er utviklet fra 2017. Siste validering av tapsmodellen ble utført ved utgangen av 2020 med påfølgende endringer. Endringen utgjorde ingen vesentlige effekter på tapsavsetningen.

PD

Bankens PD-modell gir PD (sannsynlighet for mislighold), på kundenivå, ett år frem i tid. PD modellen gir sannsynlighet for at kunden går i mislighold og vil misligholde alle sine engasjementer. Kundens PD kan derfor benyttes på kontonivå. Banken har ikke utviklet modeller for å beregne livstids PD, men jobber med å se på muligheter for å utvikle livstids PD. Banken benytter derfor modeller som beregner sannsynlighet for mislighold de neste 12 månedene (12 måneders PD). Banken har gjennomført analyser av observert misligholdsrate (defaultrate, DR) som en funksjon av alder på lånet på misligholdstidspunktet. Analysene viser at DR øker noe de første årene etter innvilgelse, for deretter å reduseres. Variasjonen i DR vurderes å være på et slikt nivå at 12 måneders PD er et rimelig substitutt for livstids PD. Datagrunnlaget størrelse avtar med lånets løpetid, og er hovedsakelig knyttet til relativt lavt antall mislighold de siste fire årene, det er dermed knyttet en viss usikkerhet til analysene.

LGD

LGD-modellen (tap gitt mislighold) er en funksjon av forholdet mellom engasjementet og sikkerhetene som ligger bak, sannsynligheten for friskmelding og kostnader ved realisasjon. Sikkerhetsdekningen beregnes på kundenivå ut fra realisasjonsverdier på objektene, og benyttes på sikrede engasjement. Sikkerhetsdekning er begrenset oppad til den anvendbare sikkerheten som er sikkerhetsdekning med kvantitative begrensninger, herunder nedjustering av sikkerhetsdekning basert på kvaliteten til sikkerhetene. Se nærmere beskrivelse av sikkerhetene i note 21.

Sannsynlighet for friskmelding varierer ut fra hvilken trinn engasjementet ligger i. Sannsynlighet for friskmelding i trinn 1 er 72 % for PM og 30 % for BM. Ettersom trinn 2 og 3 er livstidsberegninger er sannsynligheten for nytt mislighold etter friskmelding hensyntatt, dette gir en lavere sannsynlighet for friskmelding i trinn 2 og 3 på 41 % og 18 %, for henholdsvis PM og BM. Det er fastsatt et unntak knyttet til kommunal sektor hvor sannsynligheten til tilfriskningen er satt til 100 %.

Kostnader ved realisasjon av sikkerheter er satt til 5 % av engasjement. Interne kostnader ved realisasjon er satt til 0 %.

Det har vært mindre justeringer i beregningsmodellen i rapporteringsperioden, dette har ikke gitt vesentlig effekt.

EAD

EAD (eksponering ved mislighold) gir uttrykk for forventet eksponering på misligholdstidspunktet. EAD er en funksjon av forventet saldo, bevilgning og en konverteringsfaktor. Eksempelvis vil EAD aldri være større enn bevilgning for et enkelt engasjement, eller lavere enn saldo. For alle typer bevilgninger utenom byggelån (25 %) og kontrakts garantier (65 %) er konverteringsfaktoren satt til 70 % for PM og 50 % for BM.

For innvilget, men ikke diskonterte bevilgninger er det fastsatt en konverteringsfaktor på 100 % som gjenspeiler sannsynligheten for at bevilgningen blir diskontert.

Restløpetid

Gjenværende løpetid for nedbetalingslån fastsettes til avslutningsdato. Avdragsprofilene i modellen er tilpasset nedbetalingslånet karakteristikk. For engasjement uten avslutningsdato benyttes en forventet restløpetid basert på historikk i tilsvarende engasjement, og engasjementets alder. Dette gjelder i hovedsak flexilån og kreditter.

Prepayment (PP) hensyntas for alle nedbetalingslån, og er vurdert å være konstant over løpetiden. PP varierer over de ulike makrosenarioene.

Scenarier

Modellen benytter fire forskjellige scenarier, som påvirker fremskrevet LGD, PD og PP. Scenarioene er utviklet med bakgrunn i historiske data, og makro-variabler.

Gjeldende for alle scenarier er at de er gjeldende fra og med beregningsdato, altså at vi på beregningstidspunkt befinner oss i den første scenarioperioden. Dette for at scenarioene skal ha effekt på hele beregningen, også trinn 1 og 3.

Scenariobeskrivelser

Bakgrunn for fastsettelse av scenarioene er en helhetsvurdering av flere makrovariabler og andre faktorer, herunder: arbeidsledighet, prisfall og fraflytting. Det er effekter på totalnivået for PD og sikkerhetsverdier som er grunnlag for eventuelle justeringer av scenarier. Regional utvikling forventes å ligge på nivå med den nasjonale økonomien i de fire scenarioene.

Det er definert fire scenarier:

Realistisk scenario er et makroøkonomisk scenario som representerer forventet fremtidig økonomisk vekst de neste 5 år. Realistisk scenario er et scenario som er sammenlignbart med ICAAP scenarioet Base case. Scenarioet representeres en stabil og moderat global og nasjonal økonomisk vekst. Scenarioet er vektet med 60 %.

Optimistisk scenario er et makroøkonomisk scenario som representerer en høykonjunktur med sterk økonomisk vekst. I løpet av 5 år forventes scenarioet å konvergerer scenarioet mot realistisk scenario. Scenarioet representerer en global økonomi med sterk vekst, mens det nasjonalt forventes stigende oljepriser og tilhørende økonomisk vekst. Scenarioet er vektet med 20 %.

Pessimistisk scenario er et makroøkonomisk scenario som representerer en nedgangskonjunktur med svak økonomisk vekst, men som vil være en god del mildere enn kredittkrisen tidlig på 90 tallet. I løpet av 5 år forventes scenarioet å konvergerer scenarioet mot realistisk scenario. Scenarioet er vektet med 17 %.

Krisescenario er en makroøkonomisk krise som representerer en bankkrise med store utlånstap og vesentlig nedgangskonjunktur med følgende kraftig fall i boligprisene. Krisescenarioet er på nivå med kredittkrisen tidlig på 90 tallet. Scenarioet er vektet med 3 %. Dette scenarioet er konstruert for å hensynta modellens ikke-linearitet i alvorlige nedgangsperioder.

Sensitivitetsvurderinger av sentrale forutsetninger

Modellen er mest sensitive mot parameterne LGD og PD. Disse har en sensitivitet på opp mot 35 % ved endringen av parameterne for både PM og BM. Følgelig vil en endring av LGD/PD på 10 % utgjøre en endring i avsetning tap på opp mot 3,5 %. Ved å endre variablene på enkeltsegmenter, PM eller BM, er det en sensitivitet på rundt 20

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

% Høy sensitivitet tilsier at resultatet av modellen er særskilt påvirket av endringer i disse. Parametere med høy sensitivitet blir derfor tett fulgt opp med tanke på input og validering av modell.

knyttet estimatet på tapsavsetningene, spesielt knyttet til hvordan koronapandemien utvikler seg.

Estimeringsusikkerhet

Det foreligger underliggende estimeringsusikkerhet knyttet til flere av parameterne i modellen. Dette er hovedsakelig knyttet til underliggende sikkerhetsverdier, parametere i LGD, samt PD. Det foreligger ikke indikasjoner på vesentlige feil eller mangler i modellen ved utgangen av 2020, men det foreligger betydelig usikkerhet

<i>Morbank</i>				<i>Konsern</i>		
31.12.20				31.12.20		
Tapavsetn.på utlån (eks.ind.nedskr.)	Base Case	Effekt av Scenario	Effekt av makroscenarier på beregnet tap	Tapavsetn.på utlån (eks.ind.nedskr.)	Base Case	Effekt av Scenario
86	66	20	Tapsavsetninger under IFRS 9	88	68	20

<i>Morbank</i>				<i>Konsern</i>		
31.12.19				31.12.19		
Tapavsetn.på utlån i trinn 1 og 2	Base Case	Effekt av Scenario	Effekt av makroscenarier på beregnet tap	Tapavsetn.på utlån i trinn 1 og 2	Base Case	Effekt av Scenario
102	86	16	Tapsavsetninger under IFRS 9	102	86	16

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Brutto utlån bedriftsmarked og personmarked

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Konsern 31.12.20
Brutto utlån (ekskl. fastrente)	Med forventet tap over 12 måneder	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 01.01.20	20 827	4 764	550	26 141
Nye lån/kreditter/garantier	5 894	1 111	60	7 065
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-2 427	2 396		-31
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	-31		29	-2
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-89	86	-3
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		17	-17	-1
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	3		-4	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	914	-985		-71
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-4 583	-1 334	-159	-6 076
Andre endringer i perioden	-685	-174	-6	-865
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.20	19 912	5 706	539	26 157
IB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	2 570	190	23	2 782
UB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	2 271	280	36	2 588

Overgang mellom trinn inneholder endring av utlån fra begynnelsen til slutten av perioden.

Utlån fastrente, som måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat, inngår ikke.

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Konsern 31.12.19
Brutto utlån (ekskl. fastrente)	Med forventet tap over 12 måneder	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 01.01.19	22 813	3 338	638	26 789
Nye lån/kreditter/garantier	6 015	1 369	11	7 395
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-1 936	1 865		-71
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	-38		47	9
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-156	158	2
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		6	-6	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	23		-24	-1
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	1 037	-1 082		-45
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-5 488	-1 180	-290	-6 958
Andre endringer i perioden	-1 598	603	16	-980
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.19	20 827	4 764	550	26 141
IB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	2 693	299	15	3 007
UB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	2 570	190	23	2 782

Overgang mellom trinn inneholder endring av utlån fra begynnelsen til slutten av perioden.

Utlån fastrente, som måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat, inngår ikke.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

31.12.20

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
	Med forventet tap over 12 måneder	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Brutto utlån (ekskl. fastrente)				
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 01.01.20	14 211	3 835	550	18 596
Nye lån/kreditter/garantier	4 918	956	62	5 936
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-1 948	1 933		-15
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	-64		62	-2
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-88	85	-3
				0
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		17	-17	-1
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	3		-4	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	705	-770		-64
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-3 556	-1 117	-159	-4 832
				0
Andre endringer i perioden	-469	-158	-6	-633
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.20	13 800	4 608	573	18 982
IB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	2 060	185	23	2 267
UB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	1 909	278	36	2 223

Overgang mellom trinn inneholder endring av utlån fra begynnelsen til slutten av perioden.

Utlån fastrente, som måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat, inngår ikke.

Morbank

31.12.19

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
	Med forventet tap over 12 måneder	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Brutto utlån (ekskl. fastrente)				
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 01.01.19	15 771	3 054	638	19 463
Nye lån/kreditter/garantier	4 836	1 206	18	6 060
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-1 514	1 452		-62
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	-35		44	9
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-151	153	2
				0
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		6	-6	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	22		-23	-1
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	754	-787		-33
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-4 768	-1 061	-291	-6 120
				0
Andre endringer i perioden	-853	116	15	-721
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.20	14 213	3 834	550	18 596
IB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	2 228	290	15	2 533
UB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	2 060	185	23	2 267

Overgang mellom trinn inneholder endring av utlån fra begynnelsen til slutten av perioden.

Utlån fastrente, som måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat, inngår ikke.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Nedskrivning utlån bedriftsmarked og personmarked

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Konsern 31.12.20
Tapsavsetninger på brutto utlån og utenombalanseposter	Forventet tap over 12 måneder	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Tapavsetning pr. 01.01.20	14	71	253	338
Nye eller økte lån/kreditter/garantier	6	11	8	26
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-4	28		24
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	0		5	5
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-5	18	13
				0
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		0	-1	-1
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	0		0	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	2	-21		-19
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-3	-19	-57	-79
				0
Andre endringer i perioden	-2	-4	-4	-10
Tapavsetning pr. 31.12.20	13	61	222	296

Overgang mellom trinn inneholder endring av nedskrivning fra begynnelsen til slutten av perioden.

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Konsern 31.12.19
Tapsavsetninger på brutto utlån og utenombalanseposter	Forventet tap over 12 måneder	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Tapavsetning pr. 01.01.19	17	63	305	385
Nye eller økte lån/kreditter/garantier	6	30	1	37
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-2	20		18
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	0		9	9
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-3	27	24
				0
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		0	-1	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	0		-10	-10
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	0	-9		-9
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-6	-28	-86	-120
				0
Andre endringer i perioden	-1	-2	8	5
Tapavsetning pr. 31.12.19	14	71	253	338

Overgang mellom trinn inneholder endring av nedskrivning fra begynnelsen til slutten av perioden.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

31.12.20

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
	Forventet tap over 12 måneder	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Tapsavsetninger på brutto utlån og utenombalanseposter				
Tapavsetning pr. 01.01.20	14	69	253	336
Nye eller økte lån/kreditter/garantier	6	11	8	26
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-4	27		23
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	0		19	19
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-5	18	13
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		0	-1	-1
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	0		0	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	2	-20		-18
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-3	-18	-57	-78
				0
Andre endringer i perioden	-2	-4	-4	-11
Tapavsetning pr. 31.12.20	13	59	236	308

Overgang mellom trinn inneholder endring av nedskrivning fra begynnelsen til slutten av perioden.

Morbank

31.12.19

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
	Forventet tap over 12 måneder	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Tapsavsetninger på brutto utlån og utenombalanseposter				
Tapavsetning pr. 01.01.19	17	64	304	385
Nye eller økte lån/kreditter/garantier	6	30	2	37
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-2	19		17
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	0		9	9
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-3	27	24
				0
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		0	-1	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	0		-10	-10
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	0	-9		-8
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-6	-28	-86	-120
				0
Andre endringer i perioden	-1	-4	9	4
Tapavsetning pr. 31.12.19	14	69	253	336

Overgang mellom trinn inneholder endring av nedskrivning fra begynnelsen til slutten av perioden.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Brutto utlån bedriftsmarked

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Konsern 31.12.2020
	Men forventet tap over 12 måneder	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Brutto utlån (eks. fastrente utlån)				
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 01.01.20	6 144	2 248	433	8 824
Nye lån/kreditter/garantier	1 966	379	54	2 400
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-1 395	1 395		0
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	-23		21	-2
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-74	71	-2
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		1	-1	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	0		0	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	362	-413		-51
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-1 029	-699	-139	-1 867
Andre endringer i perioden	-294	-117	-5	-415
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.20	5 731	2 721	434	8 886
IB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	1 401	169	22	1 593
UB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	1 155	248	36	1 439
Overgang mellom trinn inneholder endring av utlån fra begynnelsen til slutten av perioden.				
Utlån fastrente, som måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat, inngår ikke.				

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Konsern 31.12.2019
	Men forventet tap over 12 måneder	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Men forventet tap over 12 måneder				
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 01.01.19	6 889	1 844	568	9 301
Nye lån/kreditter/garantier	1 917	825	1	2 743
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-848	809		-40
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	-23		32	9
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-103	107	4
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		5	-5	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	12		-12	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	388	-412		-24
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-2 025	-702	-274	-3 001
Andre endringer i perioden	-167	-18	16	-169
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.19	6 144	2 248	433	8 824
IB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	1 641	259	16	1 916
UB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	1 401	169	22	1 593
Overgang mellom trinn inneholder endring av utlån fra begynnelsen til slutten av perioden.				
Utlån fastrente, som måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat, inngår ikke.				

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

31.12.2020

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
	Men forventet tap over 12 måneder	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Brutto utlån (eks. fastrente utlån)				
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 01.01.20	6 036	2 214	433	8 683
Nye lån/kreditter/garantier	1 937	380	54	2 372
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-1 379	1 381		2
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	-57		55	-2
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-74	71	-2
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		1	-1	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	0		0	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	352	-404		-51
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-1 008	-684	-139	-1 831
Andre endringer i perioden	-220	-117	-5	-342
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.20	5 661	2 699	468	8 827
IB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	1 394	169	22	1 585
UB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	1 150	248	36	1 433
Overgang mellom trinn inneholder endring av utlån fra begynnelsen til slutten av perioden.				
Utlån fastrente, som måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat, inngår ikke.				

Morbank

31.12.2019

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
	Men forventet tap over 12 måneder	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Brutto utlån (eks. fastrente utlån)				
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 01.01.19	6 883	1 814	568	9 265
Nye lån/kreditter/garantier	1 903	812	2	2 717
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-841	801		-40
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	-22		31	9
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-103	107	4
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		5	-5	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	12		-12	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	383	-406		-23
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-2 018	-700	-274	-2 992
Andre endringer i perioden	-261	-8	16	-253
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.19	6 040	2 214	433	8 687
IB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	1 629	268	16	1 913
UB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	1 394	169	22	1 585
Overgang mellom trinn inneholder endring av utlån fra begynnelsen til slutten av perioden.				
Utlån fastrente, som måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat, inngår ikke.				

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Nedskrivning bedriftsmarked

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Konsem 31.12.2020
Tapsavsetninger på brutto utlån og utenombalanseposter	Forventet tap over 12 måneder	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Tapavsetning pr. 01.01.20	11	64	240	315
Nye eller økte lån/kreditter/garantier	6	9	7	22
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-4	26		22
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	0		5	4
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-5	17	12
				0
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		0	0	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	0		0	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	2	-19		-17
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-3	-17	-52	-72
Andre endringer i perioden	0	-5	-8	-13
Tapsavsetninger pr. 31.12.20	12	53	208	273

Overgang mellom trinn inneholder endring av nedskrivning fra begynnelsen til slutten av perioden.

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Konsem 31.12.2019
Tapsavsetninger på brutto utlån og utenombalanseposter	Forventet tap over 12 måneder	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Tapavsetning pr. 01.01.19	16	60	292	368
Nye eller økte lån/kreditter/garantier	5	29	1	35
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-2	17		15
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	0		9	8
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-3	24	21
				0
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		0	-1	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	0		-10	-10
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	0	-8		-8
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-6	-27	-82	-115
Andre endringer i perioden	-2	-5	7	0
Tapsavsetninger pr. 31.12.19	11	64	240	315

Overgang mellom trinn inneholder endring av nedskrivning fra begynnelsen til slutten av perioden.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

31.12.2020

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
	Forventet tap over 12 måneder	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Tapsavsetninger på brutto utlån og utenombalanseposter				
Tapavsetning pr. 01.01.20	13	63	240	315
Nye eller økte lån/kreditter/garantier	6	9	7	22
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-4	26		22
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	0		19	19
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-5	17	12
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		0	0	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	0		0	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	2	-19		-17
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-3	-17	-52	-72
				0
Andre endringer i perioden	-2	-4	-8	-14
Tapsavsetninger pr. 31.12.20	12	53	222	287

Overgang mellom trinn inneholder endring av nedskrivning fra begynnelsen til slutten av perioden.

Morbank

31.12.2019

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
	Forventet tap over 12 måneder	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Tapsavsetninger på brutto utlån og utenombalanseposter				
Tapavsetning pr. 01.01.19	16	60	291	367
Nye eller økte lån/kreditter/garantier	5	29	1	35
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-2	17		15
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	0		9	8
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-3	26	23
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		0	-1	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	0		-10	-10
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	0	-8		-8
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-6	-27	-82	-115
				0
Andre endringer i perioden	0	-6	6	0
Tapsavsetninger pr. 31.12.19	13	63	240	315

Overgang mellom trinn inneholder endring av nedskrivning fra begynnelsen til slutten av perioden.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Brutto utlån personmarkedet

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Konsern 31.12.2020
Brutto utlån (eks. fastrente utlån)	Men forventet tap over 12 måneder	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 01.01.20	14 685	2 516	117	17 318
Nye lån/kreditter/garantier	3 928	732	6	4 665
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-1 032	1 001		-32
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	-8		8	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-15	15	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		16	-17	-1
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	3		-4	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	552	-571		-20
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-3 553	-635	-19	-4 208
Andre endringer i perioden	-392	-57	-1	-451
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.20	14 182	2 985	105	17 271
IB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	1 168	21	0	1 189
UB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	1 116	32	0	1 149

Overgang mellom trinn inneholder endring av utlån fra begynnelsen til slutten av perioden.

Utlån fastrente, som måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat, inngår ikke.

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Konsern 31.12.2019
Brutto utlån (eks. fastrente utlån)	Men forventet tap over 12 måneder	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 01.01.19	15 923	1 494	71	17 488
Nye lån/kreditter/garantier	4 098	544	10	4 652
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-1 088	1 056		-31
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	-15		15	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-53	51	-2
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		1	-1	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	11		-11	-1
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	648	-670		-21
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-3 463	-477	-16	-3 957
Andre endringer i perioden	-1 429	621	-1	-809
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.19	14 685	2 516	117	17 318
IB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	1 061	31	-	1 092
UB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	1 168	21	0	1 189

Overgang mellom trinn inneholder endring av utlån fra begynnelsen til slutten av perioden.

Utlån fastrente, som måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat, inngår ikke.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

	Morbank			31.12.2020
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
Brutto utlån (eks. fastrente utlån)	Men forventet tap over 12 måneder	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 01.01.20	8 174	1 621	117	9 912
Nye lån/kreditter/garantier	2 981	576	8	3 564
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-569	552		-16
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	-7		7	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-14	14	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		16	-17	-1
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	3		-4	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	353	-366		-13
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-2 548	-434	-19	-3 001
				0
Andre endringer i perioden	-247	-42	-1	-290
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.20	8 140	1 910	105	10 154
IB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	667	16	0	682
UB Ubenyttet kreditt og finansielle garantier	759	30	0	790
Overgang mellom trinn inneholder endring av utlån fra begynnelsen til slutten av perioden.				
Utlån fastrente, som måles til virkelig verdi med verdiendring over resultat, inngår ikke.				

	Morbank			31.12.2019
	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
Brutto utlån (eks. fastrente utlån)	Men forventet tap over 12 måneder	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Med forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 01.01.19	8 888	1 240	71	10 199
Nye lån/kreditter/garantier	2 933	394	16	3 343
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	-672	650		-22
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	-13		13	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-48	46	-2
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		1	-1	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	10		-10	-1
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	371	-380		-10
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	-2 750	-361	-17	-3 129
				0
Andre endringer i perioden	-591	126	-1	-467
Brutto utlån (eks. fastrente utlån) pr. 31.12.19	8 174	1 621	117	9 912
UB ubenyttet kreditt og finansielle garantier - beløp per trinn	599	22	-	621
Overgang mellom trinn inneholder endring av utlån fra begynn	667	16	0	682
Overgang mellom trinn inneholder endring av utlån fra begynnelsen til slutten av perioden.				

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Nedskrivning personmarkedet

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Konsern 31.12.2020
Tapsavsetninger brutto utlån og utenombalanseposter	Forventet tap over 12 måneder	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Tapavsetning pr. 01.01.20	2	8	14	23
Nye eller økte lån/kreditter/garantier	0	2	2	4
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	0	2		2
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	0		0	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		0	1	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		0	-1	-1
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	0		0	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	0	-2		-2
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	0	-2	-5	-7
				0
Andre endringer i perioden	0	-1	4	3
Tapsavsetninger pr. 31.12.20	2	7	15	23

Overgang mellom trinn inneholder endring av nedskrivning fra begynnelsen til slutten av perioden.

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Konsern 31.12.2019
Tapsavsetninger brutto utlån og utenombalanseposter	Forventet tap over 12 måneder	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Tapavsetning pr. 01.01.19	2	7	9	18
Nye eller økte lån/kreditter/garantier	0	1	0	2
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	0	3		3
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	0		1	1
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-1	2	2
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		0	0	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	0		0	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	0	-1		-1
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	0	-1	-4	-5
				0
Andre endringer i perioden	0	-1	6	5
Tapsavsetninger pr. 31.12.19	2	8	14	23

Overgang mellom trinn inneholder endring av nedskrivning fra begynnelsen til slutten av perioden.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

31.12.2020

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
	Forventet tap over 12 måneder	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Tapsavsetninger brutto utlån og utenombalanseposter				
Tapavsetning pr. 01.01.20	1	5	15	21
Nye eller økte lån/kreditter/garantier	0	2	2	3
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	0	1		1
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	0		0	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		0	0	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		0	-1	-1
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	0		0	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	0	-1		-1
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	0	-1	-5	-6
				0
Andre endringer i perioden	1	0	3	4
Tapsavsetninger pr. 31.12.20	2	5	15	21

Overgang mellom trinn inneholder endring av nedskrivning fra begynnelsen til slutten av perioden.

Morbank

31.12.2019

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
	Forventet tap over 12 måneder	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Totalt
Tapsavsetninger brutto utlån og utenombalanseposter				
Tapavsetning pr. 01.01.19	2	4	12	18
Nye eller økte lån/kreditter/garantier	0	1	1	2
Overgang fra trinn 1 til trinn 2	0	2		2
Overgang fra trinn 1 til trinn 3	0		0	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 3		-1	1	1
Overgang fra trinn 3 til trinn 2		0	0	0
Overgang fra trinn 3 til trinn 1	0		0	0
Overgang fra trinn 2 til trinn 1	0	-1		-1
Redusert portefølje (salg/konstatering/mv)	0	-1	-1	-2
				0
Andre endringer i perioden	-1	0	1	1
Tapsavsetninger pr. 31.12.19	1	5	15	21

Overgang mellom trinn inneholder endring av nedskrivning fra begynnelsen til slutten av perioden.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Utlån til kunder fordelt etter intern rating

Morbank				Konsern			
31.12.20				31.12.20			
Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum Utlån fordelt på risikoklasse og trinn	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum
10 055			10 055 Lav risiko	15 866			15 866
3 153	3 391		6 544 Middels risiko	3 451	4 357		7 808
592	1 217	573	2 382 Høy risiko	595	1 349	539	2 483
13 800	4 608	573	18 982 Brutto utlån (ekskl. fastrente utlån)	19 912	5 706	539	26 157

Morbank				Konsern			
31.12.19				31.12.19			
Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum Utlån fordelt på risikoklasse og trinn	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum
11 691	0	0	11 691 Lav risiko	18 172	0	0	18 172
2 017	2 166	18	4 201 Middels risiko	2 142	2 869	20	5 031
504	1 669	532	2 704 Høy risiko	513	1 895	530	2 938
14 212	3 835	550	18 596 Brutto utlån (ekskl. fastrente utlån)	20 827	4 764	550	26 141

Risikogruppene er basert på bankens PD modell. Risikoklasse K utgjør engasjement hvor det foreligger objektive bevis for tap, og utgjør engasjement i trinn 3.

Lav risiko = risikoklasse A-D

Middels = risikoklasse E-G

Høy = risikoklasse H -K

NOTE 2.1.2 – Sentralbanker og kredittinstitusjoner

Sentralbanker og kredittinstitusjoner

For balansepostene fordring på sentralbanker og, utlån og fordringer på kredittinstitusjoner har banken benyttet seg av unntaket for lav kredittrisiko. Bankens "Kontanter og fordringer på sentralbanker" er utelukkende mot Norges Bank. Norges Bank er ratet Aaa hos Moodys og AAA/A-1+ fra S&P og oppfylder dermed standarden presumpsjon om lav kredittrisiko. Bankens "Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner" er utelukkende mot banker med kredittrating og som oppfylder standardens presumpsjon om lav kredittrisiko og banken har vurdert at dette sammenholdt med LGD og lav eksponering til å gi uvesentlige tapsavsetninger. Banken har følgelig ikke foretatt tapsavsetninger knyttet til denne balanseposten.

Morbank			Konsern	
31.12.19	31.12.20		31.12.20	31.12.19
1.020	1.130	Ekstern rating S&P. AA-/A-1+	218	339
172	105	Ekstern rating S&P. A+/A-1+	105	172
182	244	Ekstern rating S&P. A/A-1	244	182
58	52	Uratet	52	57
1.432	1.531	Sum	619	750

Sertifikater og obligasjoner: Klassifisering av utstedere etter sektor

Morbank			Konsern	
31.12.19	31.12.20		31.12.20	31.12.19
1.000	1.065	Stat	1.115	1.050
2.610	2.067	Kommune	2.067	2.610
1.189	1.422	Kredittforetak	1.392	1.109
63	48	Bank	48	63
72	40	Øvrig	40	72
4.934	4.642	Sum	4.662	4.904

Sertifikater og obligasjoner: Klassifisering av utstedere etter rating

Morbank			Konsern	
31.12.19	31.12.20		31.12.20	31.12.19
2.684	2.934	AAA	2.984	2733
2.115	1.619	AA-/AA/AA+	1.589	2035
10	20	A+/A	20	10
87	64	BBB-/BBB/BBB+	64	88
38	5	BBB-/BBB/BBB+	5	38
4.934	4.642	Sum	4.662	4.904

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 2.1.3 - Misligholdte og tapsutsatte engasjement

Morbank			Konsern	
31.12.19	31.12.20		31.12.20	31.12.19
289	321	Misligholdte utlån og garantier	321	289
-122	-163	Trinn 3 nedskrivninger	-163	-122
167	158	Sum netto misligholdte utlån og garantier	158	167
261	252	Øvrige tapsutsatte, ikke misligholdte utlån og garantier	218	261
-131	-73	Trinn 3 nedskrivninger	-60	-131
130	179	Sum netto tapsutsatte, ikke misligholdte utlån og garantier	158	130
297	337	Sum netto misligholdte og tapsutsatte engasjement	316	297
1,5 %	1,6 %	I prosent av brutto utlån	1,1 %	1,1 %

Øvrig tapsutsatte er utlån og garantier som ikke er misligholdt. Engasjementer hvor det er registrert betalingslettelser inngår ikke i øvrig tapsutsatte engasjementer, med mindre disse er vurdert å være tapsutsatte. Tapsutsatte utlån og garantier er definert under APM (alternative performance measures).

Ved utgangen av året har banken konstaterte tap på 44 (43) mill.kr. hvor kravet fortsatt er gjeldende ovenfor debitor. Konstaterte tap til overvåkning gjelder i all hovedsak kunder i personmarkedet hvor banken har konstatert et tap, uten at lånet er ettergitt/slettet. Beløpet er ikke balanseført, og forventes ikke innfridd.

NOTE 2.2 – Likviditetsrisiko

Konsern og morbank

Styret har vedtatt en strategi for likviditetsstyring som angir hensikt, styringsmål og risikotoleranse for styring av likviditetsrisiko. Strategien har som hovedformål å sørge for at konsernet har en forsvarlig likviditetsstyring som bidrar til å sikre konsernets evne til å innfri sine betalingsforpliktelser.

Likviditetsstrategien gjennomgås årlig av styret. Det har vært lagt særlig vekt på likviditetsrisiko og nye regulatoriske krav til likviditetsstyring i banker, som blir implementert gradvis i likviditetsstyringen.

Likviditetsrisikoen reduseres gjennom å spre innlånene på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider.

I styringen av konsernets likviditetsrisiko anvendes målkrav for likviditetsindikator1, langsiktig finansierungsgrad, innskuddsdekning og krav til likviditetsbufferkapital, LCR.

Styret har fastsatt at andel langsiktige innlån i % av samlede innlån skal utgjøre minst 70 %. Per 31.12.20 var andel langsiktig finansiering 87,6 (97,3) %, som er godt over målkravet.

For å begrense konsernets likviditetsrisiko har banken likviditetsreserver i form av kontanter, innskudd i Norges Bank og andre banker, likvide egenkapitalinstrumenter, plasseringer i pengemarkedsfond, rentebærende verdipapirer, samt ubenyttede trekkrettigheter. Det er fastsatt minstekrav til nivå på likviditetsbufferne i konsernets likviditetsstrategi. Konsernet har de

siste årene gradvis økt både kvaliteten og nivået på likviditetsbufferne. Konsernets samlede likviditetsbufferkapital vurderes å være tilfredsstillende.

Hovedtyngden av konsernets likviditetsreserver i form av rentebærende verdipapirer er plassert i obligasjoner med fortrinnsrett, stats- og kommune- obligasjoner. Samlet durasjon på renteporteføljen er 1,5 (1,5) år. Konsernets samlede likviditetsreserver (kontanter, bankinnskudd og rentebærende verdipapirer) utgjør 5,4 (5,8) mrd. kr. eller 16,4 (17,0) % av konsernets forvaltningskapital.

Innskuddsdekningen er en viktig parameter for oppfølging av likviditetsrisiko, det vil si hvor stor andel av utlån til kunder som er dekket ved innskudd fra kunder. Styret har fastsatt minstekrav til innskuddsdekning på 60 %, og dette kravet var innfridd gjennom hele 2020.

Helgeland Boligkreditt AS er en viktig finansieringskilde og tilrettelegging av godkjente boliglån for overføring til bankens boligkredittforetak har høy oppmerksomhet. Ved utgangen av 2020 utgjør obligasjoner med fortrinnsrett i konsernet 6,2 (6,7) mrd. kr.

SpareBank 1 Helgeland er ratet av Moody's. Bankens rating er A3 med "stable outlook". Obligasjoner utstedt av Helgeland Boligkreditt AS ratet hos Moody's har rating Aaa.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 2.2.1 - Likviditetsrisiko, restløpetid

Konsern

31.12.20

	Fra 0-3 Mnd.	Fra 3-12 mnd	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Sum inkl. renter
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	252	310	0	562
Innskudd fra kunder og gjeld	18.806	81	0	0	18.887
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	5	937	8.277	307	9.526
Ansvarlig lån/fondsobligasjon	0	0	0	861	861
Finansielle derivater brutto oppgjør (utstrømmer) ¹⁾	5	36	47	11	99
Sum utbetalinger	18.816	1.306	8.634	1.179	29.935
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	616	0	0	0	616
Utlån og fordringer på kunder	3.440	149	1.342	26.820	31.751
Sertifikater og obligasjoner	650	1.182	2.853	48	4.733
Sum innbetalinger	4.706	1.331	4.195	26868	37.100
1)Finansielle derivater brutto oppgjør (innstrømmer)	13	30	58	26	127

Lånetilsagn pr. 31.12. var ikke vesentlig i forhold til utlånsmassen, og er derfor ikke innarbeidet

Konsern

31.12.19

	Fra 0-3 Mnd.	Fra 3-12 mnd	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Sum inkl. renter
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	594	0	594
Innskudd fra kunder og gjeld	19.073	125	0	0	19.198
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	25	329	9.596	1.123	11.073
Ansvarlig lån/fondsobligasjon	0	0	0	916	916
Finansielle derivater brutto oppgjør (utstrømmer) ¹⁾	17	39	147	28	231
Sum utbetalinger	19.115	493	10.337	2.067	32.012
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	744	0	0	0	744
Utlån og fordringer på kunder	2.636	47	2.108	25.784	30.575
Sertifikater og obligasjoner	839	1.049	3.012	64	4.964
Sum innbetalinger	4.219	1.096	5.120	25.848	36.283
1)Finansielle derivater brutto oppgjør (innstrømmer)	13	43	91	27	174

Lånetilsagn pr. 31.12. var ikke vesentlig i forhold til utlånsmassen, og er derfor ikke innarbeidet.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

31.12.20

	Fra 0-3 Mnd.	Fra 3-12 mnd	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Sum inkl. renter
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	252	310	0	562
Innskudd fra kunder og gjeld	19.190	81	0	0	19.271
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	0	268	3.079	0	3.347
Ansvarlig lån	0	0	0	861	861
Finansielle derivater brutto oppgjør (utstrømmer) ¹⁾	5	34	36	0	75
Sum utbetalinger	19.195	635	3.425	861	24.116
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	616	0	926	0	1.542
Utlån og fordringer på kunder	2.625	140	1.214	19.484	23.463
Sertifikater og obligasjoner	600	1.132	2.853	48	4.633
Sum innbetalinger	3.841	1.272	4.993	19.532	29.638
1)Finansielle derivater brutto oppgjør (innstrømmer)	13	24	32		69

Morbank

31.12.19

	Fra 0-3 Mnd.	Fra 3-12 mnd	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Sum inkl. renter
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	593	0	593
Innskudd fra kunder og gjeld	19.508	125	0	0	19.633
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	25	292	3.714	0	4.031
Ansvarlig lån	0	0	0	916	916
Finansielle derivater brutto oppgjør (utstrømmer) ¹⁾	15	34	119	0	168
Sum utbetalinger	19.548	451	4.426	916	25.341
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	744	0	699	0	1.443
Utlån og fordringer på kunder	2.636	40	1.122	19.186	22.984
Sertifikater og obligasjoner	839	999	3.012	64	4.914
Sum innbetalinger	4.219	1.039	4.833	19.250	29.341
1)Finansielle derivater brutto oppgjør (innstrømmer)	13	36	64		113

Ubenyttede trekkfasiliteter

Morbank

Konsern

31.12.19	31.12.20		31.12.20	31.12.19
		Eiendeler:		
1.852	1.822	Ubenyttede trekkrettigheter kunder	2.187	2.367
415	401	Garantier	401	415
818	588	Ubenyttet trekk Helgeland Boligkreditt AS		
3.085	2.811	Sum ubenyttet trekk	2.588	2.782
		Gjeld:		
300	300	Kortsiktig trekkfasilitet, 1år	300	300
300	300	Sum gjeld	300	300
50	51	Overskuddslikviditet i Norges Bank	51	50
350	351	Sum gjeld inklusive overskuddslikviditet	351	350

Garantiansvar fremkommer i note 40.

Match og mismatch mellom forfall og rentesats på eiendeler og gjeld er svært viktig for styringen av risiko. Det er uvanlig at banker har perfekt match, siden utførte forretninger ofte er av usikker karakter og av mange ulike typer. En ikke matchet posisjon kan potensielt skape fortjeneste, men

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

kan også øke risikoen for tap. Forfall på eiendeler og gjeld, og evnen til å erstatte disse til en akseptabel kostnad, er en viktig faktor for å bestemme konsernets likviditet og dets eksponering overfor renteendringer.

Likviditetsbehov for å kunne møte krav om oppgjør knyttet til garantier og remburs er betydelig lavere enn størrelsen på selve forpliktelsen fordi konsernet generelt ikke forventer at tredjepart vil trekke ut likviditet under garantien. De totale utestående kontraktsfestede forpliktelser, om å øke kreditter representerer ikke nødvendigvis fremtidige krav til likvide midler, siden mange av disse forpliktelsene vil forfalle eller utgå uten å bli fundet.

NOTE 2.3 - Markedsrisiko

Konsern og morbank

Styret har vedtatt en markedsrisikostrategi som fastsetter rammer og overordnet mål for konsernets markedsrisikotoleranse, samt rammer for rente-, kredittspread og aksjepriserisiko. Strategien revideres årlig. Konsernet har ingen aktive handelsporteføljer innenfor renter, aksjer eller valuta.

Renterisiko

Renterisikoen styres mot det ønskede nivå gjennom rentebindingen på rentebærende verdipapirer og innlån (sertifikater og obligasjoner), samt ved bruk av rentebytteavtaler (renteswapper) for å redusere renterisiko knyttet til fastrente.

Styret har fastsatt ramme for konsernets samlede renterisiko, og renterisikoen er vurdert til å være lav.

Banken har en relativt konservativ strategi for plasseringer i rentebærende verdipapirer, hvor hovedformålet er å sikre tilfredsstillende likviditetsreserver for banken.

Aksjerisiko

Bankens posisjoner i aksjer er i hovedsak strategisk motivert gjennom investeringer i aksjer i datterselskaper, produktselskaper og et lokalt investeringsselskap. Markedsrisikoen knyttet til disse aksjeinvesteringene anses å være moderat.

Sensitivitetsanalyse markedsrisiko

Rentebærende verdipapirer - kredittspreadrisiko er risikoen knyttet til verdipapirene i renteporteføljen, porteføljens durasjon og utstedernes kredittverdighet. Konsernets kredittspreadrisiko beregnes som kredittrisiko ved spreadutgang på 100 basispunkter.

Aksjer - det er fastsatt rammer for konsernets samlede aksjerisiko beregnet ut fra eksponering, risikospredning og

markedslikviditet. Ved beregning av risikoeksponering baseres beregningen på et generelt fall i aksjeverdien på 30 %. I tillegg gjøres påslag for risikospredning og markedslikviditet. Banken uttrykker markedsrisikoen som risikojustert kapital. Beregnet markedsrisiko er innenfor fastsatte rammer og totalramme for markedsrisiko er tatt inn som kapitalbehov i konsernets ICAAP.

Den totale renterisikoen styres mot det ønskede nivå gjennom en samlet vurdering av rentebærende balanseposter, samt ved bruk av rentebytteavtaler (3 mnd.). Styret har fastsatt en ramme på 30 mill. kr for samlet renterisiko i og utenfor balansen, målt ved den resultatpåvirkning som en endring av rentenivået på 2 prosentpoeng gir dette et resultatfall på 5,4 mill.kr. ved utgangen av året. Eksponering har vært innenfor rammen i hele i 2020.

Kredittspreadrisiko

Banken påtar seg kredittspreadrisiko, i første rekke gjennom forvaltning av rentebærende verdipapirer i bankens likviditetsportefølje. Porteføljen består i hovedsak av verdipapirer utstedt av norske banker, boligkreditforetak, kommuner, stat og ikke finansielle foretak. Kredittspreadrisikoen er innenfor styrevedtatte rammer.

Valutarisiko

Konsernet har kun mindre balanseførte finansielle posisjoner og kontantstrømmer i utenlandsk valuta. Disse anses ikke å være vesentlig. På grunn av at SpareBank 1 Helgeland ikke er egen valutabank forvaltes valutilånene hos valutabank. SpareBank 1 Helgeland har stilt garantiansvar overfor valutabank. Tabellen nedenfor oppsummerer konsernets eksponering for valutarisiko gjennom garantiansvar for valutilån hos valutabank pr 31.12.

NOTE 2.3.1 - Garantiansvar for valutilån

Morbank

Konsern

31.12.20

31.12.20

Lånebeløp i valuta	Garantiansvar i NOK	Lånebeløp i valuta	Garantiansvar i NOK
3	32 Sveitsiske franc	3	32
44	46 Svenske kroner	44	46
	78 Sum garantiansvar valutilån		78

Banken har en mindre portefølje av garanterte valutilån, motverdien i NOK utgjorde 78 mill. kr pr 31.12.20. Porteføljen er fordelt på en rekke kunder hvor sikkerhet er stilt i fast eiendom og/eller innskudd. Kredittrisiko i denne porteføljen vurderes som lav.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank				Konsern			
31.12.19				31.12.19			
Lånebeløp i valuta		Garantiansvar i NOK		Lånebeløp i valuta		Garantiansvar i NOK	
5	47	Sveitsiske franc		5	47		
44	42	Svenske kroner		44	42		
		89	Sum garantiansvar valutalån			89	

NOTE 2.3.2 - Renterisiko, gjestående tid til renteregulering

								Konsern
								31.12.20
	Inntil 1 mnd.	Fra 1-3 måneder	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Uten renteendr.	Totalt	
Eiendeler								
Kontanter og fordringer på sentralbanker	76	0	0	0	0	0	76	
Utlån til og fordr. på kreditt u/avtalt løpetid	612	0	0	0	0	0	612	
Utlån til og fordr. på kreditt m/avtalt løpetid	0	7	0	0	0	0	7	
Netto utlån til og fordringer på kunder	0	25.839	0	1.559	0	0	27.398	
Obligasjoner og sertifikater	1.017	2.958	688	0	0	0	4.663	
Andre eiendeler, ikke rentebærende (inkl swap)	0	0	0	0	0	451	451	
Sum eiendeler	1.705	28.804	688	1.559	0	451	33.207	
Gjeld og egenkapital								
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	0	551	0	0	0	0	551	
Innskudd fra kunder og gjeld u/avtalt løpetid	0	17.207	0	0	0	0	17.207	
Innskudd fra kunder og gjeld m/avtalt løpetid	0	774	703	0	0	0	1.477	
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	2.032	6.509	1.328	0	0	0	9.869	
Annen gjeld, ikke rentebærende (inkl swap)	0	0	0	0	0	284	284	
Sum gjeld	2.032	25.041	2.031	0	0	284	29.388	
Netto rente sensitivitetsgap	-327	3.763	-1.343	1.559	0	167	3.819	

Kontantstrøm og virkelig verdi renterisiko

Kontantstrøm renterisiko er risikoen for at fremtidige kontantstrømmer knyttet til de enkelte finansielle eiendels- og gjeldspostene vil fluktuere som følge av endringer i markedsrenten. Virkelig verdi renterisiko er risikoen for at verdien av en finansiell eiendel eller gjeldspost vil fluktuere som følge av endringer i markedsrenten. For både kontantstrøm og virkelig verdi renterisiko er konsernet eksponert for effekter av fluktuasjoner i det gjeldende markedsrentenivået. Uventede endringer i markedsrentenivået kan føre til at rentemarginer øker, men kan også reduseres eller forårsake tap. Styret har fastsatt ramme for den totale renterisikoen konsernet kan ta på seg. Konsernet styrer renterisikoen mot det ønskede nivå gjennom rentebindingen på plasseringer og verdipapirgjeld, samt ved bruk av rentebytteavtaler.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Konsern

31.12.19

	Inntil 1 mnd.	Fra 1-3 måneder	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Uten renteendr.	Totalt
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	88	0	0	0	0	0	88
Utlån til og fordr. på kreditt u/avtalt løpetid	743	0	0	0	0	0	743
Utlån til og fordr. på kreditt m/avtalt løpetid	0	7	0	0	0	0	7
Netto utlån til og fordringer på kunder	0	25.812	0	1.508	0	0	27.320
Obligasjoner og sertifikater	954	3.175	775	0	0	0	4.904
Andre eiendeler, ikke rentebærende (inkl swap)	0	0	0	0	0	1.006	1.006
Sum eiendeler	1.785	28.994	775	1.508	0	1.006	34.068
Gjeld og egenkapital							
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	0	554	0	0	0	0	554
Innskudd fra kunder og gjeld u/avtalt løpetid	0	17.287	0	0	0	0	17.287
Innskudd fra kunder og gjeld m/avtalt løpetid	0	1.095	577	0	0	0	1.672
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	2.475	6.852	1.456	0	0	0	10.783
Annen gjeld, ikke rentebærende (inkl swap)	0	0	0	0	0	207	207
Sum gjeld	2.475	25.788	2.033	0	0	207	30.503
Netto rente sensitivitetsgap	-690	3.206	-1.258	1.508	0	799	3.565

Morbank

31.12.20

	Inntil 1 mnd.	Fra 1-3 måneder	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Uten renteendr.	Totalt
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	76	0	0	0	0	0	76
Utlån til og fordr. på kreditt u/avtalt løpetid	1.524	0	0	0	0	0	1.524
Utlån til og fordr. på kreditt m/avtalt løpetid	0	7	0	0	0	0	7
Netto utlån til og fordringer på kunder	0	18.651	0	1.559	0	0	20.210
Obligasjoner og sertifikater	1.017	2.937	689	0	0	0	4.643
Andre eiendeler, ikke rentebærende (inkl swap)	0	0	0	0	0	984	984
Sum eiendeler	2.617	21.595	689	1.559	0	984	27.444
Gjeld og egenkapital							
Gjeld til kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid	0	0	0	0	0	0	0
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	0	550	0	0	0	0	550
Innskudd fra kunder og gjeld u/avtalt løpetid	0	17.624	0	0	0	0	17.624
Innskudd fra kunder og gjeld m/avtalt løpetid	0	774	703	0	0	0	1.477
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	1.527	1.214	1.028	0	0	0	3.769
Annen gjeld, ikke rentebærende (inkl swap)	0	0	0	0	0	294	294
Sum gjeld	1.527	20.161	1.731	0	0	294	23.713
Netto rente sensitivitetsgap	1.090	1.434	-1.042	1.559	0	690	3.731

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

31.12.19

	Inntil 1 mnd.	Fra 1-3 måneder	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Uten renteendr.	Totalt
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	88	0	0	0	0	0	88
Utlån til og fordr. på kreditt u/avtalt løpetid	1.425	0	0	0	0	0	1.425
Utlån til og fordr. på kreditt m/avtalt løpetid	0	7	0	0	0	0	7
Netto utlån til og fordringer på kunder	0	18.602	0	1.508	0	0	20.110
Obligasjoner og sertifikater	954	3.206	775	0	0	0	4.935
Andre eiendeler, ikke rentebærende (inkl swap)	0	0	0	0	0	1.195	1.195
Sum eiendeler	2.467	21.815	775	1.508	0	1.195	27.760
Gjeld og egenkapital							
Gjeld til kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid	0	0	0	0	0	0	0
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	0	553	0	0	0	0	553
Innskudd fra kunder og gjeld u/avtalt løpetid	0	17.719	0	0	0	0	17.719
Innskudd fra kunder og gjeld m/avtalt løpetid	0	1.095	577	0	0	0	1.672
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	1.769	1.196	1.157	0	0	0	4.122
Annen gjeld, ikke rentebærende (inkl swap)	0	0	0	0	0	200	200
Sum gjeld	1.769	20.563	1.734	0	0	200	24.266
Netto rente sensitivitetsgap	698	1.252	-959	1.508	0	995	3.494

NOTE 3 - Sensitivitetsanalyse for endring i markedspriser

Konsern

31.12.20

	Effekt Resultat	Effekt Egenkapital
Renter + / - 2 % - poeng	4,1	0,03 %
Sum	4,1	0,03 %

Konsernets totale renterisiko består av alle posisjoner i rentebærende finansielle instrumenter, samt renterisiko knyttet til bankporteføljen. Eksponering av konsernets renterisiko var per 31.12.20 5,4 (20,3) mill. kr. Målkrav er at konsernets samlede renterisiko på renteinstrument ikke skal overstige 30 mill. kr. Ramme renterisiko: renteeksponering (parallelt skift i rentekurven på 2 %). Effekt på egenkapitalen er etter skatt.

Konsern

31.12.19

	Effekt resultat	Effekt Egenkapital
Renter + / - 2 % - poeng	15,2	0,09 %
Sum	15,2	0,09 %

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 4 - Segmentinformasjon

<i>Morbank</i>	<i>Konsern</i>
31.12.20	31.12.20

PM	BM	Ufordelt	Totalt		PM	BM	Ufordelt	Totalt
207	295	2	504	Netto renteinntekter	314	298	-14	598
19	13	65	97	Netto provisjonsinntekter	19	13	65	97
		248	248	Sum inntekter og netto res. på fin.inv.			208	208
96	57	283	436	Driftskostnader	99	57	306	462
4	63		67	Tap på utlån	3	48		51
126	188	32	346	Resultat før skatt	231	206	-47	390
11.653	8.862		20.515	Utlån til kunder	18.733	8.956		27.689
-21	-283		-304	Nedskrivninger	-22	-269		-291
		7.233	7.233	Andre eiendeler			5.809	5.809
11.632	8.579	7.233	27.444	Sum eiendeler per segment	18.711	8.687	5.809	33.207
10.781	8.320		19.101	Innskudd fra og gjeld til kunder	10.782	7.902		18.684
	4		4	Nedskrivninger		4		4
		8.339	8.339	Annen gjeld og egenkapital			14.519	14.519
10.781	8.324	8.339	27.444	Sum gjeld og egenkapital per segment	10.782	7.906	14.519	33.207

<i>Morbank</i>	<i>Konsern</i>
31.12.19	31.12.19

PM	BM	Ufordelt	Totalt		PM	BM	Ufordelt	Totalt
203	299	23	525	Netto renteinntekter	294	301	7	602
20	11	69	100	Netto provisjonsinntekter	20	11	69	100
		95	95	Sum inntekter og netto res. på fin.inv.			39	39
69	40	177	286	Driftskostnader	72	43	177	292
1	63		64	Tap på utlån	2	63		65
153	207	10	370	Resultat før skatt	240	206	-62	384
11.367	8.743		20.110	Utlån til kunder	18.773	8.882		27.655
-21	-311		-332	Nedskrivninger	-23	-311		-334
		7.982	7.982	Andre eiendeler			6.747	6.747
11.346	8.432	7.982	27.760	Sum eiendeler per segment	18.750	8.571	6.747	34.068
10.306	9.085		19.391	Innskudd fra og gjeld til kunder	10.306	8.653		18.959
	4		4	Nedskrivninger		4		4
		8.365	8.365	Annen gjeld og egenkapital			15.105	15.105
10.306	9.089	8.365	27.760	Sum gjeld og egenkapital per segment	10.306	8.657	15.105	34.068

Konsernet har definert sitt geografiske område som ett segment, Helgeland. Konsernets eksponering for kredittrisiko er i all hovedsak konsentrert til dette området. Helgeland er hjemmeregionen til morbanken, som også er det operative selskapet i konsernet.

Konsernet har delt inn bankdriften inn i to segmenter, fordelt på personmarkedet og bedriftsmarkedet. Inntekter og utgifter som ikke er direkte allokert til disse segmentene fremkommer som ufordelt.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 5 - Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter

Morbank			Konsern	
2019	2020		2020	2019
Renter fra finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost				
25	18	Renter av fordringer på kredittinstitusjoner	4	9
450	386	Renter av utlån på kunder	859	999
475	404	Sum renter fra finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost	863	1.008
Renter fra finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi over resultat				
35	42	Renter av utlån til kunder (fastrente utlån)	42	35
78	61	Renter av sertifikater og obligasjoner	61	78
113	103	Sum renter fra finansielle instrumenter vurdert til v. v. over resultat t	103	113
Renter fra finansielle instrumenter vurdert til til v.v. over utvidet resultat				
316	269	Renter av utlån til kunder (lån som kan overføres til boligkredittselskapet)	0	0
316	269	Sum renter fra finansielle instrument vurdert til v.v. over utvidet resultat	0	0
904	776	Sum renteinntekter og lignende inntekter	966	1.121
Rentekostnader og lignende kostnader:				
240	168	Innskudd fra kunder vurdert til amortisert kost	168	240
3	2	Innskudd fra kunder vurdert til virkelig verdi	3	3
6	9	Renter på innskudd og utlån fra kredittinstitusjoner	9	6
60	27	Verdipapirgjeld vurdert til amortisert kost	117	196
56	46	Verdipapirgjeld vurdert til virkelig verdi	50	58
15	20	Innskuddsgaranti-/krisetiltaksfond.	21	16
380	272	Sum rentekostnader og lignende kostnader	368	519

NOTE 5.1 - Renter på enkelte balanseposter (gjennomsnitt rente i %)

Morbank			Konsern	
31.12.19	31.12.20	Gjennomsnitt rente	31.12.20	31.12.19
Eiendeler				
1,9 %	1,0 %	Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	0,4 %	1,4 %
3,9 %	3,5 %	Utlån til kunder	3,3 %	3,7 %
1,8 %	1,4 %	Sertifikat og obligasjoner	1,4 %	1,8 %
Gjeld				
2,3 %	1,4 %	Gjeld til kredittinstitusjoner	1,4 %	2,3 %
1,3 %	0,9 %	Innskudd fra kunder	0,9 %	1,3 %
2,2 %	1,7 %	Verdipapirgjeld	1,5 %	2,1 %

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 5.2 – Gjennomsnitt volum på enkelte balanseposter

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.19	31.12.20	Gjennomsnitt volum	31.12.20	31.12.19
Eiendeler				
1.323	1.838	Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	934	665
20.305	20.041	Utlån til kunder	27.658	27.910
4.240	4.446	Sertifikat og obligasjoner	4.529	4.271
Gjeld				
289	637	Gjeld til kredittinstitusjoner	637	289
18.567	18.953	Innskudd fra kunder	18.567	18.165
4.651	3.658	Verdipapirgjeld	10.252	11.434

NOTE 6 - Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
2019	2020		2020	2019
8	7	Garantiprovisjoner *	7	8
74	71	Gebyrinntekter betalingsformidling	71	74
32	30	Gebyrinntekter forsikring (skade, liv, spare og pensjon)	30	32
114	108	Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	108	114

*) Garantiprovisjoner stilt overfor kunder i forbindelse med ferdigstillelse anleggskontrakter.

NOTE 7 - Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
2019	2020		2020	2019
14	11	Betalingsformidling	11	14
14	11	Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	11	14
100	97	Netto provisjonsinntekter	97	100

NOTE 8 - Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
2019	2020		2020	2019
-1	1	Urealiserte verdifall på rentebærende verdipapirer	1	-2
4	4	Realisert gevinst på rentebærende verdipapirer	4	4
-6	-2	Realisert tap på rentebærende verdipapirer	-2	-5
-6	3	Urealisert verdiendring aksjer, inkl. nedskrivning datterselskap	18	-6
1	159	Realisert gevinst aksjer	159	1
0	-12	Realisert tap aksjer	-12	0
70	58	Aksjeutbytte	7	16
20	30	Resultatandel fra Helgeland Invest	30	20
1	0	Resultatandel fra REDE	0	1
2	-7	Urealisert verdiendring fastrente utlån til virkelig verdi og tilhørende swapper	-7	2
2	3	Urealisert verdiendring sikringsinstrumenter tilhørende swapper	4	3
87	238	Sum netto resultat på finansielle instrumenter	203	34

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 9 - Andre driftsinntekter

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
2019	2020		2020	2019
0	0	Driftsinntekter faste eiendommer	5	5
9	8	Andre driftsinntekter (bl.a. forvaltingshonorar boligkreditselskapet)	0	0
0	1	Gevinst ved salg av fast eiendom og driftsløsøre	0	0
9	9	Sum andre driftsinntekter	5	5

NOTE 10 – Driftskostnader

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
2019	2020		2020	2019
138	140	Lønn og sosiale kostnader (note 11)	140	138
65	67	IT-kostnader	67	65
11	8	Markedsføring	8	11
14	17	Avskrivninger	24	19
0	13	Nedskrivninger	32	0
4	4	Driftskostnader faste eiendommer	4	4
30	29	Kjøpte tjenester	29	32
24	158	Andre driftskostnader (note 14)	158	24
286	436	Sum ordinære driftskostnader	462	293

NOTE 11 - Lønn og sosiale kostnader

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
2019	2020		2020	2019
97	103	Lønn og honorarer	103	97
23	22	Arbeidsgiveravgift	22	23
14	13	Pensjonskostnader ytelsesplaner (note 12)	13	14
4	2	Andre personalkostnader	2	4
138	140	Sum lønn og sosiale kostnader	140	138
148	143	Antall ansatte målt i årsverk per 31.12	143	148
149	146	Gjennomsnittlig antall ansatte målt i årsverk	146	149

NOTE 12 - Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser

Konsern og morbank

SpareBank 1 Helgeland er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon, og banken oppfyller kravene etter denne loven. Ingen av datterselskapene har pensjonsordninger eller ansatte. Pensjonsordningene omfatter:

Ytelsesordning plassert i livsforsikringsselskap

Alle bankens ansatte (som iht. pensjonslovgivningen kunne overføres fra ytelsespensjonsordningen) ble overført til innskuddspensjon med virkning fra 01.03.16. De som står igjen i ytelsesordningen er medlemmer som i henhold til gjeldende regler ikke kan overføres.

Ordningen omfatter 0 (0) arbeidstakere og 13 (13) personer som mottar løpende pensjon eller uførepensjon. Pensjonsordningen gir ansatte rett til fremtidige pensjonsytelser på 66 % av lønn ved fratredelse, maksimert til 12G.

Innskuddsordning

Fra og med 01.03.16 ble alle ansatte (som kunne overføres) overført til innskuddsordning. Innskuddet i ordningen er på 7 % for lønn mellom 0-7,1G og 25,1 % for lønn mellom 7,1G og 12G. Pensjonsordningen omfatter også uførepensjon.

Innskuddsordningen omfatter nå 146 (148) aktive og 10 (10) uføre.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Avtalefestet førtidspensjon

Bank og finansnæringen har inngått avtale om avtalefestet pensjon (AFP). (Der er ingen personer igjen i den gamle ordningen som balanseføres).

Topplederordning

Se note 28.4.

NOTE 12.1 - Forpliktelse og kostnader pensjonsordninger

<i>Morbank</i>				<i>Konsern</i>	
31.12.20				31.12.20	
Kostnad	Forplikt.			Forplikt.	Kostnad
0	24	Ytelsesordning		24	0
14	0	Innskuddsordning		0	14
2	0	AFP		0	2
16	24	Sum forpliktelse og kostnader pensjonsordninger		0	16

<i>Morbank</i>				<i>Konsern</i>	
31.12.19				31.12.19	
Kostnad	Forplikt.			Forplikt.	Kostnad
0	24	Ytelsesordning		24	0
13	0	Innskuddsordning		0	13
2	0	AFP		0	2
15	24	Sum forpliktelse og kostnader pensjonsordninger		24	15

NOTE 12.2 - Risiko ved endringer i økonomiske forutsetninger

Gjennom ytelsesbaserte pensjonsordningene er selskapet eksponert for følgende risikoer:

Investeringsvolatilitet

Pensjonsforpliktelsene er beregnet med en diskonteringsrente satt med utgangspunkt i obligasjonsrentene. Hvis investeringen av pensjonsordningenes midler gir lavere avkastning enn obligasjonsrenten skaper dette en underdekning

Endring i obligasjonsrenten

En reduksjon i obligasjonsrenter vil øke forpliktelsene i pensjonsordningene, dette vil bli delvis utlignet ved en økning i avkastningen på obligasjonsinvesteringene.

Forventet levetid

Utbetalingsforpliktelsen gjelder for det resterende livsløpet til deltakerne i ordningen. En økning i forventet levetid vil lede til en økning i ordningenes forpliktelse. Dette er spesielt vesentlig i den norske ordningen, der inflasjonsjusteringen gir en høyere sensitivitet for endringer i forventet levetid

NOTE 12.3 - Økonomiske forutsetninger

<i>Morbank</i>				<i>Konsern</i>	
2019	2020	Forutsetninger		2020	2019
1,80 %	1,50 %	Diskonteringsrente		1,50 %	1,80 %
1,80 %	1,50 %	Avkastning på pensjonsmidlene		1,50 %	1,80 %
2,25 %	2,00 %	Langsiktig lønnsvekst		2,00 %	2,25 %
2,00 %	1,75 %	Regulering av løpende pensjon		1,75 %	2,00 %
2,00 %	1,75 %	Regulering av folketrygdens grunnbeløp		1,75 %	2,00 %
19,10 %	19,10 %	Arbeidsgiveravgift (inkl. finansskatt) - sats		19,10 %	19,10 %
0,00 %	0,00 %	Ansatte som vil benytte seg av AFP		0,00 %	0,00 %
0,00 %	0,00 %	Årlig prosentvis avg. for de yrkesaktive		0,00 %	0,00 %
60 år	61 år	Gjennomsnittlig alder		61 år	60 år

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Økonomiske forutsetninger som er benyttet ved beregning av pensjonskostnader og forpliktelser ytelsesordning

Diskonteringsrenten for pensjonsforpliktelser skal i henhold til IAS 19 settes til renten på foretaksobligasjoner med høy kredittverdighet, eller til statsobligasjonsrenten dersom det ikke finnes et dypt marked for foretaksobligasjoner med høy kredittverdighet. Det norske markedet for obligasjoner med fortrinnsrett vurderes å inneha de egenskaper som tilsier at det kan legges til grunn i beregningen av diskonteringsrenten.

NOTE 12.4 - Pensjonsforpliktelse ytelsesordning

Morbank					Konsern					
31.12. 2016	31.12. 2017	31.12. 2018	31.12. 2019	31.12. 2020		31.12 2020	31.12 2019	31.12 2018	31.12 2017	31.12 2016
					Bevegelser pensjonsforpliktelse:					
273	39	30	30	31	Forpliktelse ved periodens begynnelse	31	30	30	39	273
2	1	0	0	0	Årets pensjonsopptjening	0	0	0	1	2
2	0	1	1	1	Rentekostnad på pensjonsforpliktelsene	1	1	1	0	2
0	1	0	0	0	Nye avtaler, AFP	0	0	0	1	0
-231	-6	0	1	1	Aktuarielt tap/gevinst	1	1	0	-6	-231
-7	-1	-1	-1	-1	Pensjonsutbetalinger	-1	-1	-1	-1	-7
39	34	31	31	31	DBO ved periodens slutt	31	31	31	34	39
					Bevegelser pensjonsmidler:					
177	17	11	11	11	Pensjonsmidler ved periodens begynnelse	11	11	11	17	177
1	0	0	0	0	Avkastning på pensjonsmidlene	0	0	0	0	1
-161	-6	0	-1	0	Aktuarielt tap+/gevinst-	0	-1	0	-6	-161
1	1	0	0	0	Administrasjonskostnader	0	0	0	1	1
6	0	0	0	0	Innbetaling	0	0	0	0	6
-7	-1	0	0	0	Pensjonsutbetalinger	0	0	0	-1	-7
17	11	11	11	11	Pensjonsmidler ved periodens slutt	11	11	11	11	17
					Avstemming - balanseført pensjonsforpliktelse					
39	34	31	31	31	Forpliktelse ved periodens slutt	31	31	31	34	39
17	11	12	11	11	Pensjonsmidler ved periodens slutt	11	11	12	11	17
-22	-23	-19	-21	-20	Netto pensjonsforpliktelse	-20	-21	-19	-23	-22
-2	-3	-3	-3	-4	AGA av netto pensjonsforpliktelse	-4	-3	-3	-3	-2
-24	-26	-22	-24	-24	Netto pensjonsforpliktelse inklusiv AGA	-24	-24	-22	-26	-24
0	0	0	0	0	Ikke resultatført virkning av estimatendringer	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	Estimatavvik AGA	0	0	0	0	0
-24	-26	-22	-24	-24	Balanseførte forpliktelser (inkl. AGA)	-24	-24	-22	-26	-24

NOTE 12.5 - Estimataavvik ytelsesordning

Morbank			Konsern	
2019	2020		2020	2019
-3	-1	+ Aktuarielt tap / (gevinst) på DBO fra økonomiske forutsetninger	-1	-3
-3	-1	- Estimataavvik innregnet i OCI	-1	-3
0	0	Estimataavvik ved årets slutt	0	0

NOTE 13 - Netto pensjonskostnad ytelsesordning, innskuddsordning og AFP

Morbank			Konsern	
2019	2020		2020	2019
13	13	= Pensjonsopptjening	13	13
2	3	+ Arbeidsgiveravgift	3	2
15	16	Netto pensjonskostnad	16	15

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 14 - Andre driftskostnader

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
2019	2020	Spesifikasjon andre driftskostnader	2020	2019
1	1	Verditransport	1	1
4	2	Reisekostnader	2	4
1	1	Honorarer ekstern revisjon, (note 15)	1	1
17	154	Andre driftskostnader *)	154	15
24	158	Sum driftskostnader	158	24

*) Kostnader prosjekt Helgeland 1, 146 mill.kr.

NOTE 15 - Revisjonshonorar og kostnader bistand ekstern revisor

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
2019	2020	Kostnader revisjon	2020	2019
0,8	0,8	Lovpålagt revisjon	1,1	1,0
0,4	0,3	Andre tjenester, attestasjon og bistand prosjekt	0,4	0,5
1,2	1,1	Sum kostnader revisjon og bistand	1,5	1,5

PricewaterhouseCoopers AS er konsernets valgte revisor.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 16 - Nedskrivninger på engasjement

Morbank				Konsern	
2019	2020	Nedskrivninger	2020	2019	
-4	-1	Periodens endring i nedskrivning trinn 1	-1	-4	
7	-10	Periodens endring i nedskrivning trinn 2	-10	8	
-51	-17	Periodens endring i nedskrivning trinn 3	-31	-51	
109	99	Periodens konstatert tap	97	109	
3	-4	Inngang på tidligere perioders konstaterte tap	-4	3	
64	67	Resultatført nedskrivninger på engasjement	51	65	

NOTE 17 – Skattekostnad

Morbank				Konsern	
2019	2020	Årets skatter	2020	2019	
61	45	Betalbar skatt	68	74	
2	-2	For mye/lite avsatt tidligere år	-2	2	
3	-16	Endring utsatt skatt (note 29)	-16	3	
66	27	Årets skattekostnad	50	79	

Spesifikasjon av regnskapsmessig resultat før skatt og årets skattepliktige inntekt

370	346	Regnskapsmessig resultat før skatt	369	383	
-125	-251	Permanente forskjeller	-251	-125	
0	0	Anvendelse av tidligere fremførbare underskudd	0	0	
13	64	Endring midlertidige forskjeller (note 29)	64	12	
258	159	Skattepliktig inntekt	182	270	

Avstemming skatt

370	346	Regnskapsmessig resultat før skatt	390	383	
91	87	Skatt beregnet med foretakets veide gjennomsnittlige skattesats	98	96	
Skatteeffekt av:					
-34	-63	Skattefrie inntekter	-51	-24	
7	3	Ikke fradragsberettiget kostnader	3	7	
66	27	Skattekostnad i resultatregnskapet	50	79	

NOTE 17.1 – Leiekontrakter

Morbank				Konsern	
31.12.19	31.12.20		31.12.20	31.12.19	
Eiendeler					
46	34	Bruksrett 01.01.20	14	19	
0	23	Verdijustering	5	0	
-12	-12	Nedskrivning	-2	-5	
34	45	Bruksrett UB ¹	16	14	
Gjeld					
46	34	Forpliktelse 01.01.20	14	19	
-12	22	Verdijustering	5	-5	
0	-12	Nedbetaling	-2	0	
1	2	Renter	1	0	
34	46	Forpliktelse UB ²	17	14	

Bruksrett og forpliktelse balanseføres under, 1) Andre eiendeler 2) Andre forpliktelser

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

IFRS 16 Leieavtaler

Standarden legger opp til at det ikke lenger skal skilles mellom operasjonell og finansiell leasing, fordi begge typer avtaler overfører bruksretten til en spesifikk eiendel fra utleier til leietaker for en spesifikk periode. For utleier videreføres i all hovedsak regelverket fra IAS 17. Standarden gjelder fra 1. januar 2019. Standarden får effekt ved at leieavtaler (hovedsakelig kontor-lokaler) blir tatt inn i balansen. Resultateffektene for 2020 for konsernet utgjør en regnskapsmessig avskrivning på 2,0 millioner kroner og rentekostnader på 1,0 millioner kroner. Samtidig er forpliktelsen økt med 5,0 millioner kroner.

NOTE 17.2 – Forfallsstruktur leieavtaler IFRS 16

Morbank			Konsern	
2019	2020	Forfallsstruktur	2020	2019
12	12	Inntil 1 år	2	2
11	11	1-2 år	2	1
8	5	2-3 år	2	1
2	5	3-4 år	1	1
2	5	4-5 år	1	1
4	19	Mer enn 5 år	17	3
39	57	Sum forfallsstruktur	25	9

NOTE 18 - Resultat per egenkapitalbevis

Morbank			Konsern	
2019	2020	Ordinært resultat per egenkapitalbevis	2020	2019
304	319	Resultat av ordinær drift etter skatt	340	305
-13	-12	Renter fondsobligasjon	-12	-13
291	307	Resultat (eksl. renter FO)	328	292
76,4	76,4	Egenkapitalbeviserens brøk 01.01	76,4	76,4
222	235	Egenkapitalbeviserens andel av resultatet i mill. kr	251	223
10,7	11,2	Resultat per egenkapitalbevis, i kroner	12,0	10,7
10,7	11,2	Utvannet resultat per egenkapitalbevisbevis, i kroner	12,0	10,7

NOTE 19 - Kontanter og fordringer på sentralbanker

Morbank			Konsern	
31.12.19	31.12.20		31.12.20	31.12.19
38	25	Kontantbeholdning	25	38
50	51	Innskudd i Norges Bank	51	50
88	76	Sum kontanter og fordringer på sentralbanker	76	88

Se note 2.1.2

NOTE 20 - Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner

Morbank			Konsern	
31.12.19	31.12.20		31.12.20	31.12.19
750	619	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner *	619	750
682	912	Kreditt Helgeland Boligkreditt AS **	0	0
1.432	1.531	Sum utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	619	750

*) Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner løper i sin helhet til flytende rente. Se også note 2.1.2

**) Helgeland Boligkreditt AS er heleid datterselskap av SpareBank 1 Helgeland

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 21 - Utlån til og fordringer på kunder

<i>Morbank</i>				<i>Konsern</i>	
31.12.19	31.12.20	Utlån fordelt på fordringstyper, nominell hovedstol	31.12.20	31.12.19	
927	867	Kasse-/drifts- og brukskreditter	867	927	
1.351	1.362	Fleksilån	2.150	2.208	
359	280	Byggelån	280	359	
6.050	6.218	Nedbetalingslån	22.796	22.606	
1.506	1.559	Fastrente utlån til og fordringer på kunder	1.559	1.506	
9.869	10.191	Boliglån til virkelig verdi			
20.062	20.477	Utlån til kunder	27.652	27.606	
-79	-74	Trinn 1 og 2 / (gruppenedskrivninger)	-76	-79	
-254	-230	Trinn 3 / (individuelle nedskrivninger)	-215	-256	
19.729	20.173	Utlån til kunder etter nedskrivninger	27.361	27.271	
49	37	Periodiserte renter og amortisering	37	49	
19.778	20.210	Netto utlån til og fordringer på kunder	27.398	27.320	

Opplysninger om sikkerhet

Banken benytter sikkerheter for å redusere risiko avhengig av marked og type transaksjon. Sikkerhet kan være i form av fysisk sikkerhet, garantier, innskudd eller avtaler om motregning. Fysisk sikkerhet skal som hovedregel være forsikret og kan være boliger, bygninger eller varelager. Ved vurdering av sikkerhetens verdi legges til grunn en forutsetning om fortsatt drift. Det tas hensyn til forhold som kan påvirke sikkerhetens verdi, nedskrivninger eller servitutter. Sikringsobjekter i privatmarkedet består i det alt vesentlige av eiendom. Banken benytter faste reduksjonsatser som varierer fra 20 til 50 prosent ut fra typer sikkerheter. Nedenfor er en oppstilling over sikkerhetsdekning fordelt på utlån innenfor PM og BM, eksklusiv påløpt rente. Sikkerhetsdekning i prosent gir uttrykk for justert sikkerhetsverdi i prosent av utlån.

<i>Morbank</i>				<i>Konsern</i>		
31.12.20				31.12.20		
BM	PM	Sum utlån	Sikkerhetsdekning i prosent	Sum utlån	BM	PM
607	134	741	Under 40 %	747	607	140
213	108	321	40 % - 60 %	329	213	116
1.438	334	1.772	60 % - 80 %	1.827	1.439	388
2.371	3.887	6.258	80 % - 100 %	8.031	2.433	5.598
2.383	7.138	9.521	100 % - 120 %	14.850	2.472	12.378
1.843	21	1.864	Over - 120 %	1.868	1.843	25
8.855	11.622	20.477	Sum utlån	27.652	9.007	18.645

<i>Morbank</i>				<i>Konsern</i>		
31.12.19				31.12.19		
BM	PM	Sum utlån	Sikkerhetsdekning i prosent	Sum utlån	BM	PM
670	167	837	Under 40 %	849	670	179
190	113	303	40 % - 60 %	317	190	127
1.483	355	1.838	60 % - 80 %	1.899	1.490	409
2.318	4.028	6.346	80 % - 100 %	8.283	2.364	5.919
2.069	6.655	8.724	100 % - 120 %	14.242	2.179	12.063
1.997	17	2.014	Over - 120 %	2.016	1.997	19
8.727	11.335	20.062	Sum utlån	27.606	8.890	18.716

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 21.1 – Geografisk fordeling av brutto utlån

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.20	%-andel		31.12.20	%-andel
17.581	85,7	Helgeland	23.072	83,3
2.898	14,1	Norge for øvrig	4.571	16,5
35	0,2	Utenfor Norge	46	0,2
20.514	100	Sum brutto utlån	27.689	100

Geografisk fordeling av brutto utlån

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.19	%-andel		31.12.19	%-andel
16.857	83,8	Helgeland	22.689	82
3.219	16,0	Norge for øvrig	4.920	17,8
34	0,2	Utenfor Norge	46	0,2
20.110	100	Sum brutto utlån	27.655	100

NOTE 21.2 – Fordeling av brutto utlån mellom personmarked og bedriftsmarked

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.20			31.12.20	
Personmarked	Bedriftsmarked		Personmarked	Bedriftsmarked
14	854	Kasse-, drifts- og brukskreditter	14	854
1.318	43	Fleksilån	2.088	61
68	213	Byggelån	68	213
10.253	7.751	Nedbetalingslån og fleksilån	16.563	7.828
11.653	8.861	Brutto utlån til kunder	18.733	8.956

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.19			31.12.19	
Personmarked	Bedriftsmarked		Personmarked	Bedriftsmarked
16	911	Kasse-, drifts- og brukskreditter	16	911
1.310	41	Fleksilån	2.145	63
107	252	Byggelån	107	251
9.934	7.539	Nedbetalingslån og fleksilån	16.505	7.657
11.367	8.743	Brutto utlån til kunder	18.773	8.882

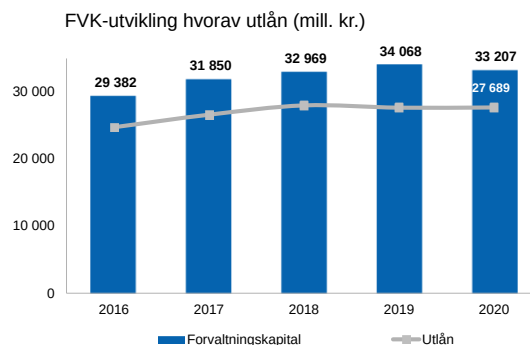
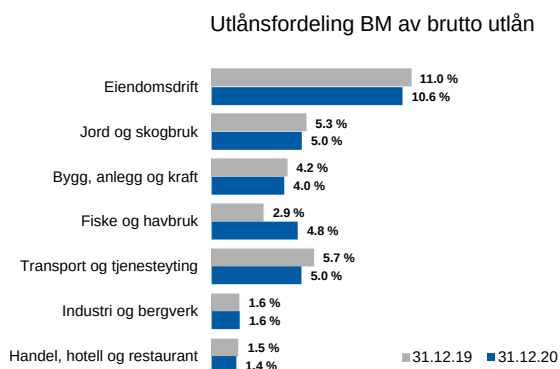
NOTE 21.3 – Utlån, garantier og tap fordelt på næring

Tapsnivået i personmarkedet er fortsatt lavt og på nivå med bransjens gjennomsnittstall. Inkasso- og oppfølgingsrutiner er implementert. Basert på erfaringstall, bransjetall samt lokale markedsforhold har vi prognosert et forventet tap i personmarkedsporteføljen på 0,07 - 0,1 %.

Det er sterkt fokus og faste gjennomganger i hele organisasjonen på kvalitet i kredittarbeidet og for å bedre forståelsen av god styring og kontroll. For styring og overvåkning av risiko i bedriftsmarkedsporteføljen gjennomføres løpende vurdering av kundeforhold, betalingsevne og sikkerhet ved låneopptak, misligholdsutvikling, samt gjennomganger i bankens kredittutvalg. For overvåkning av utvikling av risiko i personkundeporteføljen foretas kvartalsvise analyser av bonitet på nyinnvilgende lån og på totalporteføljen. Tett oppfølging av større bedriftsmarkeds kunder, overvåkning av utviklingen i bonitet og risiko i porteføljen og for større enkeltengasjementer er videreført som prioritert fokusområde for banken. Kostnadsførte nedskrivninger på utlån ble i 2020 51 mill. kr, eller 0,18 % av brutto utlån. Det forventes normaliserte utlånstap fremover. Basert på historikk, grundig kjennskap til konsernets engasjement samt lokale markedsforhold har vi prognosert et forventet tap over en femårsperiode på 0,20 - 0,5

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

% av brutto utlån i næringslivsporteføljen. Ved prising av engasjement vektlegges kundens betjeningsevne. Det vil følgelig normalt være relativ sammenheng mellom risikoklassifisering og pris på utlån.

Brutto utlån per 31.12.20

Av brutto utlån på 27,7 (27,7) mrd er 9,0 (8,9) mrd utlån til bedriftsmarkedskunder. Graf ovenfor viser disse utlånene fordelt på næring. 18,7 (18,8) mrd er utlån til personkunder, som hovedsakelig er godt sikrede boliglån. 1,4 mrd. (1,5 mrd.) er utlån til landbrukskunder (tradisjonelt et lavrisikosegment). Av brutto utlån er 83,3 (82,0) % lånt ut til kunder på Helgeland. Av brutto utlån er 26,1 (27,5) % overført til Helgeland Boligkreditt AS. Se note 21.6.

NOTE 21.4 – Engasjement og tapsavsetning fordelt på næring

Konsern

31.12.20

Utlån til amortisert kost og til virkelig verdi							
	Brutto utlån		Tapsavsetninger			Virkelig verdi over res.	Netto utlån Total
	Amortisert kost	Virkelig verdi (FVOCI)	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3		
Kommuner og kommuneforetak	0	0	0	0	0	0	0
Forsikring og finansielle foretak	1	0	0	0	0	0	1
Jord- og skogbruk	1.371	0	-1	-8	-12	15	1.364
Fiske og havbruk	1.324	0	-1	-4	0	0	1.318
Industri og bergverk	433	0	0	-1	-3	0	429
Bygg, anlegg og kraft	1.112	0	-2	-4	-131	5	980
Handel, hotell og restaurant	376	0	0	-2	0	4	377
Transport og tjenesteytende næringer	1.358	0	-2	-11	-21	23	1.347
Eiendomsdrift	2.914	0	-5	-25	-41	21	2.865
Bedriftsmarked	8.888	0	-12	-54	-208	68	8.682
Personmarked	17.269	0	-1	-7	-14	1.464	18.710
Sum	26.157	0	-13	-61	-222	1.532	27.393
Forventet tap ubenyttet kreditt og garantier PM			0	0	0		
Forventet tap ubenyttet kreditt og garantier BM			-1	-3	0		

Utenombalanseposter se note 2.1.1

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Konsern

31.12.19

Utlån til amortisert kost og til virkelig verdi

	Brutto utlån		Tapsavsetninger			Virkelig verdi over res.	Netto utlån Total
	Amortisert kost	Virkelig verdi (FVOCI)	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3		
Kommuner og kommuneforetak	57	0	0	0	0	0	57
Forsikring og finansielle foretak	1	0	0	0	0	0	1
Jord- og skogbruk	1.431	0	-1	-7	-9	17	1.431
Fiske og havbruk	799	0	0	0	0	0	799
Industri og bergverk	429	0	0	0	-9	0	419
Bygg, anlegg og kraft	1.148	0	-2	-18	-111	15	1.031
Handel, hotell og restaurant	414	0	0	-2	-1	0	411
Transport og tjenesteytende næringer	1.548	0	-3	-5	-51	9	1.498
Eiendomsdrift	2.995	0	-3	-30	-59	19	2.924
Bedriftsmarked	8.823	0	-10	-62	-240	59	8.570
Personmarked	17.326	0	-2	-7	-14	1.447	18.751
Sum	26.149	0	-13	-69	-253	1.506	27.320
Forventet tap ubenyttet kreditt og garantier PM			0	0			
Forventet tap ubenyttet kreditt og garantier BM			-1	-2			
Utenombalanseposter se note 2.1.1							

Morbank

31.12.20

Utlån til amortisert kost og til virkelig verdi (over utvidet resultat) FVOCI

	Brutto utlån		Tapsavsetninger			Virkelig verdi over res.	Netto utlån Total
	Amortisert kost	Virkelig verdi (FVOCI)	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3		
Kommuner og kommuneforetak	0	0	0	0	0	0	0
Forsikring og finansielle foretak	1	0	0	0	0	0	1
Jord- og skogbruk	1.218	133	-1	-8	-12	15	1.344
Fiske og havbruk	1.302	13	-1	-4	0	0	1.309
Industri og bergverk	416	14	0	-1	-3	0	426
Bygg, anlegg og kraft	1.057	29	-2	-4	-131	14	964
Handel, hotell og restaurant	352	19	0	-2	0	4	372
Transport og tjenesteytende næringer	1.185	89	-2	-12	-21	27	1.265
Eiendomsdrift	2.828	136	-5	-22	-54	10	2.892
Bedriftsmarked	8.360	431	-12	-53	-222	70	8.574
Personmarked	431	9.760	-1	-6	-14	1.462	11.632
Sum	8.790	10.191	-13	-59	-236	1.532	20.205
Forventet tap ubenyttet kreditt og garantier PM			0	0	0		
Forventet tap ubenyttet kreditt og garantier BM			-1	-3	0		
Utenombalanseposter se note 2.1.1							

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

31.12.19

Utlån til amortisert kost og til virkelig verdi (over utvidet resultat) FVOCI

	Brutto utlån		Tapsavsetninger			Virkelig verdi over res.	Netto utlån Total
	Amortisert kost	Virkelig verdi (FVOCI)	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3		
Kommuner og kommuneforetak	57	0	0	0	0	0	57
Forsikring og finansielle foretak	1	0	0	0	0	0	1
Jord- og skogbruk	1.278	132	-1	-7	-9	17	1.410
Fiske og havbruk	778	15	0	0	0	0	792
Industri og bergverk	411	12	0	0	-9	0	413
Bygg, anlegg og kraft	1.098	28	-2	-18	-110	15	1.009
Handel, hotell og restaurant	392	15	0	-2	-1	0	403
Transport og tjenesteytende næringer	1.375	95	-3	-5	-51	9	1.420
Eiendomsdrift	2.839	159	-5	-29	-60	19	2.925
Bedriftsmarked	8.229	454	-12	-61	-240	59	8.430
Personmarked	505	9.415	-1	-5	-15	1.447	11.346
Sum	8.734	9.869	-13	-67	-253	1.506	19.778
Forventet tap ubenyttet kreditt og garantier PM			0	0			
Forventet tap ubenyttet kreditt og garantier BM			-1	-2			

Utenombalanseposter se note 2.1.1

NOTE 21.5 - Overførte boliglån til Helgeland Boligkreditt AS (inngår i konsernregnskapet)

Helgeland Boligkreditt AS er bankens heleide boligkreditselskap.

Lån som overføres er godt sikrede boliglån innenfor panteverdi på 75 %. Utlånene flyttes ut av morbankens balanse og over til boligkreditselskapet og medtas i sin helhet i konsernet. 26,1 (27,5) % av brutto utlån eller 38,6 (40,6) % av utlån til personkunder er overført til Helgeland Boligkreditt.

Morbank

Konsern

31.12.20

31.12.20

Bokført verdi	Virkelig verdi		Bokført Verdi	Virkelig Verdi
0	0	Fleksilån, amortisert kost	788	788
0	0	Nedbetalingslån, amortisert kost 1)	6.444	6.444
0	0	Sum boliglån overført til Helgeland Boligkreditt AS	7.232	7.232

1) Tilnærmet lik virkelig verdi

Konsern

Morbank

31.12.19

31.12.19

Bokført verdi	Virkelig verdi		Bokført Verdi	Virkelig Verdi
0	0	Fleksilån, amortisert kost	857	857
0	0	Nedbetalingslån, amortisert kost 1)	6.743	6.743
0	0	Sum boliglån overført til Helgeland Boligkreditt AS	7.600	7.600

1) Tilnærmet lik virkelig verdi

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 21.6 – Restløpetid Helgeland Boligkreditt AS

Konsern
31.12.20

	Fra 0-3 Mnd.	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 -5 år	Over 5 år	Totalt
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	925	0	925
Lån opptatt av utstedelse av verdipapirer	5	669	5.328	307	6.309
Finansielle derivater brutto oppgjør (utstrømmer) ¹	1	2	11	8	22
Sum utbetalinger	6	671	6.264	318	7.259
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	0	384	0	0	384
Utlån og fordringer på kunder	815	9	524	6.939	8.287
Sertifikater og obligasjoner	5	51	0	0	56
Sum innbetalinger	820	444	524	6.939	8.727
1)Finansielle derivater brutto oppgjør (innstrømmer)	0	7	27	20	54

	Fra 0-3 måneder	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 -5 år	Over 5 år	Totalt
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	698	0	698
Lån opptatt av utstedelse av verdipapirer	0	37	5.833	1.022	6.892
Finansielle derivater brutto oppgjør (utstrømmer) ¹	2	5	28	28	63
Sum utbetalinger	2	42	6.559	1.050	7.653
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	0	402	0	0	402
Utlån og fordringer på kunder	790	7	1.021	6.041	7.859
Sertifikater og obligasjoner	50	0	0	0	50
Sum innbetalinger	840	409	1.021	6.041	8.311
Finansielle derivater brutto oppgjør (innstrømmer)		7	27	27	61

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 22.1 - Finansielle instrumenter fordelt på kategori

				Konsern 31.12.20
	Amortisert kost	Eiendeler til v.v over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Kontanter og fordringer på sentralbanker	76	0	0	76
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	619	0	0	619
Utlån til og fordringer på kunder	25.839	1.559	0	27.398
Sertifikater, obligasjoner og aksjer	0	4.870	0	4.870
Finansielle derivater	0	0	67	67
Sum eiendeler	26.534	6.429	67	33.030

	Andre finansielle forpliktelser til amortisert kost	Forpliktelser til v.v over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	551	0	0	551
Innskudd fra og gjeld til kunder	18.684	0	0	18.684
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	7.500	0	0	7.500
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer sikring	1.918	0	0	1.918
Ansvarlig lånekapital	451	0	0	451
Finansielle derivater	0	39	0	39
Sum gjeld	29.104	39	0	29.104

				Konsern 31.12.19
	Amortisert kost	Eiendeler til v.v over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Kontanter og fordringer på sentralbanker	88	0	0	88
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	750	0	0	750
Utlån til og fordringer på kunder	25.814	1.506	0	27.320
Sertifikater, obligasjoner og aksjer	0	5.283	0	5.283
Finansielle derivater	0	0	15	15
Sum eiendeler	26.652	6.789	15	33.456

	Andre finansielle forpliktelser til amortisert kost	Forpliktelser til v.v over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	554	0	0	554
Innskudd fra og gjeld til kunder	18.959	0	0	18.959
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	7.948	0	0	7.948
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer sikring	2.386	0	0	2.386
Ansvarlig lånekapital	452	0	0	452
Finansielle derivater	0	25	0	25
Sum gjeld	30.299	25	0	30.324

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

31.12.20

	Amortisert kost	Utlån til VV over OCI	Eiendeler til v.v over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Kontanter og fordringer på sentralbanker	76	0	0	0	76
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.531	0	0	0	1.531
Utlån til og fordringer på kunder	8.460	10.191	1.559	0	20.210
Sertifikater, obligasjoner og aksjer	0	0	0	4.849	4.849
Finansielle derivater	0	0	0	54	54
Sum eiendeler	10.067	10.191	1.559	4.903	26.720

	Andre finansielle forpliktelser til amortisert kost	Forpliktelser til v.v over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	550	0	0	550
Innskudd fra og gjeld til kunder	19.101	0	0	19.101
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1.715	0	0	1.715
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer sikring	1.603	0	0	1.603
Ansvarlig lånekapital	451	0	0	451
Finansielle derivater	0	39	0	39
Sum gjeld	23.420	39	0	23.459

Endring i virkelig verdi på utlån klassifisert til FVOCI som er ført over OCI er ikke vesentlig (lavere enn 1 mill .kr).

Morbank

31.12.19

	Amortisert kost	Utlån til VV over OCI	Eiendeler til v.v over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Kontanter og fordringer på sentralbanker	88	0	0	0	88
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.432	0	0	0	1.432
Utlån til og fordringer på kunder	8.403	9.869	1.506	0	19.778
Sertifikater, obligasjoner og aksjer	0	0	0	5.314	5.314
Finansielle derivater	0	0	0	16	16
Sum eiendeler	9.923	9.869	1.506	5.330	26.628

	Andre finansielle forpliktelser til amortisert kost	Forpliktelser til v.v over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	553	0	0	553
Innskudd fra og gjeld til kunder	19.391	0	0	19.391
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1.577	0	0	1.577
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer sikring	2.092	0	0	2.092
Ansvarlig lånekapital	452	0	0	452
Finansielle derivater	0	18	0	18
Sum gjeld	24.065	18	0	24.083

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 22.2 – Verdipapirgjeld verdisikring

For verdipapirgjeld med fast rente benyttes verdisikring. Ved inngåelse av sikringsforholdet dokumenterer konsernet sammenhengen mellom sikringsinstrumentene og sikringsobjektene. Konsernet dokumenterer også sin vurdering av hvorvidt derivatene som benyttes er svært effektive i å utligne endringene i virkelig verdi knyttet til sikringsrisiko i sikringsobjektene. Slike vurderinger dokumenteres både ved inngåelse av sikringsforholdet og løpende i sikringsperioden. Banken verdisikrer renterisikoen på individuelt nivå. Endringer i kredittspread inngår ikke i del av sikret risiko. Verdiendringer knyttet til endringer i NIBOR resultatføres og justerer bokført verdi av de sikrede fastrenteinnlånene løpende. Bokført verdi verdipapirgjeld sikring, inklusiv renter, utgjør 1.918 (2.386). Netto resultatført gevinst knyttet til sikringsinstrumentene og sikringsobjekter knyttet til den sikrede risikoen var 3 mill. kr i 2020 og 3 mill. kr i 2019. Se note 35.1.

Konsern

Inneffektivitet verdisikring over resultatet	31.12.20	31.12.19
Effektivitet knyttet til sikringsobjekter	-80,2	31
Effektivitet knyttet til sikringsinstrumentet	83,2	-28
Netto inneffektivitet over resultatet	3	3

Morbank

31.12.20				Konsern 31.12.20			
Kontrakt sum	Eiendeler	Virkelig verdi Forpliktelse	Til virkelig verdi over resultatet	Kontrakt Sum	Eiendeler	Virkelig verdi Forpliktelse	
1.600	39	0	Renteswap-avtaler fastrente innlån sikring	1.900	52	0	
1.600	39	0	Sum finansielle derivater sikring	1.900	52	0	
31.12.19				31.12.19			
Kontrakt sum	Eiendeler	Virkelig verdi Forpliktelse	Til virkelig verdi over resultatet	Kontrakt Sum	Eiendeler	Virkelig verdi Forpliktelse	
2.162	0	18	Renteswap-avtaler fastrente innlån sikring	2.462	0	25	
2.162	0	18	Sum finansielle derivater sikring	2.462	0	25	

Konsern

Referanse	Sikringsobjekt	Kontraktsum	Oppgjørsdato	Rente	Regnskapslinje	Valuta
1	Fastrente, innlån	500	2021	2,00	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	NOK
2	Fastrente, innlån	500	2022	2,20	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	NOK
3	Fastrente, innlån	500	2023	2,10	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	NOK
4	Fastrente, innlån	500	2024	2,50	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	NOK
5	Fastrente, innlån	300	2029	2,22	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	NOK
Referanse	Sikringsinstrument	Kontraktsum	Oppgjørsdato	Rente	Regnskapslinje	Valuta
1	Renteswap, fast	500	2021	2,00	Finansielle derivater	NOK
1	Renteswap, flyt	-500	2021	0,90	Finansielle derivater	NOK
2	Renteswap, fast	500	2022	2,20	Finansielle derivater	NOK
2	Renteswap, flyt	-500	2022	1,21	Finansielle derivater	NOK
3	Renteswap, fast	500	2023	2,10	Finansielle derivater	NOK
3	Renteswap, flyt	-500	2023	1,19	Finansielle derivater	NOK
4	Renteswap, fast	500	2024	2,50	Finansielle derivater	NOK
4	Renteswap, flyt	-500	2024	1,05	Finansielle derivater	NOK
5	Renteswap, fast	300	2029	2,22	Finansielle derivater	NOK
5	Renteswap, flyt	-300	2029	2,31	Finansielle derivater	NOK

Referanse 5 gjelder gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer i datterselskapet Helgeland Boligkreditt.

Det betales ikke avdrag på sikrings-instrumentene og objektene. Disse forfaller i sin helhet ved oppgjørsdato.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 22.3- Vurdering av virkelig verdi finansielle instrumenter fordelt per nivå

Tabellen viser finansielle instrumenter til virkelig verdi i henhold til verdsettelsesmetode (IFRS13). Endringene krever presentasjon av virkelig verdimålinger pr nivå med følgende nivåinndeling for måling av virkelig verdi. De ulike nivåene er definert som følger:

- Nivå 1 - Notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse
- Nivå 2 - Verdsettelse basert på andre observerbare faktorer enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra priser) enn notert pris (brukt i nivå 1) for eiendelen eller forpliktelsen
- Nivå 3 - Verdsettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder (ikke observerbare forutsetninger)

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelige fra en børs, handler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse prisene representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner. Markedsprisen som benyttes for finansielle eiendeler er gjeldende kjøpskurs; for finansielle forpliktelser benyttes gjeldende salgskurs. Disse instrumentene er inkludert i nivå 1.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked bestemmes ved å bruke verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig, og belager seg minst mulig på konsernets egne estimater. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument er observerbare data, er instrumentet inkludert i nivå 2.

Ikke børsnoterte aksjer og fastrente utlån er klassifisert under nivå 3. Verdivurdering av aksjer der det ikke er aktivt marked, legges kjente omsetningsverdier til grunn eller siste emisjonskurs. For papirer uten omsetning er verdi satt med utgangspunkt i tilgjengelig regnskapsinformasjon eller lignende. Fastrente utlån er vurdert til virkelig verdi (se for øvrig beskrivelse av verdivurdering Note1).

Swap fastrente utlån var 1.514 mill. kr per 31.12.19 og 1.514 mill. kr. per 31.12.19. Netto renterisiko ved et parallelt renteskift på 1 %-poeng for fastrente utlån og derivater fastrenteutlån var -29,5 mill. kr per 31.12.20 og 10 mill. kr per 31.12.19.

Det har ikke vært overføringer mellom nivå 1 og 2 i 2020.

Eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi

Morbank			Konsern			
31.12.20			31.12.20			
Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3		Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Eiendeler						
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet						
0	0	1.559	Utlån til og fordringer på kunder til virkelig verdi	0	0	1.559
0	4.642	207	Sertifikater, obligasjoner og aksjer til virkelig verdi	0	4.663	207
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultat						
0	0	10.191	Boliglån	0	0	0
0	54	0	Finansielle derivater, sikring	0	67	0
0	4.696	11.957	Sum eiendeler	0	4.730	1.766
Forpliktelser						
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet						
0	39	0	Finansielle derivater	0	39	0
0	39	0	Sum forpliktelser	0	39	0

Aksjer	Utlån	Sum	Endring i instrumentene klassifisert nivå 3	Aksjer	Utlån	Sum
379	11.375	11.754	IB	379	1.506	1.885
-276	-655	-931	Avdrag og innfridd lån	-276	-234	-510
0	993	993	Nye lån	0	251	251
104	37	141	Verdiendring	104	36	140
207	11.750	11.957	Finansielle instrumenter verdsatt etter nivå 3	207	1.559	1.766

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi

Morbank				Konsern		
31.12.19				31.12.19		
Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3		Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Eiendeler						
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet						
0	0	1.506	Utlån til og fordringer på kunder til virkelig verdi	0	0	1.506
0	4.935	379	Sertifikater, obligasjoner og aksjer til virkelig verdi	0	4.905	379
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over utvidet resultat						
0	0	9.869	Boliglån	0	0	0
0	16	0	Finansielle derivater, sikring	0	16	0
0	4.951	11.754	Sum eiendeler	0	4.921	1.885
Forpliktelser						
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet						
0	18	0	Finansielle derivater	0	18	0
0	18	0	Sum forpliktelser	0	18	0

Aksjer	Utlån	Sum	Endring i instrumentene klassifisert nivå 3	Aksjer	Utlån	Sum
358	11.785	12.143	IB	358	1.206	1.564
-1	-2.264	-2.265	Avdrag og innfridd lån	-1	-223	-224
21	1.823	1.844	Nye lån	21	492	513
0	31	31	Verdiendring		31	31
379	11.375	11.754	Finansielle instrumenter verdsatt etter nivå 3	379	1.506	1.885

NOTE 22.4 - Virkelig verdi av finansielle instrumenter

Morbank					Konsern			
31.12.19		31.12.20			31.12.20		31.12.19	
Virkelig Verdi	Balanse ført verdi	Virkelig verdi	Balanse ført verdi	Virkelig verdi på finansielle instrumenter	Balanse ført verdi	Virkelig verdi	Balanse ført verdi	Virkelig verdi
Eiendeler								
88	88	76	76	Kontanter og fordringer på sentralbanker	76	76	88	88
1.432	1.432	1.531	1.531	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	619	619	750	750
11.375	11.375	11.750	11.750	Utlån til kunder til virkelig verdi 3)	1.559	1.559	1.506	1.506
8.403	8.403	8.460	8.460	Utlån til på kunder til amortisert kost 1)	25.839	25.839	25.814	25.814
16	16	54	54	Finansielle derivater	67	67	15	15
5.314	5.314	4.849	4.849	Sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgj. for salg	4.870	4.870	5.283	5.283
26.628	26.628	26.720	26.720	Totalt	33.030	33.030	33.456	33.456
Gjeld								
553	553	550	550	Gjeld til kredittinstitusjoner amortisert kost	551	551	554	554
122	122	78	78	Innskudd fra og gjeld til kunder til virkelig verdi	78	78	122	122
19.269	19.269	19.023	19.023	Innskudd fra og gjeld til kunder amortisert kost	18.606	18.606	18.837	18.837
2.070	2.092	1.614	1.603	Verdipapirgjeld sikring 2)	1.918	1.929	2.386	2.370
1.595	1.577	1.710	1.715	Verdipapirgjeld, amortisert kost (FRN) 2)	7.500	7.536	7.948	7.956
452	452	451	451	Ansvarlig lån	451	451	452	452
18	18	39	39	Finansielle derivater	39	39	25	25
24.079	24.083	23.465	23.459	Totalt	29.143	29.190	30.324	30.316

1) Balanseført verdi amortisert kost utlån til kunder er tilnærmet lik virkelig verdi.

2) For verdipapirgjeld og ansvarlig lån beregnes virkelig verdi ut fra en teoretisk markedsverdivurdering basert på rente –og spreadkurver.

3) Boliglån i morbanken er vurder til virkelig verdi.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 23 - Finansielle derivater

Generell beskrivelse valuta og renteavtaler

Renteswapper: avtaler om bytte av rentebetingelser for et avtalt beløp over en avtalt periode.

Rente og valutabytteavtaler: avtaler om å bytte valuta- og rentebetingelser over en på forhånd avtalt periode til et avtalt beløp.

SpareBank 1 Helgeland inngår sikringsforretninger med anerkjente norske og utenlandske banker for å redusere egen risiko. Derivatforretninger er knyttet til ordinær bankvirksomhet og gjennomføres for å redusere risiko knyttet til bankens verdipapirgjeld i finansmarkedene og for å avdekke og redusere risiko relatert til kunderettet virksomhet. Kun verdipapirgjeld knyttet til bankens verdipapirgjeldsvirksomhet defineres som virkelig verdisikringer. Banken benytter seg ikke av kontantstrømsikring.

Bankens styre har fastsatt rammer for maksimal risiko på bankens renteposisjoner. Det er etablert rutiner som sørger for at de fastsatte posisjoner holdes.

De avtaler som konsernet har inngått er renterelaterte derivater. Dette er renteswapper knyttet til verdipapirgjeld fastrente, utlån og bankinnskudd med aksjeavkastning. Begrunnelsen for å bruke renteswap-avtaler er at den positive eller negative verdiendringen på den underliggende posten for det alt vesentlige vil bli oppveid av en motsatt verdiendring i renteswappen. Beløpene er inklusiv påløpte renter.

Finansielle derivater

Morbank

Konsern

31.12.20

31.12.20

Kontrakt sum	Virkelig verdi		Til virkelig verdi over resultatet	Kontrakt sum	Virkelig verdi	
	eiendeler	forpliktelser			eiendeler	forpliktelser
1.334	0	39	Renteswap-avtaler fastrente utlån	1.334	0	39
55	0	0	Renteswap-avtaler rentebærende verdipapirer	55	0	0
1.389	0	39	Sum finansielle derivater til v.v. over resultat	1.389	0	39
1.600	54	0	Renteswap-avtaler fastrente verdipapirgjeld sikring	1.900	67	0
1.600	54	0	Sum finansielle derivater sikring	1.900	67	0

Finansielle derivater

Morbank

Konsern

31.12.19

31.12.19

Kontrakt sum	Virkelig verdi		Til virkelig verdi over resultatet	Kontrakt Sum	Virkelig verdi	
	eiendeler	forpliktelser			eiendeler	forpliktelser
1.260	16	0	Renteswap-avtaler fastrente utlån	1.260	16	0
75	0	0	Renteswap-avtaler rentebærende verdipapirer	75	0	0
1.335	16	0	Sum finansielle derivater til v.v. over resultat	1.335	16	0
2.200	0	18	Renteswap-avtaler verdipapirgjeld sikring	2.625	0	25
2.200	0	18	Sum finansielle derivater sikring	2.625	0	25

NOTE 23.1 - Nettopresentasjon av finansielle eiendeler og forpliktelser

Aktuelle instrumenter for styring av renterisiko vil primært være renteswapper (rentebytteavtaler). Handel i derivater kan gjøres med ulike motparter. For å differensiere motpartsstrukturen benyttes et utvalg av de store bankene/meglerhusene som står for hovedtyngden av omsetningen i renterelaterte produkter i markedet. Banken har anledning til å motregne mellomværende. Beløpene er ikke motregnet i balansen fordi transaksjonene som regel ikke gjøres opp på nettogrunnlag.

Konsern

31.12.20

	Brutto finansielle eiendeler	Finansielle eiendeler som er nettoført	Netto finansielle eiendeler i balansen	Finansielle instrumenter	Netto present.
Derivater som eiendeler	67	0	67	-67	0
Derivater som forpliktelser	39	0	39	-67	-30

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

konsern

31.12.19

	Brutto finansielle eiendeler	Finansielle eiendeler som er nettoført	Netto finansielle eiendeler i balansen	Finansielle instrumenter	Netto present.
Derivater som eiendeler	16	0	16	-16	0
Derivater som forpliktelser	25	0	25	-16	9

NOTE 24 - Certifikater, obligasjoner og aksjer

Morbank

Konsern

31.12.19	31.12.20		31.12.20	31.12.19
4.924	4.634	Certifikater og obligasjoner	4.655	4.894
10	8	Opptjente renter verdipapirer	8	10
379	207	Aksjer, andeler og egenkapitalbevis	207	379
5.313	4.849	Sum sertifikater, obligasjoner 1- 2)	4.870	5.283

1) Tallene representerer maksimal kredittkspnering.

2) Konsernets forsiktige politikk på verdipapirirområdet videreføres og verdiendringer på finansielle investeringer forventes å gjenspeile dette. Renteporteføljen utgjør 14,6 (14,4) % av bankens forvaltningskapital.

NOTE 24.1 - Certifikater og obligasjoner

Bankens portefølje av sertifikater og obligasjoner er vurdert til virkelig verdi, alle verdiendringene føres over utvidet resultat.

I den grad det foreligger et aktivt marked for de aktuelle verdipapirer benyttes observerbare markedspriser for å fastsette virkelig verdi.

Morbank

Konsern

31.12.20			31.12.20	
Pålydende verdi	Virkelig verdi		Pålydende verdi	Virkelig verdi
0	0	Obligasjoner utstedt av det offentlige	0	0
750	750	Certifikater	800	800
3.846	3.884	Andre ihendehaverobligasjoner	3.816	3.854
0	8	Opptjente renter verdipapirer	0	8
4.596	4.642	Sum sertifikater og obligasjoner	4.616	4.662

Morbank

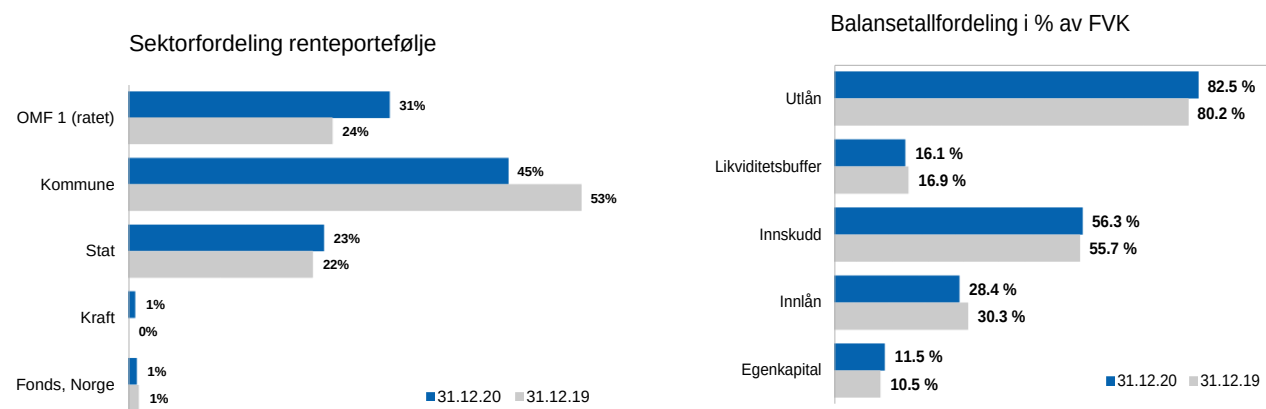
Konsern

31.12.19			31.12.19	
Pålydende verdi	Virkelig Verdi		Pålydende verdi	Virkelig Verdi
0	0	Obligasjoner utstedt av det offentlige	0	0
1.265	1.262	Certifikater	1.315	1.312
3.627	3.661	Andre ihendehaverobligasjoner	3.547	3.580
0	12	Opptjente renter verdipapirer	0	12
4.892	4.935	Sum sertifikater og obligasjoner	4.859	4.904

SpareBank 1 Helgeland har kjøpt obligasjoner fra Helgeland Boligkreditt AS pålydende 80 (80) mill. kr, som er benyttet som sikkerhet for inngåtte bytteavtaler med Norges Bank.

Banken har en forsiktig verdipapirstrategi med fastsatte rammer, bl.a. minimumskrav til rating, både for norske og utenlandske papirer. Rammer og fullmakter revideres årlig og er vedtatt av bankens styre. Konsernets beholdning av sertifikater og obligasjoner er i sin helhet klassifisert som omløpssmiddel. Hensikten med sertifikat- og obligasjonsbeholdningen er å sikre at konsernet har likviditetsreserver. Konsernets verdipapirbeholdning er definert å ikke være handelsportefølje. Nedenfor er vist porteføljen for delt på rating klasse og sektorfordelt verdipapirportefølje som begge er innenfor konsernets interne målkrav.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 25 - Aksjer, andeler og egenkapitalbevis

<i>Morbank og konsern</i>				
	31.12.20		31.12.19	
	Anskaffelseskost	Bokført verdi	Anskaffelseskost	Bokført verdi
Aksjer – ikke børsnoterte	194	207	224	379
Sum aksjer, andeler og egenkapitalbevis	194	207	224	379

Urealisert verdiendring i porteføljen føres over resultat under netto resultat på finansielle instrumenter

NOTE 25.1 - Tilgang og avgang aksjer, andeler og egenkapitalbevis

<i>Morbank og konsern</i>		
	31.12.20	31.12.19
Beholdning 1.1 SpareBank 1 Helgeland	379	358
Tilgang	0	20
Avgang	275	0
Justering til virkelig verdi	103	1
Beholdning pr 31.12	207	379

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 26 - Investeringer i datterselskap

						<i>Morbank</i>
						31.12.20 31.12.19
	Aksjekap.	Antall aksjer	Eierandel	Forretningskontor	Bokført verdi	Bokført verdi
ANS Bankbygg Mo	49	5.591	99 %	Mo i Rana	47	46
Helgeland Boligkreditt AS	540	540	100 %	Mo i Rana	540	540
AS Sparebankbygg	0,1	100	100 %	Sandnessjøen	1	1
Helgland Spb.eiend.selskap AS	0,1	100	100 %	Mosjøen	0,4	0,4
Helgeland Utviklingsselskap AS	0,5	500	100 %	Mosjøen	0	0
Strendene Utviklingsselskap AS	0,03	300	100 %	Sandnessjøen	0	15
Storgata 73 AS	0,1	140	56 %	Brønnøysund	1	1
Balanseført verdi 31.12.					590	604

Ikke kontrollerende eierinteresse i ANS Bankbygg (2,5 %) og Storgt. 73 (47 %) er vist som egen linje i regnskapet.

NOTE 26.1 - Spesifikasjon av årets endringer i datterselskap

			<i>Morbank</i>
			31.12.20 31.12.19
Balanseført verdi 1.1		604	595
Tilgang/avgang		1	15
Nedskrivning		-15	-6
Balanseført verdi pr 31.12		590	604

NOTE 26.2 - Eierandeler i datterselskap

								<i>Morbank</i>
								31.12.20
	Eierandel	Omløpsm.	Anl.mid	Korts.gjeld	Langs.gjeld	Egenkapital	Bokført verdi	
ANS Bankbygg Mo	99 %	24	23	0	0	47	47	
Helgeland Boligkreditt AS	100 %	7.725	0	1.596	5.516	616	540	
AS Sparebankbygg	100 %	2	8	0	10	1	1	
Helgland Spb.eiend.selskap AS	100 %	5	16	0	13	8	0,4	
Helgeland Utviklingsselskap AS	100 %	0	0	0	0	0	0	
Strendene Utviklingsselskap AS	100 %	1	19	0	34	-14	0	
Storgata 73 AS	56 %	2	5	1	1	5	1	

	Eierandel	Inntekter	Kostnader	Resultat
ANS Bankbygg Mo	99 %	8	7	1
Helgeland Boligkreditt AS	100 %	97	29	68
AS Sparebankbygg	100 %	2	2	0
Helgland Spb.eiend.selskap AS	100 %	3	2	1
Helgeland Utviklingsselskap AS	100 %	0	5	-5
Strendene Utviklingsselskap AS	100 %	1	26	-25
Storgata 73 AS	56 %	1	0	1

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

31.12.19

	Eierandel	Omløpsm.	Anl.mid	Korts.gjeld	Langs.gjeld	Egenkapital	Bokført verdi
ANS Bankbygg Mo	97 %	21	27	0	0	47	46
Helgeland Boligkreditt AS	100 %	8.047	0	721	6.728	598	540
AS Sparebankbygg	100 %	2	9	0	10	1	1
Helgeland Spb.eiend.selskap AS	100 %	4	17	0	13	7	0,4
Helgeland Utviklingsselskap AS	100 %	2	3	0	1	5	0
Strendene Utviklingsselskap AS	100 %	0	41	0	30	11	15
Storgata 73 AS	56 %	2	5	1	1	5	1

	Eierandel	Inntekter	Kostnader	Resultat
ANS Bankbygg Mo	97 %	7	6	1
Helgeland Boligkreditt AS	100 %	82	32	50
AS Sparebankbygg	100 %	2	2	0
Helgeland Spb.eiend.selskap AS	100 %	3	2	1
Helgeland Utviklingsselskap AS	100 %	0	1	-1
Strendene Utviklingsselskap AS	100 %	1	-3	-2
Storgata 73 AS	56 %	1	0	1

NOTE 27 - Tilknyttede selskaper

Helgeland Invest AS

SpareBank 1 Helgeland sitt eierskap i Helgeland Invest AS (HI) er av strategisk karakter. Målsettingen med investeringen er og har vært at tilgang på kapital og kompetanse skal bidra til å utvikle lokalt bedriftsmarked.

SpareBank 1 Helgeland hadde ved inngangen av året en eierposisjon i Helgeland Invest AS (HI) på 48,3 %. Aksjene i selskapet ble solgt i fjerde kvartal 2020 med en gevinst på 76 mill.kr. Frem til salget har det blitt inntektsført 30 mill.kr. i resultatandeler for de tre første kvartalene i 2020. For fjerde kvartal har ikke banken tilgang til regnskapene til nevnte selskap, og oppstilling nedenfor viser tall per tredje kvartal.

Banken har omarbeider regnskapet til HI frem til og med tredje kvartal slik at regnskapene til alle tilknyttede selskap i HI omarbeides iht. IFRS og måles etter egenkapitalmetoden. Øvrige investeringer har blitt målt til virkelig verdi. Banken tar inn det omarbeidede regnskapet til HI etter egenkapitalmetoden både i morbanken og konsernet. Banken har tidlig regnskapsavleggelse og har delvis måtte basere seg på foreløpig prognoser fra HI.

Morbank og konsern

31.12.20

Balanse 100 % eierandel	Omløpsmiddel	Anleggsmidler	Kortsikt.gj.	Langsikt.gj.	Egenkapital
Helgeland Invest AS per 30.09.20	99	635	0	0	734
REDE Eiendomsmegling AS per 30.09.20	69	2	60	0	11
Sum	167	637	60	0	745
Helgeland Invest AS	0	0	0	0	0
REDE AS (inkl. merverdi)	0	0	0	0	0
Sum	0	0	0	0	0

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank og konsern

31.12.19

Balanse 100 % eierandel		Omløpsmiddel	Anleggsmidler	Kortsikt.gj.	Langsikt.gj.	Egenkapital
Helgeland Invest AS		118	636	0	0	754
REDE Eiendomsmegling AS		77	25	63	1	38
Sum		195	661	63	1	792
Helgeland Invest AS	48,3 %	57	307	30	0	364
REDE AS (inkl. merverdi)	40,0 %	31	10	25	0	15
Sum		73	88	317	0	379

NOTE 27.1 - Spesifikasjon av årets endringer i tilknyttede selskap

Morbank og Konsern

Endring bankens eierandel i Helgeland Invest AS	31.12.20	31.12.19
Balanseført verdi 1.1	364	367
Utbytte	-39	0
Resultatandel	30	-24
Aksjesalg	-355	20
Balanseført verdi pr 31.12	0	364

Morbank og konsern

Endring bankens eierandel i REDE	31.12.20	31.12.19
Balanseført verdi 1.1	15	14
Verdijustering	-12	0
Resultatandel	0	1
Aksjesalg	-3	0
Balanseført verdi pr 31.12	0	15
Sum balanseført verdi tilknyttede selskaper	0	379

NOTE 27.2 - Resultatandel fra tilknyttede selskap

Morbank og konsern

					31.12.20	
		Driftsinnt	Finanskost.	Andre innt.	Driftskostnad	Resultat etter skatt
Resultat 100 %						
Helgeland Invest AS per 30.09.20		22	0	44	4	62
REDE Eiendomsmegling AS per 30.09.20		24	1	0	23	0
Sum		46	1	44	27	62
Helgeland Invest AS per 30.09.20	48 %	11	0	21	2	30
REDE Eiendomsmegling AS per 30.09.20	40 %	10	0	0	9	0
Sum		20	0	21	11	30

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank og konsern

					31.12.19	
		Driftsinnt	Finanskost.	Andre innt.	Driftskostnad.	Resultat etter skatt
Resultat 100 %						
Helgeland Invest AS		47	0	0	6	41
Eiendomsmegleren Helgeland (REDE)		42	0	1	39	3
Sum		89	0	1	45	44
Helgeland Invest AS	48 %	23	0	0	3	20
Eiendomsmegleren Helgeland (REDE)	40 %	17	0	0	16	1
Sum		40	0	0	18	21

NOTE 27.3 - Mellomværende og transaksjoner mellom banken og tilknyttede selskap

<i>Morbank</i>				<i>Konsern</i>	
31.12.19	31.12.20	Mellomværende		31.12.20	31.12.19
Fordringer					
0	0	Utlån til tilknyttede selskaper		0	0
0	0	Sum netto fordringer		0	0
Gjeld					
207	0	Innskudd fra tilknyttede selskaper		0	207
207	0	Sum gjeld		0	207
Transaksjoner					
0	0	Sum renteinntekter fra tilknyttede selskaper		0	0
3	0	Sum rentekostnader fra tilknyttede selskaper		0	3
24	0	Sum utbytte fra tilknyttede selskaper		0	24

NOTE 27.4 - Strategiske investeringer, ikke betydelig innflytelse

Banken har strategiske investeringer i verdipapirforetaket Norne Securities AS (7,5 % eierandel), leasingselskapet Brage Finans AS (8,6 % eierandel) og Balder Betaling AS (6,2 % eierandel), som har 10,5 % eierandel i Vipps. Disse selskapene er ikke konsolidert inn i bankens regnskap eller behandlet som tilknyttet selskap.

NOTE 28 - Nærstående parter

SpareBank 1 Helgeland definerer datterselskapene og tilknyttede selskaper som nærstående parter. Transaksjoner mellom morbank, konsernselskaper og tilknyttede selskaper foretas i samsvar med vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper. Opplysningene gis i henhold til IAS 24 "Opplysninger om nærstående parter". Transaksjoner mot ledende ansatte og tillitsmenn fremkommer i note i årsregnskapet (tilknyttede selskap jf. note 27.2).

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 28.1 - Konserninterne eliminerings / transaksjoner

	Konsern og morbank	
	31.12.20	31.12.19
Resultatregnskap		
Mottatte renter og kredittprovisjonsinntekter fra datterselskap	16	19
Mottatt utbytte / konsernbidrag	50	54
Innskuddsrenter til datterselskap	2	3
Husleiekostnader	10	10
Forvaltingshonorar	8	8
Balanse		
Utlån til datterselskaper	969	737
Obligasjon med fortrinnsrett	80	80
Innskudd fra datterselskaper	417	431
Fordring på utbytte	68	50

Vesentlige transaksjoner med nærstående parter per 31.12.19

Helgeland Boligkreditt AS (eierandel 100 %)

Overførte lån per 31.12.20 utgjør totalt 7.232 (7.600) mill. kr. Obligasjoner med fortrinnsrett i boligkredittselskapet utgjør 6.180 (6.745) mill. kr hvorav 80 (80) mill. kr er kjøpt av SpareBank 1 Helgeland. Driftskreditt på 1,5 mrd kr er per 31.12.20 trukket med 912 mill. kr. I tillegg har selskapet en trekkfasilitet på 1.500 mill. kr (med løpetid > ett år) gitt av SpareBank 1 Helgeland. Trekkfasiliteten skal dekke betalingsforpliktelser i sikkerhetsmassen for en rullerende 12 måneders periode, og er i sin helhet ubenyttet. Avtalene er inngått etter prinsipp om armlengdes avstand. I konsernregnskapet er effektene av fasilitetene eliminert.

I konsernregnskapet er effektene av fasilitetene eliminert. HSB har mottatt utbytte på 49,6 mill. kr i 2020.

Ans Bankbygg Mo (eierandel 99 %)

Banken leier lokaler av ANS Bankbygg og har betalt 4,2 mill. kr i 2020. I tillegg har banken betalt 1,5 mill. kr i felleskostnader.

Banken har mottatt utbytte på 0,9 mill. kr

NOTE 28.2 - Tillitsvalgte og ansattes låneforhold

Morbank			Konsern	
31.12.19	31.12.20	(beløp i mill. kr.)	31.12.20	31.12.19
242	243	Ansatte	316	310
22	31	Styret	31	38
18	26	Forstanderskapet	31	25
282	300	Sum utlån til tillitsvalgte og ansatte	378	373

Rentesats på lån til ansatte har vært lavere enn kunderenten for 2020. Denne lånefordelen utgjør 3,6 (3,5) mill. kr beregnet ut fra maks lånebeløp.

NOTE 28.3 - Ledende ansatte

Morbank				Konsern		
31.12.20				31.12.20		
Lån	Godt-gjørrelse	Pensjons-kostnad	(beløp i tusen kr.)	Pensjons-kostnad	Godt-gjørrelse	Lån
Ledergruppen:						
1.956	2.540	215	Hanne Nordgaard, adm.dir	215	2.540	3.856
	1.628	198	Bjørn-Tore Brønland, direktør bedriftsmarked	198	1.628	
5.700	1.606	197	Dag-Hugo Heimstad, direktør personmarked	197	1.606	5.700
	653	77	Ranveig Kråkstad, økonomidirektør t.o.m 29.02.20	77	653	
1.875	1.520	198	Sverre Klausen, finansdirektør	198	1.520	2.518
	1.288	223	Anne Ekroll, direktør risikostyring	223	1.288	2.368
4.000	1.146	160	Øyvind Karlsen, direktør forretningsutvikling	160	1.146	5.895

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Adm. direktør og medlemmer av ledergruppen er definert som ledende ansatte

I godtgjørelsen inngår bla. firmabil og kompensasjon ved overgang fra ytelsespensjon til innskuddspensjon.

Morbank						Konsern
31.12.19						31.12.19
Lån	Godt-gjørrelse	Pensjons-kostnad	(beløp i tusen kr.)	Pensjons-kostnad	Godt-gjørrelse	Lån
Ledergruppen:						
2.006	2.365	197	Hanne Nordgaard, adm.dir	197	2.365	3.906
0	1.496	183	Bjørn-Tore Brønlund, direktør bedriftsmarked	183	1.496	0
10.350	1.577	182	Dag-Hugo Heimstad, direktør personmarked	182	1.577	11.151
0	1.212	199	Ranveig Kråkstad, økonomidirektør	199	1.212	0
683	1.382	187	Sverre Klausen, finansdirektør	187	1.382	2.439
1.070	1.162	191	Anne Ekroll, direktør risikostyring	191	1.162	2.088
4.000	1.108	1.219	Øyvind Karlsen, direktør forretningsutvikling	149	1.108	6.011

NOTE 28.4 - Erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte

Erklæringen ble vedtatt av styret i SpareBank 1 Helgeland 24. februar 2021 og fremlegges for forstanderskapet 25. mars 2021.

Lønn til administrerende direktør fastsettes av bankens styre, mens lønn til øvrig ledende ansatte fastsettes av administrerende direktør. Det vises til note 28.3 i årsregnskapet vedrørende lønn og godtgjørelse til ledende ansatte. Avlønning skjer i form av fast lønn, naturalytelser og pensjonsordning. Administrerende direktør har en avtalefestet sluttlønn på 12 måneder.

Retningslinjer for godtgjørelse i regnskapsåret 2020

Lønn

Nivå på lederlønningene i SpareBank 1 Helgeland skal være konkurransedyktig, gjøre banken attraktiv som arbeidsgiver og stimulere til økt verdiskapning for banken. Lederlønningene fastsettes i forhold til utøvelse av bankens lederkrav og kjerneverdier, samt ut fra lønnsnivået i regionen og bransjen for øvrig.

Som ledende ansatte har banken definert:

- Adm. direktør
- Ledergruppen for øvrig

Naturalytelser

Art og verdi av naturalytelser skal være på linje med det som er vanlig for ledere i vår bransje. Ledende ansatte har avtale om mobiltelefon, avis, internettabonnement og hjemme-PC. Administrerende direktør, direktør personmarked og direktør bedriftsmarked disponerer firmabil.

Pensjonsordninger

Banken har innskuddsbasert pensjonsordning som også gjelder for ledende ansatte.

Administrerende direktør følger bankens til enhver tid gjeldende pensjonsordninger.

Bonus, opsjonsavtaler og sluttvederlag

Banken har per 31.12.20 ingen forhånds etablerte opsjons-, bonus- eller sluttvederlagsordninger ut over pensjonsordningene og nevnte avtale med administrerende direktør.

Redegjørelse for lederlønnspolitik i regnskapsåret 2020

Bankens lederlønnspolitik for 2020 er gjennomført i samsvar med hovedprinsippene som beskrevet i punktet ovenfor om retningslinjer for godtgjørelse.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 28.5 – Godtgjørelse styret

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.20			31.12.20	
Lån	Godt-gjørelse	(beløp i tusen kr.)	Godt-gjørelse	Lån
Styret:				
13.250	292	Styreleder Stein Andre Herigstad-Olsen	292	13.250
3.272	47	Styrets nestleder Bjørn Audun Risøy (t.o.m 26.03.2020)	47	3.272
3.000	113	Styrets nestleder Bjørn Andreas Krane (f.o.m 26.03.2020)	113	3.000
5.500	182	Siw Moxness	182	5.500
	118	Tone Helen Hauge	118	
	28	Nils Terje Furunes (t.o.m 26.03.2020)	28	
	129	Rolf Eigil Bygdnes (f.o.m 26.03.2020)	129	
4.490	118	Marianne Terese Steinmo	118	4.490
	49	Linda Brennbakk - 1. vara	49	
		Kurt Jessen Johansson - 2. vara (t.o.m. 26.03.2020)		
2.000	10	Knut Gullesen - 2. vara (f.o.m 26.03.2020)	10	2.000
2.768	120	Birgitte Lorentzen - ansattrepresentant	120	2.768
2.200	118	Geir Pedersen - ansattrepresentant	118	3.895
	10	Bente Johansen - personlig varamedlem for Birgitte Lorentzen	10	800
1.187	15	Håvard Digermul - personlig varamedlem for Geir Pedersen	15	1.422

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.19			31.12.19	
Lån	Godt-gjørelse	(beløp i tusen kr.)	Godt-gjørelse	Lån
Styret:				
0	86	Styreleder Ove Brattbakk (t.o.m. 27.03.19)	86	0
11.000	222	Styreleder Stein Andre Herigstad-Olsen (f.o.m. 27.03.19)	222	11.000
3.429	205	Bjørn Audun Risøy	205	7.694
0	27	Inga Marie Lund (t.o.m. 27.03.19)	27	4.403
0	48	Eva Monica Hestvik(t.o.m. 27.03.19)	48	3.300
7.000	122	Siw Moxness (f.o.m. 27.03.19)	122	7.000
0	82	Tone Helen Hauge (f.o.m. 27.03.19)	82	0
0	110	Nils Terje Furunes	110	0
396	110	Marianne Terese Steinmo	110	4.365
0	40	Linda Brennbakk - 1. vara	40	0
0	0	Kurt Jessen Johansson - 2. vara	0	0
2.849	115	Birgitte Lorentzen – ansattrepresentant	115	2.849
2.200	110	Geir Pedersen - ansattrepresentant	110	3.895
0	5	Bente Johansen - personlig varamedlem for B. Lorentzen	5	800
3.015	5	Sten-Ove Lisø - personlig varamedlem for Geir Pedersen (t.o.m	5	3.015
0		Lena Båtstrand – personlig varamedlem for Geir Pedersen(27.03-	0	1.470
0		Tom Værnes – personlig varamedlem for Geir Pedersen(11.04-	0	0
1.525	10	Håvard Digermul – personlig varamedlem for Geir Pedersen(18.09-	10	1.525

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 28.6 - Forstanderskapet

Morbank

Konsern

31.12.20

31.12.20

Lån	Godt- gjørelse	(beløp i tusen kr.)	Godt- gjørelse	Lån
Leder forstanderskapet				
0	43	Per Gunnar Hjorthen	43	0
Innskytervalgte				
4.052	21	Marianne Myrnes Steinrud	21	4.052
0	8	Ingvar Johan Møllersen	8	104
1.500	8	Kjell Idar Juvik	8	1.500
4.795	21	Marit Thrana	21	4.795
0	8	Helge Stanghelle	8	0
1.401	3	Sten Oddvar Solhaug t.o.m 26.03.2020	3	1.401
4.691	6	Eirik Bjørkmo f.o.m 26.03.2020	6	4.691
2.100	8	Reidun Breirem	8	2.100
3.090	8	Tone Helen Jakobsen	8	5.681
0	8	Torill Beate Risøy	8	0
Egenkapitalbevisiere				
0	0	Brynjar Forbergskog	0	0
0	42	Øyvin Trønsdal	42	978
0	8	Toril Mevold	8	1.300
3.982	8	Inger Lise Strøm	8	3.982
0	18	Anne Påsche Jakobsen	18	0
0	8	Lars Martin Lunde	8	0
0	0	Per Gunnar Hjorthen	0	0
0	8	Åsmund Skår	8	0
0	8	Frank Høyen	8	0
28	0	Maria Olaisen	0	28
Ansatte				
3.000	23	Nils Knutli	23	3.428
2.500	8	Einar Eliassen	8	2.500
1.850	8	Karianne Kristensen	8	1.850
2.994	8	Sten Ove Lisø	8	2.994
1.608	8	Steinar Johansen	8	1.608
1.260	3	Tore Stamnes t.o.m 26.03.2020	3	1.940
3.105	6	Bertil Einvik f.o.m 26.03.2020	6	3.105

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

Konsern

31.12.19

31.12.19

Lån	Godt- gjørelse	(beløp i tusen kr.)	Godt- gjørelse	Lån
Leder forstanderskapet				
0	40	Per Gunnar Hjorthen	40	0
Innskytervalgte				
4.052	10	Marianne Myrnes Steinrud	10	4.052
0	5	Ingvar Møllersen	5	151
1.278	5	Wenche Drevland t.o.m. 27.03.19	5	3.602
1.500	0	Kjell Idar Juvik f.o.m. 27.03.19	0	1.500
4.430	5	Marit Thrana	5	4.430
0	5	Helge Stanghelle	5	0
710	5	Sten Oddvar Solhaug	5	710
0	10	John Luktavassmo t.o.m. 27.03.19	10	0
2.100	5	Reidun Breirem f.o.m. 27.03.19	5	2.100
3.000	5	Tone Helen Jakobsen	5	3.000
0	5	Torill Beate Risøy	5	0
Egenkapitalbevisiere				
0	0	Brynjar Forbergskog	0	0
0	35	Øyvin Trønsdal	35	1.146
0	0	Toril Mevold	0	1.300
800	0	Inger Lise Strøm	0	3.204
0	18	Anne Påsche Jakobsen	18	0
0	5	Lars Martin Lunde	5	0
0	0	Per Gunnar Hjorthen	0	0
0	5	Frank Høyen	5	0
0	0	Maria Olaisen	0	0
0	0	Åsmund Skår	0	0
Ansatte				
2.200	18	Nils Sagrabb	18	3.484
2.500	5	Einar Eliassen	5	2.500
0	5	Karianne Kristensen	5	1.850
1.976	3	Sten Åge Rørmark t.o.m.27.03.19	3	1.976
3.015	3	Sten Ove Lisø f.o.m. 27.03.19	3	3.015
1.016	2	Morten Myran t.o.m. 27.03.19	2	1.916
211	3	Steinar Johansen f.o.m. 27.03.19	3	1.659
1.257	5	Tore Stamnes	5	1.963

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 29 - Utsatt skattefordel

Morbank			Konsern	
31.12.19	31.12.20	Midlertidige forskjeller:	31.12.20	31.12.19
Positive midlertidige forskjeller				
31	4	Øvrige midlertidige forskjeller	4	31
31	4	Sum positive midlertidige forskjeller	4	31
8	1	Utsatt skatt	1	8
Negative midlertidige forskjeller				
9	4	Nedskrivninger rentebærende verdipapirer	4	9
-4	3	Driftsmidler	3	12
24	23	Pensjonsforpliktelse	23	24
33	76	Andre forskjeller	76	33
62	106	Sum negative midlertidige forskjeller	106	77
0	0	Fremførbart underskudd	0	0
62	106	Sum negative midlertidige forskjeller	106	77
15	27	Utsatt skattefordel	27	19
8	26	Netto utsatt skattefordel	26	12

Utdeling av utbytte til morbankens egenkapitalbeveiere påvirker verken konsernets betalbare eller utsatte skatt.

Utsatt skatt/skattefordel er beregnet på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer ved utgangen av regnskapsåret mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier ved bruk av gjeldsmetoden. Utsatt skatt nettoføres når konsernet har en juridisk rett til å motregne utsatt skattefordel mot utsatt skatt i balansen.

NOTE 30 - Varige driftsmidler

Morbank			Konsern			
31.12.20						31.12.20
Totalt	Maskiner, utstyr, inventar og biler	Bygninger og annen fast eiendom		Bygninger og annen fast eiendom	Maskiner, utstyr, inventar og biler	Totalt
280	222	58	Anskaffelseskost per 01.01.20	240	222	462
21	21	0	Tilgang	0	21	21
31	31	0	Avgang	0	31	31
270	212	58	Anskaffelseskost per 31.12.20	240	211	451
205	152	53	Akk. av- og nedskrivninger per 01.01.20	124	165	289
17	17	0	Årets avskrivninger	6	17	24
0	0	0	Avgang akk. av- og nedskrivninger	20	0	20
223	170	53	Akk. av- og nedskrivning per 31.12.20	150	182	333
47	42	5	Bokført verdi per 31.12.20	90	29	118
	10-33 %	3-4 %	Prosentsetter for ordinære avskrivninger	3-4 %	10-33 %	
	3-10 år	30 år	Økonomisk levetid *)	30 år	3-10 år	

*) Økonomisk levetid for det enkelte driftsmiddel er lagt til grunn.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

<i>Morbank</i>				<i>Konsern</i>		
31.12.19				31.12.19		
Totalt	Maskiner, utstyr, inventar og biler	Bygninger og annen fast eiendom		Bygninger og annen fast eiendom	Maskiner, utstyr, inventar og biler	Totalt
261	203	58	Anskaffelseskost per 01.01.19	200	203	403
50	50	0	Tilgang	40	50	90
31	31	0	Avgang	0	31	31
280	222	58	Anskaffelseskost per 31.12.19	240	222	462
191	138	53	Akk. av- og nedskrivninger per 01.01.19	124	146	270
14	14	0	Årets avskrivninger	0	19	19
0	0	0	Avgang akk. av- og nedskrivninger	0	0	0
205	152	53	Akk. av- og nedskrivning per 31.12.19	124	165	289
75	70	5	Bokført verdi per 31.12.19	116	57	173
	10-33 %	3-4 %	Prosentsetter for ordinære avskrivninger	3-4 %	10-33 %	
	3-10 år	30 år	Økonomisk levetid *)	30 år	3-10 år	

*) Økonomisk levetid for det enkelte driftsmiddel er lagt til grunn.

NOTE 31 - Andre eiendeler

<i>Morbank</i>				<i>Konsern</i>	
31.12.19	31.12.20			31.12.20	31.12.19
6	3	Diverse interimskonti		3	7
34	45	Fordring eiendom/Bruksrett leiekontrakter		15	14
6	8	Forskuddsbetalte kostnader		10	7
20	5	Overtatte eiendommer		5	20
66	61	Sum andre eiendeler		33	48

NOTE 32 - Utenlandsk valuta

Konsern og morbank

Konsernet har en ikke vesentlig beholdning av utenlandsk valuta tilgjengelig i minibank. Konsernet har ingen transaksjoner i utenlandsk valuta av betydning, men har stilt garanti for valutalån forvaltet av valutabank på vegne av SpareBank 1 Helgeland. Se note 2.3.1, valutarisiko.

NOTE 33 - Gjeld til kredittinstitusjoner

<i>Morbank</i>				<i>Konsern</i>	
31.12.19	31.12.20			31.12.20	31.12.19
3	0	Gjeld til kredittinstitusjoner uten løpetid		1	4
550	550	Andre langsiktige lån		550	550
553	550	Sum gjeld til kredittinstitusjoner		551	554

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

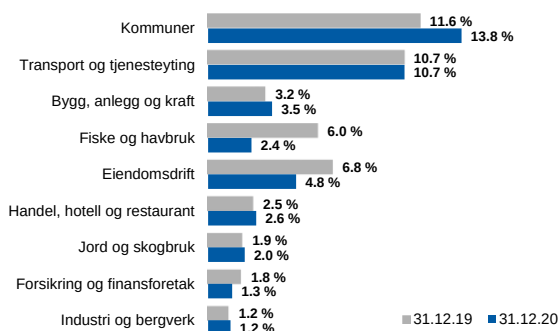
NOTE 34 - Innskudd fra kunder

NOTE 34.1 - Innskudd fra kunder fordelt på næring

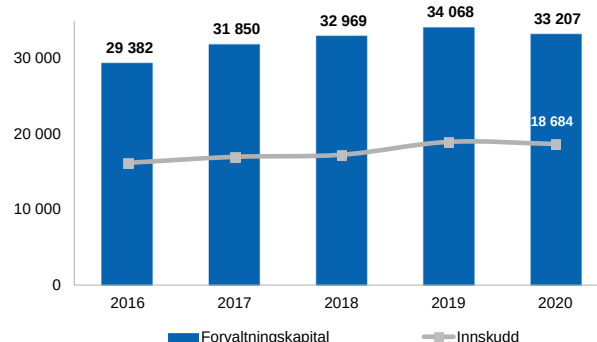
Morbank				Konsern				
%	31.12.19	%	31.12.20	Innskudd fordelt på næring	31.12.20	%	31.12.19	%
3,9 %	749	3,3 %	629	Forsikring og finansielle foretak	246	1,3 %	721	3,8 %
11,3 %	2.192	13,5 %	2.579	Fylkeskommuner og kommuner	2.579	13,8 %	2.192	11,6 %
1,9 %	361	2,0 %	373	Jord- og skogbruk	373	2,0 %	361	1,9 %
5,9 %	1.138	2,3 %	441	Fiske og havbruk	441	2,4 %	1.138	6,0 %
1,1 %	221	1,2 %	228	Industri og bergverk	228	1,2 %	221	1,2 %
3,1 %	599	3,4 %	651	Bygg, anlegg og kraft	651	3,5 %	599	3,2 %
2,4 %	474	2,6 %	489	Varer, hotell og restaurant	489	2,6 %	474	2,5 %
10,5 %	2.028	10,5 %	1.999	Transport og tjenesteytende næringer	1.999	10,7 %	2.028	10,7 %
6,8 %	1.323	4,9 %	931	Eiendomsdrift	896	4,8 %	919	4,8 %
46,9 %	9.085	43,6 %	8.320	Næring	7.902	42,3 %	8.653	45,6 %
53,1 %	10.306	56,4 %	10.781	Personmarked	10.782	57,7 %	10.306	54,4 %
100,0 %	19.391	100 %	19.101	Sum	18.684	100 %	18.959	100 %

Lov om sikringsordninger for banker og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner pålegger alle sparebanker å være medlem av Bankenes Sikringsfond. Fondet plikter å dekke tap som en innskyter har på innskudd i en medlemsinstitusjon med inntil 2 mill. kr av det samlede innskudd, i underkant av 60 % av samlet innskuddsvolum.

Innskuddsfordeling BM av sum innskudd

FVK-utvikling hvorav innskudd (mill. kr.)

Innskudd fra kunder per 31.12.20

Innskudd fra kunder utgjør 18,7 (19,0) mrd, herav 7,9 (8,7) mrd er innskudd fra bedriftsmarkedskunder. Grafen ovenfor viser sektorfordeling, med vekst i kommunal sektor og havbruk. Andel av innskudd fra personkunder utgjør 57,7 (54,4) %. Av innskuddene er 89,0 (89,7) % innskudd fra kunder på Helgeland.

NOTE 34.2 - Innskudd fra kunder, geografisk fordeling

<i>Morbank</i>				<i>Konsern</i>	
31.12.20	%-andel			31.12.20	%-andel
17.185	90,0 %	Helgeland		16.787	89,8 %
1.765	9,2 %	Norge for øvrig		1.755	9,4 %
151	0,8 %	Utenfor Norge		142	0,8 %
19.101	100 %	Sum		18.684	100 %

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.19	%-andel		31.12.19	%-andel
17.187	88,6 %	Helgeland	16.867	89,0 %
2.062	10,6 %	Norge for øvrig	1.955	10,3 %
142	0,7 %	Utenfor Norge	137	0,7 %
19.391	100,0 %	Sum	18.959	100,0 %

NOTE 34.3 - Innskudd fra kunder, ulike innskuddsformer

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.19	31.12.20		31.12.20	31.12.19
7.151	7.926	Ordinære vilkår uten oppsigelse uten avtalt løpetid	7.892	7.119
10.568	9.698	Spesielle vilkår kundeinnskudd uten avtalt løpetid	9.315	10.168
1.550	1.399	Spesielle vilkår kundeinnskudd med avtalt løpetid	1.399	1.550
122	78	Likviditetsinnskudd kunder med avtalt løpetid	78	122
19.391	19.101	Sum innskudd fra og gjeld til kunder	18.684	18.959

NOTE 35 - Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.19	31.12.20		31.12.20	31.12.19
3.814	4.053	Obligasjonslån	10.694	10.499
-145	-735	Egne obligasjoner	-1.276	-165
3.669	3.318	Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	9.418	10.334

All verdipairgjeld er i norske kroner.

NOTE 35.1- Spesifikasjon av obligasjonslån

				<i>Konsern</i>
				31.12.20
	Forfall	Verdipapirgjeld	Egenbeholdning	Netto pålydende
Obligasjonslån, fast rente	2021	500	434	66
Obligasjonslån FRN	2021	1.505	642	863
Obligasjonslån, fast rente	2022	500	0	500
Obligasjonslån FRN	2022	3.200	200	3.000
Obligasjonslån, fast rente	2023	500	0	500
Obligasjonslån FRN	2023	2.000	0	2.000
Obligasjonslån, fast rente	2024	500	0	500
Obligasjonslån FRN	2024	500	0	500
Obligasjonslån, FRN	2025	1.200	0	1.200
Obligasjonslån, fast rente	2029	300	0	300
Sum obligasjonslån		10.705	1.276	9.429

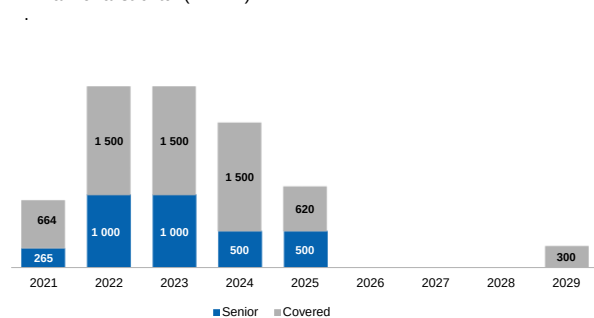
NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Konsern

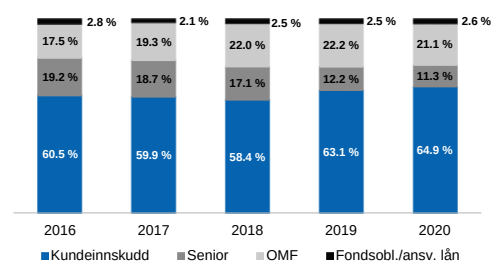
31.12.19

	Forfall	Verdipapirgjeld	Egenbeholdning	Netto pålydende
Obligasjonslån, fast rente	2020	162	0	162
Obligasjonslån FRN	2020	204	73	131
Obligasjonslån, fast rente	2021	500	92	408
Obligasjonslån FRN	2021	3.000	0	3.000
Obligasjonslån, fast rente	2022	500	0	500
Obligasjonslån FRN	2022	2.205	0	2.205
Obligasjonslån, fast rente	2023	500	0	500
Obligasjonslån FRN	2023	1.500	0	1.500
Obligasjonslån, fast rente	2024	500	0	500
Obligasjonslån FRN	2024	500	0	500
Obligasjonslån FRN	2025	620	0	620
Obligasjonslån, FRN	2029	300	0	300
Sum obligasjonslån		10.491	165	10.326

Innlån forfallstruktur (mill. kr.)

Andel finansiering

Finansiering

Likviditetsrisikoen reduseres gjennom å spre verdipapirgjelden på ulike- markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider. Konsernets andel av langsiktig funding per 31.12.20 var 92,1 (97,3) %

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Obligasjoner med fortrinnsrett inngår i verdipapirgjeld i konsernet med 6,2 (6,7) mrd. kr. LTV i sikkerhetsmassen 54 (57) %. Innskudd er viktig finansieringskilde og konsernet har god innskuddsdekning.

Spesifikasjon av obligasjonslån

<i>Morbank</i>				
31.12.20				
	Forfall	Verdipapirgjeld	Egenbeholdning	Netto pålydende
Obligasjonslån fast rente	2021	500	434	66
Obligasjonslån, frn	2021	500	301	199
Obligasjonslån, fast rente	2022	500	0	500
Obligasjonslån frn.	2022	500	0	500
Obligasjonslån, fast rente	2023	500	0	500
Obligasjonslån frn.	2023	500	0	500
Obligasjonslån, fast rente	2024	500	0	500
Obligasjonslån frn.	2025	500	0	500
Sum obligasjonslån		4.000	735	3.265

<i>Morbank</i>				
31.12.19				
	Forfall	Verdipapirgjeld	Egenbeholdning	Netto pålydende
Obligasjonslån fast rente	2020	162	0	162
Obligasjonslån, frn	2020	148	53	95
Obligasjonslån, fast rente	2021	500	92	500
Obligasjonslån frn.	2021	500	0	500
Obligasjonslån, fast rente	2022	500	0	500
Obligasjonslån frn.	2022	500	0	500
Obligasjonslån, fast rente	2023	500	0	500
Obligasjonslån frn.	2023	500	0	500
Obligasjonslån, fast rente	2024	500	0	500
Sum obligasjonslån		3.810	145	3.665

<i>Morbank</i>				<i>Konsern</i>	
31.12.19	31.12.20			31.12.20	31.12.19
3.665	3.265	Obligasjonslån		9.349	10.325
-24	33	Verdijustering		45	-32
28	20	Påløpte renter		24	41
3.669	3.318	Sum verdipapirgjeld		9.418	10.334

<i>konsern</i>					
Endring i verdipapirgjeld totalt	31.12.19	Emittert	Forfalt/innløst	Øvr.endringer	31.12.20
Obligasjonslån, nominell verdi	10.325	699	-1.676	1	9.349
Verdijustering	-32			77	45
Påløpte renter	41			-17	24
Totalt	10.334	699	-1.676	61	9.418

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

konsern

Endring i verdipapirgjeld totalt	31.12.18	Emittert	Forfalt/innløst	Øvr.endringer	31.12.19
Obligasjonslån, nominell verdi	11.502	6.308	-7.455	-30	10.325
Verdijustering	21			-53	-32
Påløpte renter	33			8	41
Totalt	11.556				10.334

Konsern

Endring i verdipapirgjeld amortisert kost	31.12.19	Emittert	Forfalt/innløst	Øvr.endringer	31.12.20
Obli.amortisert kost nominell verdi	7.927	673	-1.146	39	7.493
Påløpte renter	21			-14	7
Totalt	7.948				7.500

Endring i verdip. amortisert kost	31.12.18	Emittert	Forfalt/innløst	Øvr.endringer	31.12.19
Obli.,amortisert kost nominell verdi	9.173	4.825	-6041	-30	7.927
Påløpte renter	13			8	21
Totalt	9.186				7.948

Konsern

Endring i verdipapirgjeld sikring	31.12.19	Emittert	Forfalt/innløst	Øvr.endringer	31.12.20
Obligasjonslån, nominell verdi	2.398	26	-530	-38	1.856
Verdijustering	-32			77	45
Påløpte renter	20			-3	17
Totalt	2.386				1.918

Konsern/morbank

Endring i verdipapirgjeld sikring	31.12.18	Emittert	Forfalt/innløst	Øvr.endringer	31.12.19
Obligasjonslån, sikring nominell	2.329	1.532	-1.462	0	2.398
Verdijustering	21			-53	-32
Påløpte renter	20			0	20
Totalt	2.370				2.386

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

Endring i verdipapir- gjeld amortisert	31.12.19	Emittert	Forfalt/innløst	Øvr.endringer	31.12.20
Obl.,amortisert kost nominell verdi	1.568	653	-549	40	1.712
påløpte renter	8			-5	3
Totalt	1.577				1.715

Morbank

Endring i verdipapir- gjeld amortisert	31.12.18	Emittert	Forfalt/innløst	Øvr.endringer	31.12.19
Obl.,amortisert kost nominell verdi	2.684	1.328	-2.444		1.568
påløpte renter	4			4	8
	2.688				1.577

Morbank

Endring i verdipapir- gjeld sikring	31.12.19	Emittert	Forfalt/innløst	Øvr.endringer	31.12.20
Obl.,amortisert kost nominell verdi	2.097	26	-530	-40	1.553
Verdijusteringer	-24			57	33
påløpte renter	20			-3	17
Totalt	2.092				1.603

Morbank

Endring i verdipapir-	31.12.18	Emittert	Forfalt/innløst	Øvr.endringer	31.12.19
Obl.,amortisert kost nominell verdi	2.325	1.235	-1.463		2.097
Verdijusteringer	25			-49	-24
påløpte renter	20				20
Totalt	2.370				2.092

Morbank

Endring i ansvarlig lån	31.12.19	Emittert	Forfalt/innløst	Øvr.endringer	31.12.20
Obl.,amortisert kost nominell verdi	451				451
Verdijustering	-1				-1
påløpte renter	2			-1	1
Totalt	452			-1	451

NOTE 36 - Andre forpliktelser

Morbank			Konsern	
31.12.19	31.12.20		31.12.20	31.12.19
29	27	Annen kortsiktig gjeld	27	20
64	45	Betalbar skatt	63	70
93	72	Sum annen gjeld	90	90
17	17	Påløpte feriepenger og arbeidsgiveravgift	17	17
46	137	Andre påløpte kostnader	110	45
63	154	Sum påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter	127	62
24	24	Netto pensjonsforpliktelser (note 12)	24	23
4	4	Avsetning til tap på ubenyttet kreditt, innvilget ikke diskonterte lån og garantier	4	4
28	28	Sum påløpte forpliktelser	28	27
184	254	Sum andre forpliktelser	245	179

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 36.1 - Ubenyttede trekkfasiliteter

	<i>Konsern og morbank</i>	
	31.12.20	31.12.19
Kortsiktig trekkfasilitet, 1år	300	300
Sum ubenyttede trekkfasiliteter	300	300

Konsernets samlede likviditetsreserver vurderes å være tilfredsstillende.

Konsernet har i tillegg:	31.12.20	31.12.19
Overskuddslikviditet i Norges Bank pr 31.12	51	50

Obligasjoner til flytende rente; rente fastsettes forskuddsvis for 3 måneder av gangen og belastes renteutgifter. Konsernets obligasjoner tilbakebetales ved forfall, dersom avtale tillater det og konsernet ønsker det kan lånet tilbakebetales tidligere. Ingen av konsernets senior obligasjoner er sikret. Konsernet har ikke misligholdt lånte midler i løpet av regnskapsåret. Det gjelder både hovedstol, betaling av renter og/eller innløsningsbeløp.

Pantstillelser

Oversikt over konsernets pantstillelser fremkommer av note 41.

Forpliktende avtaler om anskaffelser av eiendom, anlegg og utstyr:

Konsernet har ikke inngått vesentlige forpliktende avtaler om anskaffelse av eiendom, anlegg og utstyr.

Rettstvister

Konsernet er ikke involvert i rettstvister som vurderes å ha betydning for konsernets soliditet eller lønnsomhet.

NOTE 37 - Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjon

<i>Morbank</i>						<i>Konsern</i>	
Instrument	Opptaksår	Pålydende	Rente	Innløsningsrett	Forfall	31.12.20	31.12.19
Ansvarlig lån	2018	MNOK	3 mnd. Nibor +140bp	call 11.04.2023	11.04.2028	300	300
Ansvarlig lån	2018	MNOK	3 mnd. Nibor +152bp	call 06.09.2023	06.09.2028	150	150
Fondsobligasj	2016	MNOK	3 mnd.Nibor +440bp	call 01.12.2021	01.12.2099	300	300
						750	750

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 38 - Kapitaldekning

Morbank			Konsern	
31.12.19	31.12.20		31.12.20	31.12.19
209	209	Egenkapitalbeviskapital	209	209
971	971	Overkursfond	971	971
-1	0	Egne egenkapitalbevis	0	-1
299	299	Fondsobligasjon	299	299
1.478	1.479	Sum innskutt kapital	1.479	1.478
590	753	Grunnfond	753	590
439	38	Fond for urealisert gevinster	38	439
53	41	Gavefond	41	53
822	1.354	Utjevningsfond	1.354	822
112	65	Avsatt utbytte	65	112
0	0	Annen egenkapital	85	69
2.017	2.252	Sum opptjent egenkapital	2.340	2.085
3.494	3.731	Sum balanseført egenkapital	3.819	3.563
-299	-299	Hybridkapital (FO)	-299	-299
-90	0	Eierandel i finansinstitusjoner inkl..Brage finans	0	-84
-195	-128	Øvrige (utbytte, gaver, andre fradrag)	-131	-194
2.910	3.304	Sum ren kjernekapital	3.389	2.987
-17	0	Eierandeler i finansinstitusjoner	0	-16
0	0	Øvrige	0	0
299	299	Hybridkapital (FO)	299	299
3.192	3.603	Sum kjernekapital	3.688	3.271
452	451	Ansvarlig lånekapital	451	452
0	0	Eierandel i finansinstitusjoner	0	0
0	0	Øvrige	0	0
452	451	Sum tilleggskapital	451	452
3.644	4.054	Sum netto ansvarlig kapital	4.139	3.723
16.201	16.023	Vektet beregningsgrunnlag	17.229	17.893
17,97 %	20,62 %	Ren kjernekapitaldekning i %	19,67 %	16,69 %
19,71 %	22,49 %	Kjernekapitaldekning	21,41 %	18,28 %
22,50 %	25,30 %	Totalkapitaldekning	24,02 %	20,81 %
Sum ren kjernekapital inkl. samarbeidende gruppe			3.400	3.087
Sum kjernekapital inkl. samarbeidende gruppe			3.714	3.400
Sum netto ansvarlig kapital inkl. samarbeidende gruppe			4.184	3.872
Totalt beregningsgrunnlag inkl. samarbeidende gruppe			18.110	18.729
Kapitaldekning inklusiv samarbeidende gruppe				
Ren kjerkeapitaldekning etter forholdsmessig konsolidering i %			18,78 %	16,48 %
Kjernekapitaldekning etter forholdsmessig konsolidering i %			20,51 %	18,16 %
Totalkapitaldekning etter forholdsmessig konsolidering i %			23,10 %	20,68 %

Fra 31.12.20 er lovbestemt minstekrav på ren kjernekapitaldekning på 11,0 %. Banken har et Pilar 2 tillegg på 2,2 %. Konsernets kapitalkrav inkludert Pilar 2 tillegg utgjør dermed 13,2 %. SpareBank 1 Helgeland har mål på ren kjernekapital på 17 %, som hensyntar forventning om økte krav for systemrisiko og motsykliske bufferkrav.

Sammenligningstallene for 2019 inneholder utbyttegrad på 50 %. Forstanderskapet i Helgeland Sparebank vedtok den 26. mars 2020 å midlertidig holde tilbake deler av utbytte i lys av usikkerheten knyttet Koronapandemien. Dette er ikke hensyntatt i sammenligningstallene for kapitaldekningen ovenfor. Medregnet tilbakeholdt utbytte ville konsernet hatt en ren kjernekapitaldekning på 17,17 og en totalkapitaldekning på 21,36 prosent (etter forholdsmessig konsolidering av samarbeidende grupper). Ny disponering av årsresultatet er hensyntatt i kapitaldekningen ved utgangen av kvartalet. Endringen i disponering fremgår av oppstilling over endring egenkapital.

SpareBank 1 Helgeland har valgt standardmetoden for beregning av kredittrisiko og basismetoden ved beregning av operasjonell risiko.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.19	31.12.20		31.12.20	31.12.19
0	2	Stater og sentralbanker	2	0
410	307	Lokale og regionale myndigheter	307	410
452	524	Institusjoner	197	310
1.588	1.899	Foretak	1.899	1.588
985	908	Massemarkedsengasjementer	908	1.058
8.484	8.467	Engasjementer med pant i eiendom	11.075	11.313
770	643	Forfalte engasjementer	667	843
804	813	Obligasjoner med fortrinnsrett	189	122
0	212	Høyrisikoengasjement	212	0
0	0	Andeler i verdipapirfond	0	0
1.237	774	Egenkapitalposisjoner	183	633
156	120	Øvrige engasjementer	164	257
14.886	14.669	Beregningsgrunnlag kredittrisiko	15.803	16.533
1.308	1.347	Beregningsgrunnlag operasjonell risiko	1.385	1.349
8	7	Fradrag/tillegg i beregningsgrunnlaget	41	11
16.201	16.023	Totalt beregningsgrunnlag	17.229	17.893

NOTE 38.1 - Kapitalstyring

Konsern

Bankens styre har vedtatt en kapitalplan for 2020 - 2025, hvor tilfredsstillelse av kapitalkravene i CRD IV er sentralt. Styret har fastsatt nye kapitalmål, der målsettingen er en ren kjernekapitaldekning (konsern) på minimum 17,0 % og en totalkapitaldekning på over 20,5 %.

NOTE 39 – Egenkapitalbevis

NOTE 39.1 – Fordeling av egenkapitalbevis etter antall egenkapitalbevis

Morbank
31.12.20

Fordeling etter antall egenkapitalbevis	Egenkapitalbevisiere		Egenkapitalbevis	
	Antall	Andel %	Antall	Andel %
1 –1 000	1.782	71,2 %	577.972	2,8 %
1 001 –10 000	601	24,0 %	1.863.106	8,9 %
10 001 –50 000	86	3,4 %	1.795.455	8,6 %
50 001 –100 000	13	0,5 %	973.738	4,7 %
> 100 001	20	0,8 %	15.661.156	75,0 %
Sum	2.502	100,0 %	20.871.427	100,0 %

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

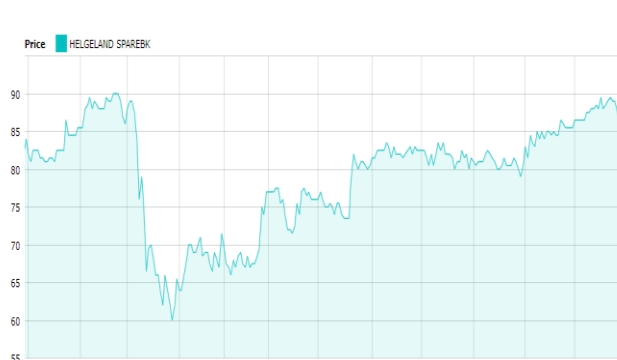
31.12.19

Fordeling etter antall egenkapitalbevis	Egenkapitalbevisiere		Egenkapitalbevis	
	Antall	Andel %	Antall	Andel %
1 –1 000	1.668	72,0 %	522.803	2,5 %
1 001 –10 000	538	23,2 %	1.675.850	8,0 %
10 001 – 50 000	78	3,4 %	1.656.985	7,9 %
50 001 –100 000	12	0,5 %	879.720	4,2 %
100 001 – 500 000	20	0,9 %	16.136.069	77,3 %
Sum	2.316	100,0 %	20.871.427	100,0 %

Omsetning av Helgelands Sparebanks egenkapitalbevis

Kurs per 31.12.20 var kr. 86,0 (84,0) per egenkapitalbevis. Graf for kursutvikling for SpareBank 1 Helgeland og kursutviklingen for finanssektoren på Oslo Børs.

Sparebankstiftelsen Helgeland er største eier med 35,0 % av egenkapitalbevisene i HELG.

Marketmaking-avtale

SpareBank 1 Helgeland har inngått marketmaking-avtale vedrørende handel av egenkapitalbevis. Formålet med avtalen er å sikre likviditet og jevne ut tilbud/etterspørsel, samt å bidra til markedsføringen av egenkapitalbevisene. Videre innebærer avtalen at forskjellen mellom kjøper og selgernoteering skal søkes holdt til maksimalt fire prosentpoeng, dog avrundet til det naturlige beløp. Forskjellen kan likevel holdes mindre dersom markedsinteressen tilsier det. Kursfastsettelsen skal til enhver tid gjenspeile markedets vurdering.

Avkastning og utbyttepolitikk

Det er et prioritert område å utøve en god egenkapitalforvaltning bl.a. ved å utøve en eierpolitikk som bidrar til å skape bedre likviditet i egenkapitalbeviset. Banken ønsker å holde en åpen dialog med egenkapitalbevisiere og øvrige aktører i markedet. Det er vår vurdering at korrekt og relevant informasjon til rett tid skaper tillit og forutsigbarhet og bidrar til riktig prising av SpareBank 1 Helgelands egenkapitalbevis. Ved hendelser som medfører informasjonsplikt vil meldinger bli sendt Oslo Børs, og etterpå bli lagt ut på bankens egne hjemmesider. Banken har vært børsnotert siden 2000, og har fulgt de krav til rapportering og informasjon som børsen krever av noterte selskaper. Bankens ticker er HELG.

Styret har foreslått en utdelingsgrad på 11,5 (25) %. Eierbrøk 76,3 % per 31.12.20 og 76,4 % per 31.12.19.

NOTE 39.2 - Egenkapitalbeviskapital

Morbank

I.h.t. bankens utbyttepolitikk kan inntil halvparten av eierandelskapitalens andel av overskuddet utbetales som utbytte, og tilsvarende inntil halvparten av grunnfondskapitalens andel av overskuddet kan utbetales som gaver eller overføres til stiftelse(r). Resterende del av overskuddet overføres henholdsvis utjevningsfondet og grunnfondet. Banken har en strategi om en langsiktig og forutsigbar utbyttepolitikk.

Egenkapitalbeviskapitalen utgjør 208 (208) mill. kr og er fordelt på 2.502 eiere. Note 39.3 viser oversikt over de 20 største egenkapitalbevisierne.

NOTE 39.3 - De 20 største eierne

						Morbank
						31.12.20
	Antall	% andel		Antall	% andel	
Sparebankstiftelsen Helgeland	7.315.020	35,0 %	VPF Nordea Avkastning	240.370	1,2 %	
Pareto Invest AS	1.948.414	9,3 %	VPF Nordea Kapital	238.245	1,1 %	
VPF Nordea Norge	1.407.987	6,7 %	AF Kapital Management	181.749	0,9 %	
VPF Eika egenkapital	994.471	4,8 %	Melum Mølle AS	177.000	0,8 %	
Lamholmen Invest AS	464.491	2,2 %	Melesio Capital AS	153.147	0,7 %	
Bergen kommunale Pensjon	462.650	2,2 %	Vigner Olaisen AS	144.653	0,7 %	
U.S Bank National Association	384.273	1,8 %	Nima Invest AS	126.063	0,6 %	
MP Pensjon PK	379.203	1,8 %	VFP Nordea Norge Pluss	123.527	0,6 %	
Helgeland Kraft AS	377.691	1,8 %	Steffen Nervik	120.000	0,6 %	
Catilina Invest AS	314.046	1,5 %	Merrill Lynch Prof	108.156	0,5 %	
Sum 10 største eiere	14.048.246	67,3 %	Sum 20 største eiere	15.661.156	75,0 %	

Banken har per 31.12.20 utstedt totalt 20.871.427 stk. egenkapitalbevis pålydende kr. 10,-. Veid gjennomsnitt i 2019 ble 20.871.427 stk.

						Morbank
						31.12.19
	Antall	% andel		Antall	% andel	
Sparebankstiftelsen Helgeland	7.315.020	35,0 %	Catilina Invest AS	314.046	1,5 %	
Pareto Invest AS	1.949.392	9,3 %	VPF Nordea Avkastning	240.370	1,2 %	
VPF Nordea Norge	1.407.987	6,7 %	VPF Nordea Kapital	238.245	1,1 %	
VPF Eika egenkapital	825.339	4,0 %	AF Kapital Management	181.749	0,9 %	
Bergen kommunale Pensjon	550.000	2,6 %	Melum Mølle AS	177.000	0,8 %	
Merrill Lynch Prof	532.995	2,6 %	Vigner Olaisen AS	144.653	0,7 %	
U.S Bank National Association	507.173	2,4 %	DNB Markets Aksjehandel/-analyse	140.000	0,7 %	
Lamholmen Invest AS	464.491	2,2 %	Melesio Capital AS	137.188	0,7 %	
MP Pensjon PK	389.203	1,9 %	VFP Nordea Norge Pluss	123.527	0,6 %	
Helgeland Kraft AS	377.691	1,8 %	Steffen Nervik	120.000	0,6 %	
Sum 10 største eiere	14.319.291	68,6 %	Sum 20 største eiere	16.136.069	77,3 %	

Banken har per 31.12.19 utstedt totalt 20.871.427 stk. egenkapitalbevis pålydende kr. 10,-. Veid gjennomsnitt i 2018 ble 20.871.427 stk.

31.12.20

Navn/Firma		Verv	Antall egne
Høyen, Frank	Forstanderskapet	E	1.619
Trønsdal, Øyvin	Forstanderskapet	E	446
Hjorthen, Per Gunnar	Forstanderskapet	E	9.505
Lunde, Lars Martin	Forstanderskapet	E	0
Jakobsen, Anne Päsche	Forstanderskapet	E	0
Strøm, Inger Lise	Forstanderskapet	E	0
Mevold, Toril	Forstanderskapet	E	0
Forbergskog, Brynjar	Forstanderskapet	E	0
Olaisen, Maria	Forstanderskapet	E	0
Skår, Åsmund	Forstanderskapet	E	600
Bjørkmo, Eirik	Forstanderskapet	I	0
Risøy, Toril Beate	Forstanderskapet	I	976
Stanghelle, Helge	Forstanderskapet	I	214
Steinrud, Marianne Myrnes	Forstanderskapet	I	0
Jakobsen, Tone Helen	Forstanderskapet	I	0
Møllersen, Ingvar Johan	Forstanderskapet	I	362
Thrana, Marit	Forstanderskapet	I	0
Eliassen, Einar	Forstanderskapet	A	967
Knutli, Nils Ivar	Forstanderskapet	A	704
Kristensen, Karianne	Forstanderskapet	A	1.034
Lisø, Sten Ove	Forstanderskapet	A	304
Johansen, Steinar	Forstanderskapet	A	399
Einvik, Bertil	Forstanderskapet	A	1.330
Stein Andre Herigstad-Olsen	Styrets leder	S	610
Krane, Bjørn	Styrets nestleder	S	0
Bygdnes, Rolf Eigil	Styremedlem	S	0
Steinmo, Marianne Terese	Styremedlem	S	0
Siw Moxness	Styremedlem	S	245
Tone Helen Hauge	Styremedlem	S	0
Lorentzen, Birgitte	Styremedlem	SA	719
Pedersen, Geir	Styremedlem	SA	846
Nordgaard, Hanne	Adm. Direktør	L	3.594
Klausen, Sverre	Direktør finansstyring	L	1.274
Brønlund, Bjørn Tore	Direktør bedriftsmarked	L	2.305
Heimstad, Dag Hugo	Direktør personmarked	L	1.385
Karlsen, Øyvind	Direktør forretningsutvikling	L	2.675
Ekroll, Anne	Direktør risikostyring	L	1.975

E = Egenkapitalbevisiere

L = Ledende ansatte

I = Innskytervalgte

S = Styremedlem

A = Ansattevalgte

31.12.19

Navn/Firma		Verv	Antall egne
Høyen, Frank	Forstanderskapet	E	1.619
Trønsdal, Øyvin	Forstanderskapet	E	1.645
Hjorthen, Per Gunnar	Forstanderskapet	E	9.505
Lunde, Lars Martin	Forstanderskapet	E	0
Jakobsen, Anne Päsche	Forstanderskapet	E	0
Strøm, Inger Lise	Forstanderskapet	E	0
Mevold, Toril	Forstanderskapet	E	0
Forbergskog, Brynjar	Forstanderskapet	E	0
Olaisen, Maria	Forstanderskapet	E	0
Skår, Åsmund	Forstanderskapet	E	600
Solhaug, Sten Oddvar	Forstanderskapet	I	0
Risøy, Toril Beate	Forstanderskapet	I	976
Stanghelle, Helge	Forstanderskapet	I	214
Steinrud, Marianne Myrnes	Forstanderskapet	I	0
Jakobsen, Tone Helen	Forstanderskapet	I	0
Møllersen, Ingvar Johan	Forstanderskapet	I	362
Thrana, Marit	Forstanderskapet	I	0
Eliassen, Einar	Forstanderskapet	A	907
Sagrabb, Nils	Forstanderskapet	A	644
Kristensen, Karianne	Forstanderskapet	A	974
Stamnes, Tore	Forstanderskapet	A	2.860
Stein Andre Herigstad-Olsen	Styrets leder	S	610
Risøy, Bjørn Audun	Styrets nestleder	S	0
Furunes, Nils Terje	Styremedlem	S	5.709
Steinmo, Marianne Terese	Styremedlem	S	0
Siw Moxness	Styremedlem	S	245
Tone Helen Hauge	Styremedlem	S	0
Lorentzen, Birgitte	Styremedlem	SA	659
Pedersen, Geir	Styremedlem	SA	785
Nordgaard, Hanne	Adm. Direktør	L	3.534
Klausen, Sverre	Direktør finansstyring	L	1.214
Brønlund, Bjørn Tore	Direktør bedriftsmarked	L	2.245
Heimstad, Dag Hugo	Direktør personmarked	L	1.325
Kråkstad, Ranveig	Direktør økonomi	L	725
Karlsen, Øyvind	Direktør forretningsutvikling	L	2.615
Ekroll, Anne	Direktør risikostyring	L	1.915

E = Egenkapitalbevisiere
R = Representerer egenkapitalbevisiere
L = Ledende ansatte
I = Innskytervalgte
S = Styremedlem
A = Ansattevalgte

NOTE 39.5 – Utbytte

	<i>Morbank</i>	
	31.12.20	31.12.19
Grunnlag for beregning av utbytte		
EK i balansen (ikke omarbeidet)	3.730	3.494
Fondsobligasjon	-299	-299
Fradragsposter (fond for urealiserte gevinster/avsatt utbytte/avsatt til stiftelse)	-524	-565
Sum justert egenkapital	2.907	2.630
Egenkapitalbeviskapital	208	209
Overkursfond	971	971
Utjevningsfond	1.354	822
Sum	2.533	2.002
Utbyttebrøk 01.01.	76,4	76,4
Veid gjennomsnitt	76,4	76,4
Utbyttebrøk 31.12.	76,3	76,1
Beregning av utbytte:		
Årsresultat morbank	319	304
Renter FO	-12	-13
Overført fond for urealiserte gevinster	401	3
Utbyttegrunnlag	708	294
Utbytte i mill. kr	65	112
Utjevningsfond mill. kr	476	112
Utbytte per egenkapitalbevis i kroner morbank	11,2	10,7
Herav kontantutbytte i kroner	3,1	5,4
Herav til utjevningsfond i kroner	22,8	5,4

NOTE 39.6 - Nøkkeltall egenkapitalbevis

<i>Morbank</i>		<i>Konsern</i>	
31.12.19	31.12.20	31.12.20	31.12.19
84,0	86	86	84,0
8,0	7,7	7,2	7,9
0,7	0,7	0,7	0,7
76,4	76,3	76,3	76,4
116	126	129	119
10,7	11,2	12,0	10,7

NOTE 40 - Garantiansvar fordelt på garantitype

<i>Morbank</i>		<i>Konsern</i>	
31.12.19	31.12.20	31.12.20	31.12.19
172	164	164	172
129	138	138	129
89	78	78	89
25	21	21	25
415	401	401	415

*) Justering til virkelig verdi er ikke innarbeidet i balansen, da verdiendring ikke er av vesentlig verdi.

Det ble betalt inn til innskuddsgarantifondet og krisefondet 21,0 mill. kr i 2020 og 16,0 mill. kr i 2019.

NOTE 41 - Pantstillelser

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.19	31.12.20		31.12.20	31.12.19
Obligasjoner er stillet som sikkerhet for				
525	550	D-lån i Norges Bank	550	525
525	550	Sum pantstillelser	550	525

NOTE 42 - Hendelser etter balansedagen

Konsern og morbank

Det har ikke vært vesentlige hendelser etter balansedagen som påvirker regnskapet. Det er foreslått å dele ut kontantutbytte på 65 (112) mill. kr av årets resultat til egenkapitalbeviserne i SpareBank 1 Helgeland. Videre er det foreslått å sette av 20 (35) mill. kr til gavefond / gavestiftelse. Forslaget er ikke vedtatt på balansedagen (31.12) og postene er derfor ikke ført som gjeld, men inngår i egenkapitalen.

NOTE 43 - Balansen splittet i kortsiktige og langsiktige poster

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.19	31.12.20		31.12.20	31.12.19
Eiendeler				
88	76	Kontanter og fordringer på sentralbanker	76	88
1.432	1.531	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	619	750
2.687	2.671	Utlån til og fordringer på kunder	3.469	2.612
1.838	1.732	Sertifikater, obligasjoner og aksjer	1.832	1.888
66	61	Andre eiendeler	33	48
6.111	6.071	Sum kortsiktige eiendeler	6.029	5.387
17.091	17.539	Utlån til og fordringer på kunder	23.929	24.707
16	54	Finansielle derivater	67	15
3.476	3.117	Sertifikater, obligasjoner og aksjer	3.038	3.395
379	0	Investeringer i tilknyttede selskaper	0	379
604	590	Investeringer i datterselskaper	0	0
8	26	Utsatt skattefordel	26	12
75	47	Varige driftsmidler holdt for salg	118	173
21.649	21.373	Sum langsiktige eiendeler	27.178	28.681
27.760	27.444	Sum totale eiendeler	33.207	34.068
Gjeld og egenkapital				
0	250	Gjeld til kredittinstitusjoner	250	0
19.269	19.023	Innskudd fra og gjeld til kunder	18.606	18.837
317	265	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	942	346
184	254	Andre forpliktelser	245	179
19.770	19.792	Sum kortsiktig gjeld	20.043	19.362
553	300	Gjeld til kredittinstitusjoner	301	554
122	78	Fastrenteinnskudd	78	122
3.803	3.504	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	8.927	10.440
18	39	Finansielle derivater	39	25
4.496	3.921	Sum langsiktig gjeld	9.345	11.141
24.266	23.713	Sum gjeld	29.388	30.503
2.001	2.534	Sum eierandelskapital	2.534	2001
643	794	Sum grunnfondskapital	794	643
850	403	Sum øvrig egenkapital	491	919
3.494	3.731	Sum egenkapital	3.816	3.563
Ikke kontrollerende interesser			3	2
27.760	27.444	Sum gjeld og egenkapital	33.207	34.068

SpareBank 1 Helgeland - Erklæring fra styret og adm. direktør

Vi erklærer etter beste overbevisning at årsregnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2020 er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder, og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av selskapets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Vi erklærer også at årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til selskapet og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer selskapet og konsernet står overfor.

Mo i Rana 24. februar 2021.

Stein Andre Herigstad-Olsen
styreleder

Bjørn Krane
nestleder

Marianne Terese Steinmo

Siw Moxness

Rolf Eigil Bygdnes

Tone Helen Hauge

Birgitte Lorentzen
ansatterep.

Geir Pedersen
ansatterep.

Hanne Nordgaard
adm. direktør

Resultat i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital

<i>Morbank</i>					<i>konsern</i>			
2017	2018	2019	2020		2020	2019	2018	2017
2,99	2,94	3,29	2,82	Renteinntekter og lignende inntekter	2,87	3,29	2,95	3,00
1,10	1,11	1,38	0,99	Rentekostnader og lignende kostnader	1,09	1,52	1,21	1,17
1,90	1,83	1,90	1,83	Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter ²	1,77	1,77	1,74	1,83
0,37	0,37	0,41	0,39	Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	0,32	0,33	0,31	0,31
0,04	0,04	0,05	0,04	Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	0,03	0,04	0,03	0,04
0,33	0,34	0,36	0,35	Netto provisjonsinntekter	0,29	0,30	0,28	0,28
0,25	0,35	0,32	0,86	Netto resultat på finansielle instrumenter	0,60	0,10	0,15	0,11
0,03	0,07	0,03	0,03	Andre driftsinntekter	0,01	0,01	0,05	0,02
1,04	1,04	1,04	1,58	Driftskostnader	1,37	0,86	0,88	0,89
0,25	0,93	0,23	0,24	Tap på utlån, garantier m.v.	0,15	0,19	0,77	0,21
1,22	0,61	1,35	1,26	Resultat før skatt	1,16	1,13	0,57	1,13
0,23	0,07	0,24	0,10	Skatt på ordinært resultat	0,15	0,23	0,11	0,24
0,99	0,54	1,11	1,16	Årsresultat etter skatt	1,01	0,90	0,46	0,89

Øvrige nøkkeltall

Morbank					Konsern			
2017	2018	2019	2020	(tall i mill. kr og %)	2020	2019	2018	2017
26.749	26.854	27.760	27.444	Forvaltningskapital per 31.12 ⁸	33.207	34.068	32.969	31.850
25.962	26.830	27.507	27.553	Gjennomsnittlig forvaltningskapital ¹⁰	33.693	34.033	32.443	30.852
20.012	20.669	20.110	20.514	Brutto utlån ⁴	27.689	27.655	27.995	26.611
87,1 %	85,7 %	96,4 %	93,1 %	Innskuddsdekning i % av brutto utlån ⁵	67,5 %	68,5 %	61,6 %	63,8 %
55,8 %	55,2 %	56,5 %	56,8 %	Utlån til personmarkedskunder	67,7 %	67,9 %	66,6 %	66,4 %
4,4 %	3,3 %	-2,7 %	2,0 %	Vekst brutto utlån ⁶	0,1 %	-1,2 %	5,2 %	7,5 %
5,7 %	1,7 %	9,4 %	-1,5 %	Vekst kundeinnskudd ⁷	-1,5 %	9,9 %	1,6 %	4,9 %
16,6 %	16,4 %	18,0 %	20,7 %	Ren kjernekapitaldekning ²¹	19,7 %	16,5 %	15,3 %	15,8 %
18,4 %	18,0 %	19,7 %	22,5 %	Kjernekapitaldekning ²¹	21,4 %	18,2 %	16,9 %	17,4 %
20,2 %	20,7 %	22,5 %	25,4 %	Kapitaldekning ²¹	24,0 %	20,7 %	19,3 %	19,1 %
9,1 %	8,9 %	9,0 %	10,4 %	Uvektet kjernekapital ²²	10,5 %	9,4 %	9,2 %	9,3 %
12,1 %	12,1 %	12,6 %	13,6 %	Egenkapitalprosent ⁸	11,5 %	10,5 %	10,1 %	10,3 %
8,2 %	4,4 %	9,0 %	8,5 %	Egenkapitalavkastning ¹	8,9 %	8,9 %	4,6 %	8,6 %
9,1 %	4,8 %	9,8 %	9,2 %	Egenkapitalavkastning ekskl. hybridkapital	9,7 %	9,7 %	5,0 %	9,6 %
1,0 %	0,5 %	1,1 %	1,2 %	Totalrentabilitet	1,0 %	0,9 %	0,5 %	0,9 %
				Ren kjerne , inkl. samarbeidende gruppe	18,8 %	16,5 %	15,2 %	15,5 %
				Kjerne, inkl. samarbeidende gruppe	20,5 %	18,2 %	16,9 %	17,2 %
				Kapitaldekning, inkl. Samarbeidende gruppe	23,1 %	20,7 %	19,3 %	18,9 %
				Uvektet kjernekap. Inkl. samarbeidende gruppe	10,5 %	9,3 %	9,2 %	9,3 %
88	69,5	84	86	Børskurs, kroner per egenkapitalbevis	86	84	69,5	88
7,4	14,4	8,0	7,7	P/E ¹⁹	7,2	7,9	13,9	6,9
0,8	0,6	0,7	0,7	P/B ²⁰	0,7	0,7	0,6	0,8
76,3	76,4	76,1	76,3	Eierbrøk 31.12 ¹⁸	76,3	76,1	76,4	76,3
107	108	116	126,0	Egenkapital pr. egenkapitalbevis ¹⁷	129,0	119	110	109
8,9	4,8	10,7	11,2	Resultat per egenkapitalbevis, i kr ¹⁶	12,0	10,7	5,0	9,5
8,9	4,8	10,7	11,2	Utv. resultat per egenkapitalbevis, i kr	12,0	10,7	5,0	9,5
4,00	1,60	5,35	3,10	Kontantutbytte, i kroner				
4,21	2,30	5,35	22,8	Avsatt til utjevningsfond				
1,0	1,0	1,0	1,6	Kostnader i % av snitt forvaltning	1,4	0,9	0,9	0,9
41,4	40,3	39,7	51,4	Kostnader i % av inntekter ³	51,2	39,5	39,7	39,9
148	150	148	143	Antall årsverk ¹⁰	143	148	150	148
				I % av brutto utlån:				
0,7	1,5	1,4	1,6	Brutto mislighold ¹³	1,2	1,0	1,1	0,5
0,6	0,9	0,8	0,8	Netto mislighold	0,6	0,6	0,7	0,4
0,8	1,9	1,2	1,5	Sum totale nedskrivninger ¹⁵	1,1	0,9	1,4	0,6
0,3	1,2	0,3	0,3	Tap på engasjement ¹²	0,2	0,2	0,9	0,2

Beregninger

Morbank					Konsern			
2017	2018	2019	2020	(tall i mill. kr og %)	2020	2019	2018	2017
Driftskostnader, justert for engangseffekter								
269	279	286	436	Driftskostnader	462	293	286	275
0	0	0	-146	Engangseffekter	-146	0	0	0
269	279	286	290	Driftskostnader, justert for engangseffekter	316	293	286	275
1,39 %	1,04 %	1,04 %	1,05 %	Driftskostnader i % av gj. FVK, just. for eng. effek.	0,94 %	0,86 %	0,88 %	1,19 %
41,4 %	40,3 %	39,7 %	34,2 %	Driftskostnader i % av innt., justert for eng. effekt..	35,0 %	39,5 %	39,7 %	39,9 %
256	144	304	319	Resultat etter skatt	340	305	149	273
-14	-12	-13	-12	Betalte renter fondsobligasjoner (FO)	-12	-13	-12	-14
242	132	291	307	Resultat, inkl. renter fondsobligasjoner	328	292	137	259
0	0	0	146	Engangseffekter	146	0	0	0
242	132	291	453	Resultat inkl. renter FO og engangseffekter	474	292	137	259
3.132	3.285	3.389	3.749	Snitt egenkapital	3.822	3.431	3.268	3.171
-333	-299	-299	-299	Snitt fondsobligasjon klassifisert som egenkapital	-299	-299	-299	-333
2.799	2.986	3.090	3.450	Snitt egenkapital eks FO klassifisert som egenkap.	3.523	3.132	2.969	2.838
8,2 %	4,4 %	9,0 %	8,5 %	Egenkapitalavkastning	8,9 %	8,9 %	4,6 %	8,6 %
7,7 %	4,0 %	9,4 %	12,1 %	EK-avkastning, justert for eng.eff. og FO	13,5 %	9,3 %	4,6 %	9,1 %
242	132	291	319	Resultat etter skatt	340	292	137	259
25.962	26.860	27.507	27.553	Snitt FVK	33.693	34.033	32.443	30.852
1,0 %	0,5 %	1,1 %	1,2 %	Totalrentabilitet	1,0 %	0,9 %	0,5 %	0,9 %
0,9 %	0,5 %	1,1 %	1,6 %	Totalrentabilitet, justert for eng.eff. pensjon og FO	1,4 %	0,9 %	0,4 %	0,8 %
3.020	3.058	3.192	3.603	Kjernekapital	3.688	3.271	3.136	3.068
33.228	34.500	35.548	34.702	Uvektet beregningsgrunnlag	34.189	34.964	33.997	32.842
9,1 %	8,9 %	9,0 %	10,4 %	Uvektet kjernekapital	10,5 %	9,4 %	9,2 %	9,3 %

APM (alternative performance measures)

I styrets beretning og i regnskapspresentasjoner benytter SpareBank 1 Helgeland alternative resultatmål eller APM (alternative performance measures) med det formål å gi et rettviseende bilde av bankens økonomiske utvikling og stilling, for å sikre riktig informasjon. Nøkkeltall som er regulert i IFRS eller annen lovgivning er ikke definert som APM. Tilsvarende gjelder for ikke-finansiell informasjon. APM'er som er presentert som en del av regnskapsdelen av rapportene, er i utgangspunktet unntatt fra retningslinjene for APM'er, men inkluderes i oversikten under i den grad de ikke er definert i regnskapet. Bakgrunnen for å presentere justerte resultater er å få frem den underliggende driften på en bedre måte og er ikke ment å erstatte den ordinære rapporteringen.

Definisjoner nøkkeltall:

- 1) **Egenkapitalavkastning.** Årsak til bruk: Nøkkeltallet angir avkastningen på konsernets egenkapital. Nøkkeltallet reflekterer konsernets evne til å omsette kapitalen til lønnsom virksomhet. Definisjon: Egenkapitalavkastningen (totalresultat etter skatt) beregnes ved å dividere periodens resultat/resultat for regnskapsåret med gjennomsnittlige egenkapital siste året. Ved opplysninger om egenkapitalavkastning for mer enn en periodens resultat blir periodens resultat annualisert.
- 2) **Nettorente.** Årsak til bruk: Rentenetto er et normalt nøkkeltall innenfor bank/finans og reflekterer bankens netto renteinntekter i prosent av gjennomsnittlige forvaltningskapital. Definisjon: Rentenetto er differansen mellom brutto renteinntekter og rentekostnader – netto renteinntekter i resultatsammendraget. Netto renteinntekter er i delårsrapportene annualisert
- 3) **Kostnadsprosent.** Årsak til bruk: Kostnadsprosent er et normalt nøkkeltall innenfor bank/finans. Nøkkeltallet reflekterer hvor effektivt banken/konsernet drives. Definisjon: Kostnadsprosenten reflekterer bankens/konsernets evne til å omsette sine driftskostnader til inntektservelse. Kostnadsprosenten beregnes ved å dividere sum driftskostnader på sum inntekter
- 4) **Brutto utlån konsern (inkl. overføring til boligkredittforetak).** Årsak til bruk: banken eier Helgeland Boligkreditt 100 % og nøkkeltall reflekterer bankens totale utlånsvolum. Definisjon: Utlånsvolum inkl. overført fra boligkredittforetaket.

ÅRSBERETNING

- 5) **Innskuddsdekning.** Årsak til bruk: Innskuddsdekning er et normalt nøkkeltall innenfor bank/finans. Nøkkeltallet viser andelen av bankens utlånsvirksomhet som finansieres av innskudd fra kunder. Definisjon: Innskuddsdekningen reflekterer bankens evne til å finansiere utlån til kunder gjennom innskudd fra kunder. Innskuddsdekningen beregnes ved å dividere sum innskudd fra kunder på brutto utlån, ekskl. overføring til kredittforetak i morbanken og inkl. overføring til kredittforetak i konsernet.
- 6) **Utlånsvekst siste 12 mnd.** Årsak til bruk: Utlånsvekst siste 12 måneder er et normalt nøkkeltall innenfor bank/finans. Nøkkeltallet reflekterer aktiviteten og veksten i bankens utlånsvirksomhet. I konsernet inngår overføringer fra boligkredittforetaket, i morbanken er vekst ekskl. volum kredittforetaket. Definisjon: Utlånsveksten beregnes ut fra tilsvarende periode i fjor til i år. I konsernet inngår volum boligkredittforetaket, mens morbanken er ekskl. volum kredittforetaket.
- 7) **Innskuddsvekst siste 12 mnd.** Årsak til bruk: Innskuddsvekst siste 12 måneder er et normalt nøkkeltall innenfor bank/finans. Nøkkeltallet reflekterer aktiviteten og veksten i bankens innskuddsvirksomhet. Definisjon: Innskuddsvekst siste 12 måneder reflekterer innskuddsveksten i balansen fra tilsvarende periode i fjor til i år.
- 8) **Forvaltningskapital.** Årsak til bruk: Nøkkeltallet reflekterer bankens totale eiendeler. Definisjon: Summen av eiendeler i balansen.
- 9) **Vekst siste 12 mnd. i forvaltningskapital.** Årsak til bruk: Nøkkeltallet reflekterer veksten i bankens totale eiendeler inkludert overført til kredittforetaket i konsernet og ekskl. volum overført til kredittforetaket i morbanken. Definisjon: Vekst eiendeler i balansen beregnes ut fra tilsvarende periode i fjor til i år.
- 10) **Gjennomsnittlig forvaltningskapital.** Årsak til bruk: Flere nøkkeltall beregnes av snitt forvaltningskapital. Definisjon: Veid gjennomsnitt av forvaltningskapital gjennom året.
- 11) **Egenkapital ekskl. hybridkapital.** Årsak til bruk: Nøkkeltallet reflekterer en del av bankens kapital som tilhører eierne ekskludert hybridkapital (fondsobligasjoner). Definisjon: Differansen mellom bankens egenkapital (opptjent og innskutt egenkapital) og bankens hybridkapital (fondsobligasjoner).
- 12) **Tapsprosent utlån.** Årsak til bruk: Nøkkeltallet reflekterer en resultatført tapskostnad som funksjon av brutto utlån på balansetidspunktet. Definisjon: Periodens tapsavsetninger på utlån og garantier dividert på brutto utlån som vises i prosent. Ved opplysninger av tapsprosent utlån for kortere perioder enn hele regnskapsår blir resultatført tapskostnad annualisert.
- 13) **Misligholdte engasjement.** Årsak til bruk: Nøkkeltallet angir hvor stor andel av bankens brutto utlån som er misligholdt. Definisjon: Periodens misligholdte engasjementer (over 90 dager) på utlån og garantier hvor beløpet overstiger kr. 1000.
- 14) **Tapsutsatte engasjement.** Årsak til bruk: Nøkkeltallet angir hvor stor andel av bankens brutto utlån som er tapsutsatt. Definisjon: Periodens brutto utlån som er tapsutsatt (Utlån med objektive bevis for tap, men som ikke er misligholdt).
- 15) **Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement i % av brutto utlån.** Årsak til bruk: Nøkkeltallet angir bankens hvor mye netto misligholdte og tapsutsatte engasjement utgjør av brutto utlån. Definisjon: Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement, er brutto misligholdte og tapsutsatte engasjement, fratrasket nedskrivninger på disse engasjementene, dividert på brutto utlån.
- 16) **Resultat per egenkapitalbevis.** Årsak til bruk: Nøkkeltallet gir leserne informasjon om inntjeningen per egenkapitalbevis. Definisjon: Egenkapitalbeviserens andel av resultatet er beregnet som resultat før øvrige resultatposter fordelt i forhold til gjennomsnittlig antall egenkapitalbevis i perioden.
- 17) **Bokført egenkapital per egenkapitalbevis.** Årsak til bruk: Nøkkeltallet gir informasjon om verdien av den bokførte egenkapitalen per egenkapitalbevis. Definisjon: Egenkapitalbeviserens andel av egenkapitalen dividert på antall egenkapitalbevis.
- 18) **Egenkapitalbevisbrøk.** Årsak til bruk: grunnlag for beregning av utbytte. Definisjon: Egenkapitalbeviserens andel av egenkapitalen, eks fondsobligasjon
- 19) **P/E.** Årsak til bruk: Nøkkeltallet gir informasjon om inntjening per egenkapitalbevis. Definisjon: Børskurs ved periodeslutt dividert på resultat (annualisert) per egenkapitalbevis.
- 20) **P/B.** Årsak til bruk: Nøkkeltallet gir informasjon om pris per egenkapitalbevis. Definisjon: Børskurs ved periodeslutt dividert på bokført egenkapital per egenkapitalbevis.
- 21) **Kapitaldekning.** Årsak til bruk: Lovpålagt krav til kapitaldekning. Inkludert samarbeidende gruppe. Definisjon: Ansvarlig kapital dividert på vektet balanse og utenom balanseposter.
- 22) **Uvektet kjernekapitaldekning.** Årsak til bruk: Normalt nøkkeltall innenfor bank/finans. Gir mer sammenlignbar kapital uavhengig av metode for beregning av kapitaldekning. Definisjon: Kjernekapital dividert på balanseførte poster og ikke-balanseførte poster beregnet uten risikovekting.

ÅRSBERETNING

Forstanderskapets medlemmer:

Leder: Hjorthen, Per Gunnar

Nestleder: Steinrud, Marianne Myrnes

Innskytervalgte:

Steinrud, Marianne Myrnes

Møllersen, Ingvar

Breirem Reidun

Juvik, Kjell Idar

Thrana, Marit

Stanghelle, Helge

Bjørkmo, Eirik

Jakobsen, Tone Helen

Risøy, Torill Beate

Egenkapitalbeviseiervalgte:

Forbergskog, Brynjar

Trønsdal, Øyvin

Mevold, Toril

Strøm, Inger-Lise

Jakobsen, Anne Påsche

Lunde, Lars Martin

Hjorthen, Per Gunnar

Høyen, Frank

Olaisen, Maria

Skår, Åsmund

Ansattevalgte:

Sagrabb, Nils

Johansen, Steinar

Kristensen, Karianne

Eliassen, Einar

Lisø, Sten Ove

Einvik, Bertil

Styrets medlemmer:

Styreleder: Sten Andre Herigstad-Olsen

Nestleder: Krane, Bjørn Andreas

Øvrige styremedlemmer:

Hauge, Tone Helen

Bygdnes, Rolf Eigil

Moxness, Siw

Steinmo, Marianne Terese

Lorentzen, Birgitte

Pedersen, Geir

Hovedadministrasjon og nøkkelpersoner:

Nordgaard, Hanne administrerende direktør

Klausen, Sverre, finansdirektør

Heimstad, Dag Hugo Gangmark, direktør personmarked

Brønlund, Bjørn-Tore, direktør bedriftsmarked

Ekroll, Anne, direktør risikostyring

Karlsen Øyvind, direktør forretningsutvikling

Årsregnskap 2020 SpareBank 1 Helgeland

Signers:

Name	Method	Date
Hauge, Tone Helen	BANKID_MOBILE	2021-02-24 14:08 GMT+1
Steinmo, Marianne Terese	BANKID	2021-02-24 14:57 GMT+1
Nordgaard, Hanne	BANKID_MOBILE	2021-02-24 15:01 GMT+1
Lorentzen, Birgitte	BANKID_MOBILE	2021-02-24 15:18 GMT+1
Moxness, Siw	BANKID_MOBILE	2021-02-24 19:21 GMT+1
Krane, Bjørn Andreas	BANKID_MOBILE	2021-02-24 20:55 GMT+1
Herigstad-Olsen, Stein A	BANKID_MOBILE	2021-02-25 07:58 GMT+1
Pedersen, Geir	BANKID_MOBILE	2021-02-25 09:00 GMT+1
Bygdnes, Rolf Eigil	BANKID	2021-02-25 09:00 GMT+1

This document package contains:

- Front page (this page)
- The original document(s)
- The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
6C511FB9ADCF4D6F9B86C0AE959FB81E

THE SIGNED DOCUMENT FOLLOWS ON THE NEXT PAGE >

Til forstanderskapet i SpareBank 1 Helgeland

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert SpareBank 1 Helgelands årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2020, resultatregnskap, endring egenkapital og kontantstrøm for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2020, resultatregnskap, endring egenkapital og kontantstrøm for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til SpareBank 1 Helgeland per 31. desember 2020 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.
- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet SpareBank 1 Helgeland per 31. desember 2020 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2020. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene. Virksomheten i banken har i hovedsak vært uendret sammenlignet med fjoråret. Det har ikke vært regulatoriske endringer, transaksjoner eller hendelser av vesentlig betydning som har gitt nye fokusområder. *Verdsettelse av utlån til kunder* har samme karakteristika og risikoer i år som i fjor, og har følgelig vært et viktig fokusområde i vår revisjon også i 2020.

Sentrale forhold ved revisjonen	Hvordan vi i vår revisjon håndterte sentrale forhold ved revisjonen
<i>Verdien av utlån til kunder</i> Utlån utgjør en betydelig andel av verdien av eiendelene i balansen. Vurdering av nedskrivninger er basert på et modellbasert rammeverk med elementer som krever at ledelsen bruker skjønn. Rammeverket er komplekst og omfatter store mengder data og skjønnsmessige parametere. Vi fokuserte på verdsettelsen av utlån på grunn av betydningen nedskrivningsvurderingene har for verdien, og det faktum at bruk av skjønn har en potensiell virkning på resultatet for perioden. I tillegg er det en iboende risiko for feil på grunn av kompleksiteten og mengden data som benyttes i modellen. Bruk av modeller for å beregne forventet kredittap omfatter bruk av skjønn. Vi har særlig fokusert på: • klassifisering av porteføljene etter risiko og type segment, • identifisering av lån hvor det har vært en vesentlig økning i kredittrisiko, • hvordan lånene blir kategorisert i ulike trinn, • ulike parametere som tapsgrad, nedbetalingsfaktorer, og scenarioer. Bankens utlån er i hovedsak til personkunder og SMB segmentet og modellene som er utviklet skal estimere tapsavsetninger til hver av disse segmentene. I tillegg foretas individuelle avsetninger for utlån hvor det foreligger objektive indikasjoner på verdifall. Denne vurderingen krever også at ledelsen bruker skjønn.	Ved vår revisjon av forventede tapsavsetninger vurderte og testet vi utformingen og effektiviteten av kontroller for kvalitetssikring av anvendte forutsetninger og beregningsmetoder. Videre testet vi detaljer både i avsetningene beregnet ved bruk av modellen, og i avsetningene som er beregnet individuelt. Vi opparbeidet oss en detaljert forståelse av prosessen og testet relevante kontroller rettet mot å sikre: • kalkulasjoner og metode som ble benyttet, • at modellen som ble benyttet, var i henhold til rammeverket og at modellen virket som den skulle, • påliteligheten og nøyaktigheten av data som blir benyttet i modellen. Vår testing av kontrollene ga ingen indikasjoner på vesentlige feil i modellen eller avvik fra IFRS 9. Vårt arbeid omfatter tester rettet mot selskapets finansielle rapporteringssystemer relevant for finansiell rapportering. Selskapet benytter eksterne serviceleverandører for å drifte enkelte sentrale kjerne IT-systemer. Revisor hos de relevante serviceorganisasjonene er benyttet til å evaluere design og effektivitet av- og teste etablerte kontroller som skal sikre integriteten av IT-systemene som er relevante for finansiell rapportering. Revisor har i den forbindelse avgitt rapporter som blant annet omfattet testing om sentrale beregninger foretatt av kjernesystemene ble utført i tråd med forventningene, herunder renteberegninger og amortiseringer. Testingen omfattet dessuten integriteten av data, endringer av og tilgang til systemene. For å kunne legge informasjonen i revisors rapporter til grunn for våre vurderinger, forsikret vi oss om revisorens kompetanse og objektivitet og vi gjennomgikk tilsendte rapporter og vurderte mulige avvik og tiltak. Vi har også selv gjennomført testing av tilgangskontroller til IT-systemer og arbeidsdeling der det var nødvendig av hensyn til våre egne konkrete revisjonshandlinger.

Våre vurderinger og tester underbygger at vi kunne legge til grunn at dataene som håndteres i- og beregningene som foretas av selskapets eksterne kjernesystem var pålitelige. Dette var et nødvendig grunnlag for vår revisjon.

For utlån hvor det forelå objektive indikasjoner på verdifall og hvor nedskrivningsbeløpet var individuelt beregnet testet vi et utvalg. Realisasjonsverdien blir beregnet ved bruk av eksterne takster eller interne vurderinger. For å ta stilling til realisasjonsverdien gjennomgikk vi takstene og vurderte relevansen og rimeligheten av viktige forutsetninger benyttet i takstene og metoden benyttet i beregningen. For vurderinger som var gjort internt uten at det ble benyttet takster, intervjuet vi kredittmedarbeidere og ledelsen og utfordret relevansen og rimeligheten av viktige forutsetninger og metoden som var benyttet i beregningen av nedskrivningsbeløpet. Videre testet vi om utlån med individuelle tapsavsetninger var riktig klassifisert i modellen og vurdert rimeligheten av de totale tapsavsetningene. Avvik som ble funnet i vår testing var uten vesentlig betydning.

Note 2.1, 16, 21.3, 21.4 og 22 til regnskapet er relevante for beskrivelsen av selskapets tapsmodell og for hvordan selskapet estimerer sine tapsavsetninger etter IFRS 9. Vi har lest notene og fant at informasjonen knyttet til tapsmodell, ulike parametere og skjønnsmessige vurderinger var tilstrekkelige og dekkende.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift, og på tilbørlig måte å opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle konsernet eller å legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er

tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Vi gir styret en uttalelse om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og om at vi har kommunisert og vil kommunisere med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de sakene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse sakene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av saken, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at en sak ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at saken blir omtalt.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdisponering er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Mo i Rana, 24. februar 2021

PricewaterhouseCoopers AS

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Silja Eriksen'.

Silja Eriksen
Statsautorisert revisor

F O R S T A N D E R S K A P E T

Dato: 25. mars 2021

Sak 9 - Fastsettelse av årsregnskapet 2020 og anvendelse av overskuddet

Ordinært møte

Konsernregnskapet viser et årsresultat etter skatt på 340 millioner kroner.

Styret foreslår overfor forstanderskapet at utbyttegrunnlaget* på 708 millioner kroner for regnskapsåret 2020 deles ut med utdelingsgrad 12 %, og blir som følger:

- ❖ MNOK 65 i kontantutbytte, tilsvarende kr 3,10 pr egenkapitalbevis
- ❖ MNOK 20 til gavefond/gavestiftelse

Utdelingene medfører at samlede besluttede og gjennomførte utdelinger for årene 2019 og 2020 utgjør 27,9 % av kumulert årsresultat for disse årene.

Videre foreslås det å styrke egenkapitalen med følgende:

- ❖ MNOK 476 til utjevningsfond
- ❖ MNOK 147 til grunnfondet

Utbytte utbetales til de egenkapitalbeviseierne som er registrert som eiere per 25.03.2021. Bankens egenkapitalbevis noteres ex utbytte den 26.03.2021.

* morbankens resultat etter skatt, korrigert for endringer i fond for urealiserte gevinster og renter
fondsobligasjon

**Forslag til vedtak:
Årsberetningen tas til etterretning.**

**Årsrapport for 2020 og styrets forslag til disponering av overskuddet
godkjennes.**

F O R S T A N D E R S K A P E T

Dato: 25. mars 2021

Sak 10 - Fastsettelse av revisjonshonorar

Ordinært møte

Revisjonshonorar for regnskapsåret 2020 er ifølge faktura fra PricewaterhouseCoopers AS kr. 520.000,- ekskl. mva.

Overensstemmende med bestemmelsene i Finansforetaksloven § 8-17 (1) skal godkjenning skje i forstanderskapet.

Forslag til vedtak:

Revisjonshonorar for året 2020; kr. 520.000 ekskl. mva. godkjennes.

F O R S T A N D E R S K A P E T

Dato: 25. mars 2021

Sak 11 - Erklæring om fastsettelse av lønn og godtgjørelse til ledende ansatte

Ordinært møte

Vedlagt følger styrets erklæring vedtatt i styremøte den 25.02.2021.
Dokumentet er elektronisk signert.

Forslag til vedtak:

***Erklæring om fastsettelse av lønn og godtgjørelse til
ledende ansatte tas til etterretning.***

Styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i Helgeland Sparebank

1. Inndeling

I henhold til regnskapsloven § 7-31b skal styret avgi en erklæring om retningslinjer for fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte. Erklæringen ble vedtatt av styret i Helgeland Sparebank 24. Februar 2021 og fremlegges for forstanderskapet 25. mars 2021.

2. Beslutningsmyndighet

Lønn til administrerende direktør fastsettes av bankens styre, mens lønn til øvrig ledende ansatte fastsettes av administrerende direktør. Det vises til note 28.4 i årsregnskapet vedrørende lønn og godtgjørelse til ledende ansatte. Avlønning skjer i form av fast lønn, naturalytelser og pensjonsordning.

3. Retningslinjer for godtgjørelse i regnskapsåret 2021

Lønn

Nivå på lederlønningene i SpareBank 1 Helgeland skal være konkurransedyktig, gjøre banken attraktiv som arbeidsgiver og stimulere til økt verdiskapning for banken. Lederlønningene fastsettes i forhold til utøvelse av bankens lederkrav og kjerneverdier, samt ut fra lønnsnivået i regionen og bransjen for øvrig.

Som ledende ansatt har banken definert:

- Adm. direktør
- Ledergruppen for øvrig

Naturalytelser

Art og verdi av naturalytelser skal være på linje med det som er vanlig for ledere i vår bransje. Ledende ansatte har avtale om mobiltelefon, avis, internettabonnement og hjemme-PC. Administrerende direktør, direktør personmarked og direktør bedriftsmarked disponerer firmabil.

Pensjonsordninger

Banken har innskuddsbasert pensjonsordning som også gjelder for ledende ansatte.

Administrerende direktør følger bankens til en hver tid gjeldende pensjonsordninger.

Bonus, opsjonsavtaler og sluttvederlag

Administrerende direktør har avtalefestet sluttlønn på 12 måneders lønn. Banken har per 31.12.20 ingen øvrige forhånds etablerte opsjons-, bonus- eller sluttvederlagsordninger ut over pensjonsordningene.

4. Redegjørelse for lederlønnspolitik i regnskapsåret 2020

Bankens lederlønnspolitik for 2020 er gjennomført i samsvar med hovedprinsippene under punkt 3.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
E30FDEF598154F908EC6F46114762986

Styret for Helgeland Sparebank
Mo i Rana, 24. februar 2021

Stein Andre Herigstad-Olsen
styreleder

Bjørn Krane
nestleder

Tone Helen Hauge

Marianne Terese Steinmo

Siw Moxness

Rolf Eigil Bygdnes

Birgitte Lorentzen
ansattrepr.

Geir Pedersen
ansattrepr.

Hanne Nordgaard
adm. direktør

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
E30FDEF598154F908EC6F46114762986

F O R S T A N D E R S K A P E T

Dato: 25. mars 2021

Sak 12 - Fullmakt til tilbakekjøp av egenkapitalbevis til bankens egenbeholdning

Ordinært m te

Styret anmoder forstanderskapet om tildeling av fullmakt for erverv av egenkapitalbevis i forbindelse med drift av incentivprogram for bankens ansatte.

Bankens egenbeholdningen pr dato er 1.492 bevis.

Forslag til vedtak:

Styret tildeles fullmakt til å erverve bankens egne egenkapitalbevis i henhold til finansforetaksloven   10-5 annet ledd jf. allmennaksjeloven   9-4 på følgende vilkår:

- 1. Banken kan, i en eller flere omganger, erverve egenkapitalbevis med samlet pålydende verdi inntil NOK 400.000,- med pålydende NOK 10 per egenkapitalbevis.***
- 2. Fullmakten kan benyttes for erverv av egenkapitalbevis i forbindelse med drift av incentivprogram for bankens ansatte.***
- 3. Det beløp som betales per egenkapitalbevis som erverves skal være minimum NOK 40 og maksimum NOK 140***
- 4. Egenkapitalbevis skal erverves ved bruk av tilrettelegger/ekstern megler. Styret står for øvrig fritt med hensyn til hvilke m ter erverv og avhendelse av egenkapitalbevis kan skje. Det kan erverves nye egne egenkapitalbevis til erstatning for egne egenkapitalbevis som avhendes.***
- 5. Fullmakten kan benyttes fra det tidspunkt den er (i) godkjent av Finanstilsynet og (ii) registrert i Foretaksregisteret. Fullmakten skal gjelde til ordinært forstanderskapsmøte i 2022, likevel senest til 30. april 2022.***

F O R S T A N D E R S K A P E T

Dato: 25. mars 2021

Sak 13 - Fullmakt til opptak av ansvarlig lån

Ordinært møte

Styrets inneværende fullmakt som ble vedtatt av forstanderskapet den 4. mai 2020, ref. sak 5a) 2020, lyder følgende;

"Forstanderskapet gir styret fullmakt til å ta opp ett eller flere ansvarlig lån med samlet volum på inntil NOK 250 millioner på markedsmessige vilkår.

Fullmakten er gyldig i 12 måneder fra datoen for forstanderskapets vedtak, eller inntil den eventuelt endres eller trekkes tilbake ved nytt vedtak i forstanderskapet."

Da fullmakten vil utløpe 4. mai 2021, ber styret om forlengelse av fullmakten med 12 måneder.

Forslag til vedtak:

Fullmakt avgitt i forstanderskapsmøte 04.05.2020 om opptak av ansvarlig lån gis for nye 12 mnd.

F O R S T A N D E R S K A P E T

Dato: 25. mars 2021

Sak 14 - Fullmakt til å utstede fondsobligasjoner

Ordinært møte

Styrets inneværende fullmakt som ble vedtatt av forstanderskapet den 4. mai 2020, ref. sak 5b) 2020, lyder følgende;

"Forstanderskapet gir styret fullmakt til å utstede ett eller flere fondsobligasjonslån med samlet volum på inntil NOK 400 millioner på markedsmessige vilkår.

Fullmakten er gyldig i 12 måneder fra datoen for forstanderskapets vedtak, eller inntil den eventuelt endres eller trekkes tilbake ved nytt vedtak i forstanderskapet".

Da fullmakten vil utløpe 4. mai 2021, anmoder styret om forlengelse av fullmakten med 12 måneder.

Forslag til vedtak:

Fullmakt avgitt i forstanderskapsmøte 04.05.2020 om utstedelse av fondsobligasjoner gis for nye 12 mnd.

F O R S T A N D E R S K A P E T

Dato: 25. mars 2021

Sak 15 - Fullmakt til gjennomføring av emisjon

Ordinært møte

Emisjonen som skal sikre tilstrekkelig egenkapital ved gjennomføring av transaksjonen er utsatt som en følge av at selve virksomhetsoverdragelsen gjennomføres i oktober.

Det optimale mht. kapitalutnyttelse er at emisjonen gjennomføres så nært opp til transaksjonen som mulig, og stipulert tidspunkt er september.

Med bakgrunn i kravene til frister og varslinger mv. har styret vurdert det som hensiktsmessig å be forstanderskapet om fullmakt til gjennomføring av emisjonen. Dette for å unngå å kalle inn til ekstraordinært forstanderskapsmøte i en periode hvor det pågår ferieavvikling.

Forslag til vedtak:

Forstanderskapet gir styret følgende fullmakt:

I henhold til finansforetaksloven § 10-10 annet ledd jf. allmennaksjeloven § 10-14 gis styret fullmakt til å vedta en kapitalforhøyelse, på følgende vilkår:

- 1. Eierandelskapitalen kan, i en eller flere omganger, i alt forhøyes med inntil NOK 104 357 130.***
- 2. Fullmakten kan bare benyttes i forbindelse med en emisjon i forbindelse med Helgeland Sparebanks erverv av virksomhet fra SpareBank 1 Nord-Norge.***
- 3. Fullmakten skal gjelde til ordinær generalforsamling i 2022, likevel senest til 30. juni 2022.***
- 4. Egenkapitalbeviseiernes fortrinnsrett etter finansforetaksloven § 10-10 tredje ledd skal kunne fravikes.***
- 5. Fullmakten omfatter ikke kapitalforhøyelse mot innskudd i andre eiendeler enn penger eller rett til å pådra selskapet særlig plikter.***
- 6. Fullmakten omfatter ikke beslutning om fusjon.***
- 7. Med virkning fra tidspunktet for registrering av fullmakten i Foretaksregisteret, erstatter fullmakten tidligere fullmakter til kapitalforhøyelse.***